

SCIENCE FICTION FANTASY HORROR

50KR.

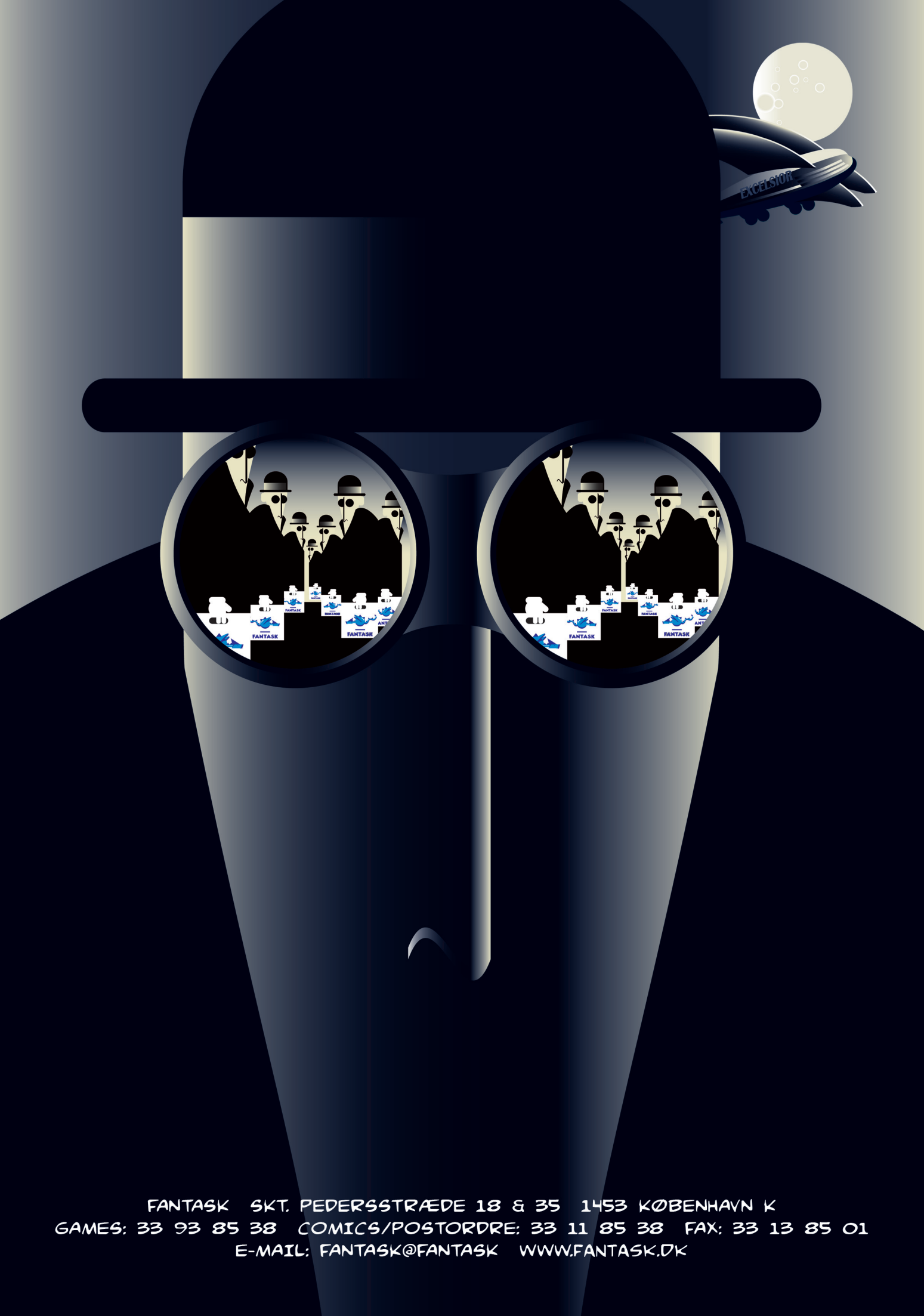
39

VINTER
2014

HIMMELSKIBET

MAGASINET FOR FANTASTIK

FANTASK SKT. PEDERSSTRÆDE 18 & 35 1453 KØBENHAVN K
GAMES: 33 93 85 38 COMICS/POSTORDRE: 33 11 85 38 FAX: 33 13 85 01
E-MAIL: FANTASK@FANTASK WWW.FANTASK.DK

HIMMELSKIBET

MAGASINET FOR FANTASTIK

Nummer 39, vinter 2014

HIMMELSKIBET beskæftiger sig med de fantastiske genrer. Bladet bringer artikler, noveller, kunst, anmeldelser, nyheder m.v., der på den ene eller den anden måde har med fantastik at gøre. Se mere på www.himmelskibet.dk.

HIMMELSKIBET er et non-profit forehavende, der udelukkende bliver produceret af ulønnet arbejdskraft. Alle indlæg er © indlæggenes ophavs-mænd.

HIMMELSKIBET udgives af foren-ingen Fantastik. Læs om Fantastik på www.fantastik.dk.

Ansvarshavende redaktør:

Klaus Æ. Mogensen
Tlf. 30 65 11 22
himmelskibet@fantastik.dk

Kontaktadresse

(bl.a. ved adresseændring):
Thomas Winther
Haydnsvej 1, 1 th
2450 København SV
kasserer@fantastik.dk

Dette nummers redaktør:

Klaus Æ. Mogensen

HIMMELSKIBET udkommer ca. fire gange om året. Medlemmer af foreningen Fantastik modtager bladet gratis. Institutions-abonnement koster 200 kr. for fire numre. Medlemskab el-ler abonnement kan opnås ved at ind-betale 200 kr. til konto i BankNordik 6515 30504775661. Husk at angive navn og adresse. Girokort til indbeta-ling kan rekvireres ved at sende en e-mail til forening@fantastik.dk.

Løssalgspris: 50 kr./stk.

Layout & montage:

Klaus Æ. Mogensen

Forsidegrafik: Michael Bernth

Tryk: Frederiksberg Bogtrykkeri
ISSN-NR: 1603-5836

Deadline for #40: 1/5 2014

Annoncepriser:

Omslag, bagside: 400 kr.
Omslag, inderside: 250 kr.
Helside inde i bladet: 150 kr.
Halvside inde i bladet: 100 kr.

Korrektur: Tue Sørensen og Lykke Hashøj

INDHOLD

Forsideillustration: THE RISE OF EVIL

Af Ole Hedeager, www.unikart.dk

DET USANDSYNLIGE, DET OVERNATURLIGE OG DET UFORSTÅELIGE.....4

Artikel af Jakob Friis Andersen

BEZALEL-PROTOKOLLEN.....9

Novelle af Bjarne Sinkjær

LORD SORENDOM!.....12

Artikel af Rasmus Wichmann

ANMELDELSER.....15

GENRETANKER: HVAD ER SCIENCE FICTION?.....39

Artikel af Tue Sørensen

HISTORIEN OM GRADY.....43

Novelle af Linh Ngo

FANTASY-TEGNESERIER: GUNNERKRIGG COURT.....47

Artikel af Klaus Æ. Mogensen

SF-TEGNESERIER: ICON.....49

Artikel af Tue Sørensen

TIL MINDE OM MICHAEL ERIK NÆSBY (1960-2014).....50

Nekrolog ved Lars Konzack

NYT OM FANTASTIK.....51

Ved Klaus Æ. Mogensen

NYT FANTASTIK PÅ DANSK.....53

Ved Janus Andersen

TILLÆG: BRUDTE GRÆNSER.....57

Af Rasmus Wichmann

DET USANDSYNLIGE, DET OVERNATURLIGE OG DET UFORSTÅELIGE

– eller om det fantastiske hos H. P. Lovecraft

Af Jakob Friis Andersen

Jakob Friis Andersen er cand.-mag. i filosofi og litteraturvidenskab og gymnasielærer i filosofi. Han har oversat en bog med historier og essays af H.P. Lovecraft, Ved vanviddets Bjerger, og har oversat og ebog-udgivet Lovecrafts novelle "Erich Zanns musik".

Denne artikels fokus er, som undertitlen har afsløret, den amerikanske forfatter Howard Phillips Lovecraft. Overordnet set kan man sige, at emnet er 'det fantastiske', og at Lovecraft udgør et 'case study' inden for denne generelle kategori. Artiklen ønsker med andre ord at diskutere og undersøge det fantastiske som genre med udgangspunkt i Lovecrafts forfatterskab. Forhåbentlig vil den derfor også kunne læses med en vis fornøjelse, og et vist udbytte, af dem, der ikke betragter sig selv som hardcore Lovecraft-læsere.

Selvom Lovecrafts skønlitterære produktion ikke er den mest omfattende i verdenshistorien, er det ikke muligt at indtage alle hans fortællinger inden for rammerne af denne artikel. Mit 'eksempelmateriale' vil primært stamme fra nogle af hans mest kendte fortællinger fra hans bedste og mest modne kunstneriske periode; årene 1926-1935.

1926 repræsenterer et vendepunkt for Lovecraft både i biografisk og litterært henseende. Efter to skuffende år i New York (fra marts 1924 til april 1926), vendte han tilbage til sin elskede fødeby Providence i Rhode Island. Her, i hans vante omgivelser, begyndte den kreative kraft at strømme tilbage i ham. Hvis man skulle lægge ét snit i hele Lovecrafts litterære karriere, måtte det være ved den fortælling, som (omkring august, september, 1926) blev det første resultat af denne nyvundne, kreative energi: "The Call of Cthulhu".

I det vigtige og omfangsrige værk om Lovecrafts liv, fiktion og tænkning, *I am Providence*, skriver S. T. Joshi, at "The Call of Cthulhu" repræsenterer et 'quantum leap' (kvantespring) for Lovecraft på flere måder. Begrundelsen er først og fremmest, at det er "den første af hans fortællinger, der for alvor kan kaldes kosmisk." For at blive klogere på, hvad der skal forstås ved Lovecrafts 'cosmicism', vil

jeg citere et brev fra den 5. juli, 1927 (et brev Joshi med god grund kalder 'the landmark letter'). Brevet ledsagede "The Call of Cthulhu", da Lovecraft (for anden gang) sendte fortællingen til Farnsworth Wright, den daværende redaktør af magasinet *Weird Tales*.

"Alle mine fortællinger er baseret på den grundlæggende præmis, at almindelige menneskelige love, interesser og følelser ikke har nogen gyldighed eller betydning i det enorme kosmos generelt. For mig er der intet andet end barnagtighed i en fortælling, i hvilken menneskets form og de lokale menneskelige lidenskaber, forhold og standarder fremstilles som hørende til andre verdener eller andre universer."

Denne udtalelse lader sig applicere på hele Lovecrafts modne forfatterskab, selvom han på dette tidspunkt ikke havde færdiggjort andre 'store' fortællinger end "The Call of Cthulhu", "The Colour Out of Space", *The Case of Charles Dexter Ward* og "The Dream-Quest of Unknown Kadath". Udtalelsen må betragtes som en slags programskrift, eller manifest, for Lovecrafts værk på linje med, og af samme betydning som, den famøse og stemningsfulde åbningspassage i "The Call of Cthulhu".

En væsentlig bestanddel af Lovecrafts 'weird', 'supernatural' eller fantastiske fiktion er altså, at de fremmede væsener eller livsformer fremstilles som *fundamentalt* forskellige fra mennesker: både med hensyn til udseende, åndsliv og moral. Dette vil jeg tillade mig at udtrykke på den måde, at mennesket i Lovecrafts fortællinger konfronteres med *det uforståelige*. Det vil, mere præcist, sige: Det der principielt ikke kan forstås af mennesket.

Der er i sandhed ikke et eneste menneske, der kan have den fjerneste anelse om, hvilke planer Cthulhu egentlig måtte have, eller 'hvad' han egentlig er. I for-

tællingen præsenteres vi ganske vist for en mystisk kult (både i Grønland og Louisiana), som tilbeder dette uhyrlige væsen, der 'kom fra stjernerne', men intet tyder på, at noget menneske nogensinde kan opnå en forståelse af Cthulhus væsen, 'følelser' eller 'bevidsthedsliv'. Dette har den konsekvens, at vi ikke engang kan tillade os at betegne Cthulhu som 'ond', da han er hinsides alle menneskelige moralkategorier. Maurice Lévy skriver i sin afhandling om Lovecraft fra 1969: "Det kan dog være nyttigt at sige, at et uhyre ikke i sig selv er fantastisk. Dette bliver det først i sandhed, hvis det manifesterer sig udenfor alle systemer og doktriner." Cthulhu (og andre af Lovecrafts skabninger) repræsenterer det absolut fremmede og fantastiske; i betydningen det for mennesket uforståelige.

Lovecrafts filosofi – som han selv giver udtryk for i adskillige breve – betegnes almindeligvis som mekanistisk materialisme. Lovecraft betragtede hverken sig selv som optimist eller pessimist, men som 'indifferentist'. Det vil sige, at universet (eller kosmos) på ingen måde 'bekymrer sig' om mennesket, hverken i 'positiv' eller i 'negativ' forstand. Der er, for Lovecraft, ingenting, der tyder på, at universet skulle være styret af en højere bevidsthed eller et overordnet formål. Alt i universet (også alt vedrørende mennesket) lader sig i virkeligheden reducere til naturlove, kraft, energifelter og atomer, elektroner og molekyler i formålsløs bevægelse. Lovecrafts fortællinger er bestemt af fantastisk karakter, men hans eget grundlæggende syn på virkeligheden og dens væsen kan egentlig karakteriseres som pragmatisk eller (natur-) videnskabeligt.

Alligevel mener jeg ikke, at Lovecrafts fiktion uden videre lader sig reducere til denne pragmatiske virkelighedsopfattelse. På dette punkt adskiller jeg mig tilsyneladende fra S. T.

Joshi, der skriver: "Det er sjusket og upræcist at sige, at Lovecraft Mythos er Lovecrafts filosofi: Hans filosofi er mekanistisk materialisme og alle dens forgreninger, og hvis Lovecraft Mythos er noget, så er det en række af plot-konstruktioner, som skal hjælpe til med at give udtryk for denne filosofi."

Her kan det lyde, som om der ikke findes andet i Lovecrafts vigtigste tekster end et kunstnerisk udtryk for en, i alt væsentligt, naturvidenskabelig livsanskuelse. Der er dog flere elementer i fortællingen "The Call of Cthulhu", som ikke synes at kunne reduceres til 'fysiske' fænomener. Hvordan sender den

mægtige Cthulhu sine tanker, eller drømme, til Wilcox, som ender med at få et nervøst sammenbrud? Hvor er den rent fysiske teori, som forklarer denne tankeoverførsel? Det er muligt, man ville kunne sige, at denne drømmelignende tankeoverførsel lader sig reducere til elektriske impulser eller atomer i bevægelse, men der er absolut intet belæg for en sådan udlægning af fænomenet i fortællingen.

Egentlig er det dog først med mestizen Castros beretning om Cthulhu og De Ældre, at fortællingen når sit mest prægnante udtryk for det ikke-fysiske: "Da de første mennesker

kom til jorden efter uendelige epoker af kaos, havde de Mægtige Gamle talt til de mest følsomme og modtagelige blandt dem ved at forme deres drømme; kun på denne måde kunne Deres sprog nå pattedyrenes kødelige sind."

Dette citat synes bestemt at indebære, at Cthulhus væsen og mentale evner ikke kan reduceres til kød, materie eller fysiske fænomener i bred forstand, og at der derfor ikke kan gives en traditionel naturvidenskabelig forklaring på dem. Cthulhu er, med andre ord, hinsides naturen eller virkeligheden, sådan som vi almindeligvis er bekendt med den. I den skelsættende fortælling "The Call of Cthulhu" konfronteres mennesket med det fantastiske og det fremmede i betydningen det overnaturlige, det ikke-fysiske og det, der ligger hinsides menneskets forståelse eller fatteevne. Begrebsparret det sandsynlige og det usandsynlige er vi ikke kommet til endnu.

I Lovecrafts "The Color Out of Space" (skrevet i marts 1927) kolliderer en mystisk meteorit med jordens overflade ikke langt fra Lovecrafts fiktive New England-by Arkham. Meteoritten indeholder en gådefuld substans, som snart begynder at udøve sin virkning både på landskabet omkring Nahum Gardner-gården og dens indbyggere. Afgrøderne og dyrene begynder at udvise absurde deformiteter og abnormiteter, og menneskenes psyke nedbrydes og opløses. Det er ikke ualmindeligt at klassificere "The Color Out of Space" som science fiction; eller i hvert fald som en blanding af weird fiction og science fiction. Dog er der endnu ikke præsenteret en tilfredsstillende forklaring på, hvorfor man skulle klassificere fortællingen på denne måde.

Hvis betegnelsen (eller genre) science fiction skal have en selvstændig, grundlæggende betydning (som adskiller den fra weird eller fantastisk fiktion), må det være, at en science fiction-fortælling skal rumme (na-

tur-) videnskab og/eller teknologi som et bærende element. (Jeg er naturligvis klar over, at blandingsfortællinger eller blandingsgenrer både er mulige og findes). Science fiction betyder, som bekendt, oprindeligt egentlig bare: videnskabsfiktion. Nuvel: Hvordan står det til med videnskaben (og teknologien) i "The Color Out of Space"? Hvilken rolle spiller videnskaben og teknologien i fortællingen?

Det er sandt, at den mystiske substans fra meteoritten gøres til genstand for forskelligartede naturvidenskabelige undersøgelser – men en fortælling kan ikke, med rette, klassificeres som science fiction, blot fordi et uforklarligt fænomen undersøges med de anerkendte midler og metoder fra de menneskelige videnskaber. Der indgår altså ganske rigtigt videnskab i fortællingen; men udelukkende datidens normale videnskab. Hvad med selve den mystiske substans fra det ydre rum? På hvilken måde er den et 'science fiction-fænomen'? Ikke rigtig på nogen måde, så vidt jeg kan se. Hvis der overhovedet foreligger en 'konklusion' i "The Color Out of Space", så består den i, at substansen fra rummet er fuldstændig utilgængelig for menneskelig analyse og forståelse. I fortællingen bliver det faktisk ikke engang klart, om der er tale om en *bevidst* livsform eller ej (og der er intet, der tyder på, at der skulle være tale om en form for teknologisk frembringelse).

Mennesket konfronteres i "The Color Out of Space" med det ubegribelige og det ubeskrivelige, og også Burleson gør i sin dekonstruktive udlægning af fortællingen i *Lovecraft: Disturbing the Universe* opmærksom på, at meteorittens indhold ikke lader sig indfange af menneskelige kategorier. "The Color Out of Space" er egentlig rendyrket weird eller fantastisk litteratur. Formuleret i denne artikels begreber betyder det, at fortællingen tematiserer det overnaturlige og det uforståelige,

men at begrebsparret det sandsynlige og det usandsynlige egentlig ikke indgår i den.

Som eksempler på fortællinger, hvori begreberne sandsynlighed og usandsynlighed begynder at have relevans, vil jeg først og fremmest fremhæve "At the Mountains of Madness" fra 1931 og "The Dreams in the Witch-House" fra 1932.

"At the Mountains of Madness" har en tør og 'realistisk' tone, som har kedet nogle læsere en smule, men som for andre blot har medvirket til at gøre fortællingen endnu mere troværdig og overbevisende – og dermed mere skræmmende. Under

Illustration til "The Color Out of Space", tegnet af Virgil Finlay

alle omstændigheder er det naturligvis ikke tonen eller sproget i en fortælling, som kan eller skal afgøre, om der er tale om science fiction eller ej. Ekspeditionen til Antarktis er bestemt af videnskabelig karakter, men igen er der blot tale om datidens normale videnskab, og denne omstændighed kan altså ikke retfærdiggøre en gruppering af fortællingen under science fiction.

Det egentlige science fiction-element i "At the Mountains of Madness" består i beskrivelserne af De Ældres videnskab og teknologi. Denne artikel

skal ikke rumme en liste over alle De Ældres teknologiske eller videnskabelige opfindelser, men to eksempler bør nævnes blot for at illustrere pointen: For det første de skrækelige shoggoths: "De [De Ældre] havde ikke blot fremstillet den nødvendige føde; de havde også skabt visse flercellede, protoplasmiske masser, som var i stand til at omforme deres væv til alle mulige midlertidige organer under hypnose ..." For det andet omstændighederne vedrørende De Ældres rejser gennem rummet: "Hvad angik deres forhistoriske flyveture gennem det kosmiske rum, fortalte legenderne, at de havde indtaget visse kemikalier, således at de næsten ikke behøvede at spise eller trække vejret og næsten kunne klare alle temperaturer."

I passager som disse fortæller Lovecraft ikke blot om fantastiske og utrolige væsener eller fænomener. Man kan indvende, at denne slags 'opfindelser' ikke findes i den 'virkelige' verden, og dette vil man nok have ret i, men det er ikke pointen. Pointen er, at disse fantastiske fænomener gives en form for rationel, (natur-) videnskabelig forklaring, og at de dermed *sandsynliggøres* – selvom det sikkert er ganske usandsynligt, at denne slags 'opfindelser' nogensinde vil blive en realitet. "At the Mountains of Madness" befinder sig inden for en genre, man kunne betegne som det videnskabeligt-fantastiske eller det fantastisk-videnskabelige. Med andre ord repræsenterer den en sammensmeltning af weird fiction og science fiction.

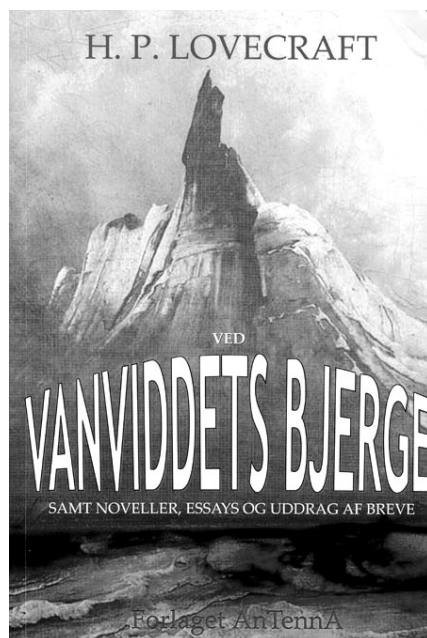
Der er delte meninger om denne kombination hos Lovecraft, og blandt andet W. Paul Cook var ikke så begejstret for den 'pseudo-videnskab', der optræder i flere af fortællingerne i Lovecrafts senværk. Joshi derimod lader til at regne "At the Mountains of Madness" for Lovecrafts ypperste frembringelse.

Alt dette kan i en vis forstand

være et spørgsmål om smag og behag, men samtidig vil jeg gerne bekende kulør og tilstå, at "At the Mountains of Madness" er en anelse for realistisk eller naturvidenskabelig i sit indhold for min smag. Ligeledes deler jeg ikke helt Joshis vurdering af en af bogens sidste scener, hvor shoggothen buldrer frem mod Dyer og Danforth. Joshi karakteriserer dette øjeblik som "det måske mest skræmmende hos Lovecraft, hvis ikke i hele horror-litteraturen som sådan." Scenen er bestemt effektiv og dygtigt integreret i fortællingen som helhed, men shoggotherne – disse protoplasmiske organismer, som er kunstigt fremavlet af De Ældre – er en for (natur-)videnskabelig kreation til, at jeg kan placere dem øverst på listen i Lovecrafts *bestiarium* eller regne dem for de mest interessante repræsentanter for det fantastiske, afgrundsdybe og rædselsfulde. Disse betragtninger ændrer ikke på, at "At the Mountains of Madness" er en imponerende og gribende konstruktion.

Det uforståelige er bestemt ikke fraværende som kategori i "At the Mountains of Madness". På trods af Dyer og Danforths grundige udforskning af den gigantiske by (med alle dens basrelief-beretninger om De Ældres samfundsform, historie og kultur), er der ingen grund til at være sikker på, at hverken de eller læseren opnår en fyldestgørende forståelse af De Ældre. I en vis forstand kan de lange beskrivelser af De Ældres dagligdag, samfundsform, institutioner og teknologi betragtes som beskrivelser af ydre forhold. I fortællingen siges det direkte, at De Ældres uddannelse tydeligvis "foregik på et niveau, som vi ikke kan forestille os," og Dyer har i øvrigt en formodning om, at basreliefferne gemmer på indsigter og oplysninger, som mennesket ikke kan komme i besiddelse af, fordi det ikke besidder samme slags sanseapparat som De Ældre.

De Ældre selv viser sig aldrig for fortælleren i levende live, og dette kan meget vel ses som et symbolsk udtryk for, at et egentligt møde (en egentlig forståelse) ikke finder sted mellem menneskene og De Ældre. Dog synes der, trods alt, at være noget forbløffende menneskelignende over De Ældres civilisation og samfundsindretning (selvom De Ældres fysiske udformning bestemt er noget af det mest originale og outrerede hos Lovecraft). Det menneskelignende ved De Ældres samfundsform vil falde mere i nogles smag end andres, men det synes måske ikke helt at leve op til Lovecrafts egne

krav med hensyn til fremstillingen af fremmede livsformer. Det er dog, som sagt, meget muligt, at Dyer (og mennesket generelt) kun er i stand til at nå frem til en form for overfladeforståelse af De Ældres åndsliv. "At the Mountains of Madness" udfolder sin fascinerende historie i et grænseland mellem det usandsynlige, det overnaturlige og det uforståelige.

"The Dreams in the Witch-House" (der havde arbejdstitlen "The Dreams of Walter Gilman") er en helt bizar og surrealistisk fortælling, som, efter min mening, generelt ikke helt har fået den ros, den fortjener. Vi befin-

der os i Arkham, hvor den stakels studerende Walter Gilman har indlogeret sig i det gamle heksehus. I en vis forstand kan man sige, at Gilmans drøm går i opfyldelse, for han får faktisk æren af at træde ind i den fjerde dimension. Hans 'drømme' om denne dimension udvikler sig dog hurtigt til mareridt, og affæren ender med at koste ham livet.

Fortællingen fremhæves i denne artikel, fordi den udgør en enestående variant af sammenblandingen mellem det videnskabelige og det uforståelige i Lovecrafts oeuvre. Heksen, Keziah Mason, har ikke taget nogen former for tekniske anordninger i brug for at finde vej til den fjerde dimension. Ingen teknologiske frembringelser har hjulpet hende derind; hun har 'tænkt' sig derind ved hjælp af avanceret og utraditionel matematik. Præcis hvordan dette er foregået, forbliver uvist, og man må formode, at hendes succesfulde indtræden i den fjerde dimension ikke blot skyldes matematisk viden men også hendes magiske, overnaturlige evner som heks.

Det er dog tydeligt, at Gilman med sine matematiske studier er på sporet af noget; det er tydeligt, at avanceret matematisk viden er en forudsætning for at realisere springet ind i den fjerde dimension, og på denne måde videnskabeliggør og sandsynliggør fortællingen sit indhold. På den anden side har hverken Gilman eller læseren den fjerneste anelse om, hvad heksten og hendes følgesvende egentlig ønsker, eller hvad de egentlig er. Gilman er igennem stort set hele fortællingen præget af total rådvildhed og målløshed, og der er intet, der tyder på, at hans plageånders egentlige motiver, planer eller bevidsthedsliv nogensinde kan åbenbares for, eller forstås af, mennesket.

Nogle (blandt andet Joshi) har kritiseret fortællingen for at være plotmæssigt forvirret, og Steven J. Mariconda har beteg-

net den som Lovecrafts 'storslåede fiasko'. Det er sandt, at det aldrig bliver klart, hvilket ærinde heksen og hendes følgesvende egentlig er ude i, men det bør ikke uden videre betragtes som en 'fejl' eller 'mangel'. "The Dreams in the Witch-House" kan betragtes som et klasseeksempel hos Lovecraft på, at mennesket i sandhed ikke har den ringeste mulighed for at opnå en forståelse af de overnaturlige begivenheder og fænomener, de bliver vidne til. Fortællingens 'uklarhed' er ydermere medvirkende til at fremmane dens atmosfære af snigende og afgrundsdyb uhygge. Fortællingen indtager en særlig position mellem det usandsynlige, det overnaturlige og det uforståelige i Lovecrafts værk, og den kan med rette anskues som en fusion af weird fiction og science fiction. Dog bør det igen understreges, at der udelukkende indgår videnskab – ikke teknologi – i fortællingen, og på denne måde adskiller den sig for eksempel fra "The Whisperer in Darkness" (1930) og "The Shadow Out of Time" (1934-35), hvori der optræder tekniske anordninger, der kan betragtes som afgørende og centrale for plottet og de fantastiske fænomener.

I *Den Fantastiske Litteratur* af Tzvetan Todorov findes en tankevækkende definition af det fantastiske. Ifølge Todorov er det fantastiske først og fremmest defineret ved en vis tøven, en vis vaklen, en vis tvivl. Det fantastiske består i, at hverken læseren eller den fiktive hovedperson kan beslutte sig for, om de begivenheder eller fænomener, han eller hun er vidne til, kan gives en rationel (eller psykologisk) forklaring, eller om der virkelig er tale om tilstedeværelsen af det overnaturlige. Så snart en af disse muligheder vælges, eller fravælges, i fortællingen, forlader vi det fantastiske område. "Det fantastiske varer," skriver Todorov, "kun en tøvens tid."

Hvis man skulle bedømme Lovecrafts vigtigste fortællinger

i lyset af denne definition, er det ikke sikkert, der er mange af dem, der ville blive kategoriseret som fantastiske. Lovecraft ønsker egentlig ikke, at vi skal være i tvivl. Der optræder bestemt fænomener som hallucinationer, drømme, vanvid og søvngænger i hans værk, men overordnet set er dommen entydig hos Lovecraft. Lige fra den berømte åbningspassage i "The Call of Cthulhu" til fortællingens sidste sætning er hverken læseren eller fortælleren i tvivl: Det rædselsfulde, det afgrundsdybe og det uforståelige lever evigt og ventende. I øvrigt indgår der i flere af Lovecrafts fortællinger fysiske, håndgribelige beviser på, at den fantastiske begivenhed faktisk har fundet sted.

Todorovs gennemgang af Lovecraft i *Den Fantastiske Litteratur* er desværre utilstrækkelig. Todorov udvælger et vigtigt citat fra Lovecrafts lange essay *Supernatural Horror in Literature* (1927), hvori Lovecraft definerer den fantastiske fortælling både ud fra den følelse af dyb frygt, som fortællingen producerer, og ud fra tilstedeværelsen af uanede verdener og magter. For det første fokuserer Todorov kun på den første komponent i Lovecrafts definition (frygten), og for det andet er Todorov tilsyneladende uvidende om, at Lovecrafts bedste overvejelser angående genrer, fantastisk litteratur og litteratur i det hele taget findes i hans breve.

Maurice Lévy's definition af det fantastiske er mere relevant i denne sammenhæng, og den lader sig i højere grad applicere på Lovecrafts fortællinger: Det absolutte kriterium for 'the weird' er, at vores kendte, normale verden invaderes af det ufattelige (og ukendte). Lige så vigtig er Lévy's begrundelse for, at Lovecrafts fiktion overordnet set ikke kan betegnes som science fiction: "Det er ikke mennesket, som vil komme til at udfor-ske nye verdener med vældige maskiner; det er det Ukendte, som i forskellige, men altid uhel-

lige, former, bryder frem på vores planet. Mennesket er ikke initiativtageren, men udgør i stedet for et observationsfelt ..."

Lévy's dom, eller definition, er faktisk rimelig hård. Ud fra ovenstående betragtning er der ikke en eneste af Lovecrafts fortællinger, der lader sig beskrive som science fiction. Lovecrafts fiktion har intet at gøre med menneskehedens fremtidige udforskninger, erobringer og opdagelser, og robotter, vældige menneskeskabte maskiner og lignende er fraværende i, og fremmede for, forfatterskabet. Dog har vi set, at videnskab alligevel spiller en vigtig rolle i nogle af Lovecrafts store fortællinger, og at vi endda af og til præsenteres for forskelligartede tekniske anordninger. Traditionel (eller hardcore-teknologisk) science fiction ligger langt fra Lovecraft, men der er ingen tvivl om, at der indgår en videnskabelig komponent i hans fantastiske fiktion.

Lad mig runde af med at give en udvidet og opsamlende definition af det fantastiske, som ikke vil virke overraskende på dette tidspunkt i artiklen. Den fantastiske genre beskæftiger sig med det overnaturlige, for så vidt som den beskæftiger sig med fænomener eller begivenheder, der ikke er mulige, sådan som vi kender naturen, naturlovene eller virkeligheden. Det overnaturlige kan fremstilles som mere eller mindre sandsynligt, dvs. som mere eller mindre videnskabeligt eller rationelt begrundet. Det i sandhed fantastiske vil dog altid rumme et element af noget, der principielt er uforståeligt for mennesket. Det er i en frugtbar og original vekselvirkning mellem disse tre elementer af det fantastiske, at vi må vurdere Lovecrafts værk, og især hans senværk, i al dets rædsel og tiltrækningskraft.

BEZALEL- PROTOKOLLEN

Af Bjarne Sinkjær

Bjarne Sinkjær er fast anmelder ved Himmelskibet, men er i brede kredse mere kendt for at have skabt og udgivet det danske fantasy-rollespil Ulvevinter og diverse tillæg, inklusive antologierne Ad mørke stier og Frem jog nattens magter. Dette er hans første novelle i Himmelskibet.

Klokken er 6.30.02 da jeg kommer til bevidsthed i min seng. Jeg vender mig og kigger efter Eliza, men hun er allerede oppe og i gang – ligesom hun plejer at være. Jeg drejer hovedet og ser ud ad vinduet med de hækledede gardiner. Solen står højt på himlen, og jeg kan se et svagt skydække. Altocumulus skyer. De ser ud til at være ved at dele sig til Cumulus skyer. Det betyder nok at et højtryk er på vej, og at det bliver en smuk dag.

Eliza ved at jeg kan lide at starte dagen med at ligge lidt i sengen og tænke over dagens program. Jeg holder af blot at ligge der og indsnuse morgenens lyde. En doven flue der dorsk basker mod ruden. Eliza i køkkenet nedenunder mens hun skramler med komfuret. En solsort i haven, ude i æbletræet. Jeg kigger op i loftet, på flagerne af maling. Malingen er ved at blive gul, og en stor revne er ved at danne sig. Uden tvivl en følge af fugtvariationerne efter vinteren. Jeg lukker øjnene og lytter.

Fem minutter og tredive sekunder senere slår jeg dynen til side og sætter mig op i sengen. Mit ansigt kigger tilbage mod mig i spejlet over Elizas toiletbord. Det er et almindeligt ansigt. Min alder ville jeg selv sætte til sidst i trediverne. Min hud er lys, og jeg har blå øjne. Jeg har sandfarvet hår. Ansigtet har regelmæssige træk og udstråler ro. Det er et ansigt der indgyder tillid. En læges ansigt. Jeg kigger på Elizas rækker af flasker og parfumer og rejser mig op.

Hun har lagt mit tøj frem. Mit grå flannel jakkesæt, kun lidt flosset i kanterne. Med de plisserede bukser der fremhæver min smalle talje. Med tilhørende hvid skjorte, sorte seler og det smalle slips med det diskrete diamantmønster. Jeg klæder mig langsomt på mens jeg stadig halvt lytter til solsorten og Eliza. Så finder jeg mine brune sko frem og tager dem på. Mange mænd føler et behov for variation. Et behov for at vriste sig fri fra kri-

gens grå hverdag. Fra alle dens afsavn. Jeg foretrækker det kendte. Det diskrete. For det får patienterne til at slappe af. Jeg nynner sagte mens jeg binder slipset, men jeg har svært ved at finde melodien. Da jeg er færdig med at klæde mig på, går jeg ud af soveværelset og ned ad trappen til køkkenet.

Eliza står ved komfuret. Hun står med ryggen til, og hun er ved at arrangere morgenmaden på en bakke. Hendes hår skinner kobberrødt i vinduets silhuet. Hun har sin turkise kjole på i dag, med de brede skuldre og det svingende skørt. Hver en tomme en dame. Min søn Chrest er også oppe og sidder ved bordet med sin bog.

Som altid går jeg hen til Eliza og holder hende let om livet. Jeg bøjer mig hen over skulderen og kysser hende let i nakken. Så hvisker jeg "godmorgen" i hendes øre. Og efter en kort pause: "Jeg elsker dig." Eliza vender sig og smiler. Så bærer hun bakken hen til spisebordet. Hun er lidt besværet. Bakken vipper truede, og servicen skramler. Det er hendes hofte. Desværre er der ikke noget vi kan gøre ved den, så jeg lader som ingenting.

Jeg tager termokanden med kaffe, og vi sætter os. Det er vidunderlig morgenmad. Brød, smør, ost, æg og pølser. Jeg rører let ved maden. Morgenroen sænker sig. Eliza bladrer i avisen mens jeg sidder med mit golfblad.

Chrest bladrer ivrigt i bogen mens han studerer de flotte illustrationer af uddøde krybdyr. Forsiden af bogen er dyb orange. Den har en illustration af en stor, firbenet dinosaur, formodentlig en Camarasaurus.

"Far?"

Eliza ser skarpt op på mig fra avisen.

"Hrm?"

Chrest udbryder nærmest famlende. "Dinosaurerne var store, ikke? Men ... hvorfor forsvandt de så?"

Jeg smiler til ham. "Ingen ved det med sikkerhed, Chrest. Det

skete for utroligt længe siden. Nogle forskere tror at en meteor ramte jorden og skabte en isvinter. Dinosaurerne var krybdyr, og de kunne ikke tåle kulden. Andre tror at det var en virus ... Jeg ...”

Chrest afbryder mig. “Men ... far? *Hvorfor* uddøde de?” Hans ansigt med de store øjne ser bedende på mig.

Eliza bryder vredt ind. “Chrest, nu må du ikke besvære far med alle de spørgsmål. Du stiller altid de samme spørgsmål. Hver eneste morgen ...”

Jeg vifter afværgende med hånden. Det er nu eller aldrig hvis en familiekrise ved morgenbordet skal udgås. Chrest prøver. Han *prøver* virkeligt. Men han er hvad han er, og han har ikke Elizas og mine forudsætninger.

“Det er ok, skat.” Jeg sender hende mit bedste lægesmil. Roligt, med et strejf af optimisme. Det får altid patienterne til at falde til ro. “Det er jo bare Chrest. Han prøver at forstå det.”

Jeg vender mig mod Chrest og lader som om at jeg tænker meget over spørgsmålet. Det er vigtigt at komme patienterne i møde. “Måske, Chrest ... måske døde dinosaurerne ud fordi deres tid var kommet. De kunne ikke omstille sig, men var fanget af deres instinkter. Måske var deres rolle i historien bare udspillet.”

Chrest ser ud som om han skal til at sige mere, men kigger på sin mor og tier. Jeg tilføjer for at hjælpe: “Chrest, måske du skulle tage det op med din lærer?”

Chrest nikker alvorligt. “Det gør jeg, far.”

Stakkels Chrest. Jeg tror at han er den der tage tilværelsen mest alvorligt af os alle sammen.

“Mor, må jeg forlade bordet?”

Eliza nikker, en smule forstramt.

Chrest pakker forsigtigt bogen sammen. Det er hans ynglingsbog, *Fortidens dyr* af Bertha Morris Parker. Skønt Chrest behandler bogen varsomt, er den

næsten slidt i laser. Jeg har repareret den med tape utallige gange.

Jeg rømmer mig. “Jeg må også hellere se at komme afsted, skat. Der er langt ind til Institutet.” Eliza kommer med hatten og overfrakken. Jeg henter attachétasken, åbner den og lægger bladet i tasken.

Hun følger mig til hoveddøren, og vi giver hinanden et sidste kys. Jeg lukker døren og går ned ad havegangen. Vores nabo, mr. Perry, står ved stakittet, halvt bøjet ind over vores have. Der har han stået i to år, fire måneder og tretten dage – lige siden hans atombatteri svigtede. Jeg nikker høfligt til ham, går forbi og ud på vejen.

Højbanestationen ligger lige nær ved, men i stedet går jeg ned ad hovedvejen. Byens silhuet, med dens skyskrabere, står smukt i morgensolen. Der er otte kilometer ind til centrum.

Efterladte biler står ude på kørebanen. Deres jernholdige karrosserier og stel er håbløst oxyderede, og de kommer aldrig til at køre igen. Jeg studerer modellerne mens jeg går forbi, og jeg prøver at forestille mig dem som de så ud i deres velmagtsdage. Der er et mylder af farver og former. Roadmaster, Crestliner og her en Thunderbird. Nogle modeller er små, kantede biler. Beskedne og økonomiske. Andre modeller er mere prangende. Der en bil med dobbelte runde lygter, en lang og lav krop og store hjulbuer. Et elegant design hvor komforten er i top. Jeg ved at folk elskede dem, men vi har ikke ressourcer til at holde dem vedlige. De står der hvor folk efterlod dem.

Vi ved stadig ikke hvem der startede krigen. Måske gør det i sidste ende ikke nogen forskel.

Krigen havde været i gang adskillige måneder før vi så dens følger. En luftbåren virus angreb hjertet hos mennesker og fremprovokerede en akut inflammatorisk respons. Immunforsvaret behandlede pludseligt hjertet

som et fremmedlegeme og prøvede at udstøde det. Efter tre til fem dage ophørte hjertets funktion. Sygdomsforløbet var så aparte at vi på Institutet ikke et øjeblik var i tvivl om at det vi oplevede, var et våben. Først så vi kun enkelte patienter, men de blev hurtigt til flere. Så var det en altomfattende epidemi. Lægerne og jeg selv stod magtesløse for antibiotikum virkede ikke. I stedet prøvede vi at finde en vaccine. Det var ikke nemt for lægerne at finde en løsning.

Alt var kaos. Det var det samme over hele landet. Folk forskansede sig i deres huse og døde. Folk prøvede at flygte og døde. En nat løb der et rygte i byen om at vi på Institutet gemte på en vaccine. Politiet havde i flere dage dannet en jernring om bygningen for at holde folk væk så lægerne kunne få ro til at arbejde. Der dukkede en lille flok mennesker op udenfor på gaden. De råbte for at få vores opmærksomhed. Flere folk strømmede til, og mængden af mennesker blev hastigt større. De høje råb blev mere og mere vrede. Fra vinduet hvor jeg studerede mængden, så jeg en kvinde komme gående mod politifolkene. Hun bar et barn i armene. En nærmest dyrisk knurren gik gennem menneskemængden, og så gik de til angreb på politifolkene. De kæmpede som angste dyr. Jeg kunne kun se magtesløs til. Politiet begyndte at skyde, og folk faldt til jorden. Jeg så en politimand blive tævet til døde under en håndfuld vrede mænd. Så åbnede politiet ild med maskingeværer, og det knækkede mængden. Jeg så en mand trække en anden falden mand væk ved foden, men han nåede næppe tyve meter før en kugle knuste hans rygsøjle, og han faldt sammen som en kludedukke. Da det hele var overstået, gik de nærmest forstenede politifolk rundt blandt de faldne og aflivede de sårede med skud i hovedet.

Som vi senere erfarede, så gjorde optrinnet ikke nogen for-

skel. Det var allerede for sent. Al deres vrede, angst og opofrelse var nyttesløs. Det er min vurdering at virussen havde en inkubationstid på tre måneder. Raske smittebærere havde allerede spredt sygdommen selv ud i landets fjerneste egne. Politiets indsats kunne ikke redde lægerne. De bukkede under for sygdommen en efter en. Selv arbejdede jeg i døgn drift, men uden lægerne kunne jeg intet gøre. Bezalel-protokollen blokerede mig.

Jeg kommer til broen, og byens centrum ligger lige på den anden side af floden. Bortset fra mine skos knasen i glasskår er her stille. Beslagene til vinduerne på skyskraberne rustede op efter nogle årtier, og en overgang var faldende ruder et stort problem. Nu står skyskraberne som tomme skeletter uden deres krystalpragt. Jeg fortsætter over broen.

Tre dage efter at radioen havde bekendtgjort at præsidenten var død af hjertestop, faldt bomberne. Hvad tænkte de dødsdømte piloter i deres cockpits mens de fremførte bomberne mod deres fjerne mål? Tænkte de på deres døde? Var det hævn der drev dem? Eller var det angst?

Vi var heldige, for vores by blev sparet. Måske var fjenden simpelthen løbet tør for bomber. Jeg havde forladt Instituttet på det tidspunkt og gik rundt blandt folk og hjalp hvor jeg kunne. Der var ikke mange mennesker tilbage. Efterhånden som jeg mødte andre som mig selv, organiserede jeg dem så vi kunne hjælpe de overlevede. Vi fik gang i elværket og fik strøm tilbage i et par af bygningerne.

Vi mødte ikke andet end taknemmelighed – selv om vores indsats viste sig at være forgæves. Den første uge regnede det, men så begyndte det at sne selvom vi var i juni. Vi lyttede til radiostationer mens de faldt

ud én efter én. Stemmerne tav mens atomvinteren dækkede jorden med en dyne af is. Det var ensomme og bange stemmer vi hørte, fulde af desperation. Tokyo. Johannesburg. Alaska som den sidste. Tilbage var kun grå støj.

Jeg kommer til Instituttet og går ind i receptionen. Jeg smiler til receptionisten., “Nogen besked, Aileen?” Hun kigger op fra sit dameblad. “Ingen besked i dag, Doktor.” Aileen tager imod min hat og min overfrakke, og jeg begynder at tage trappen op til kontoret.

Jeg holdt det sidste menneske i hånden da det udåndede. Det

var fire år efter krigen. Diagnosen var usikker. Min obduktion viste ingen tegn på cancer, kun nogen underernæring. Ikke noget kritisk. Hun havde overlevet virussen, radioaktivitet og fire år med isnende vinter. Det var ikke det der slog hende ihjel. Jeg tror at hun bare gav op.

Jeg vil gerne kunne sige at det sidste menneske kom med en dybere sandhed før det døde. Et udsagn der gav en form for forklaring på bilerne, malierne og musikken. På bomberne og krigene. På os. På Bezalel-protokollen. Men hun talte ikke. Hun så kun på mig med grå, matte øjne, med pupiller som knappenåle. Det sidste menneske døde i tavshed.

Jeg tror at jeg var snublende tæt på løsningen. At jeg havde svaret på sygdommen. Den var så uortodoks at den ikke var faldet lægerne ind. Jeg tror at jeg kunne have reddet de sidste. Men det var som at stå ved en glasvæg. Jeg kunne se løsningen – men jeg kunne ikke komme i berøring med den.

De var nok bange for os. Vi, deres skabninger. Beviset på deres teknologiske formåen. Kroppe af plastik og metal der ikke ældes og ikke trættes. Skabninger der ikke påvirkes af sygdomme eller psykiske ubalancer. Robotter. Måske frygtede de at vi skulle blive ligesom dem. At vi med tiden ville overgå dem og gøre oprør. Derfor indsatte de Bezalel-protokollen i vores elektronhjerners. Så vi nok kan tjene og vedligeholde – men ikke udvikle os. Så vi ikke kan skabe noget nyt.

Jeg når op til min etage og går ind i laboratoriet. Alt er dækket af et tykt lag støv. Jeg tager en stol, stiller den ved vinduerne og sætter mig ned. Her er en fin udsigt over den forladte by. Jeg kan høre den grå støj fra radioen i baggrunden. Klokken 16.00 vil jeg rejse mig igen og gå hjem til familien.

En lægerobot, en husholderske, og en legeven. Vi sover i deres senge og går i deres tøj. Vi prøver at leve det liv de levede, så godt vi kan. Vi forsøger at leve op til det fantastiske de skabte. De andre robotter gør som os; prøver at skabe en hverdag.

Måske er det en tom hyldest. Måske ville de endda selv synes at det er en tilværelse tømt for mening. Det logiske udfald er nok at tiden vil rulle ind over os, og de sidste minder forsvinde når vores elektronhjerners ophører med at fungere. Når vores atombatterier endelig sætter ud.

Eller måske vil der en dag igen være en stemme i radioen.

Vi venter ...

LORD SORENDOOM!

Af Rasmus Wichmann

Hvad enten det er i Himmelskibet eller på det britiske *Flickfeast.co.uk*, på dansk eller engelsk, så er Tue Sørensen først og fremmest én af fanmiljøets flittigste anmeldere, og er blandt andet med-arrangør af den Fantastiske Kultfilm-Kvizz.

Men med temmelig ukarakteristisk ydmyghed har Tue aldrig fortalt historien om sit engagement i international fandom, sine bidrag til *Amateur Press Associations*, eller om sin rolle i grundlæggelsen af både nedlagte og nuværende dele af fanbevægelsen.

FØR NU.

Kære læsere, kom nærmere og hør historien om LORD SORENDOOM!

Rasmus Wichmann: Hvordan kom du ind i fandom?

Tue Sørensen: I begyndelsen af 1985 opdagede jeg Marvel-Klubben; en linje af nye danske superhelte-blade redigeret af den gamle fan "Marvel-Morten" Søndergaard, og så var jeg solgt til Marvels stanglakrids! Fra '80erne har jeg haft masser af pennevenner, især i forbindelse med tegneserier. Min vel nok første penneven, i løbet af 1985, var Danny Grønbech, som delte min begejstring for Projekt X, Marvel-Klubbens danske version af *X-Men*, og vi lavede nogle små for-sjov fanzines, uden at vi vidste at de hed sådan, som vi sendte frem og tilbage mellem os. F.eks. klippede jeg nogle Marvel-forsider ud af et sort/hvidt postordrekatalog og farvelagde dem selv, skrev beskrivelser af dem på skrivemaskine og satte dem sammen til mit eget lille fan-katalog. Jeg kom i kontakt med mine første pennevenner via brevkassen i de danske Marvel-blade, mens Marvel-Klubben kørte, og den næste af disse var Stig Bach, som i øvrigt er den eneste brevskriver der har fået flere breve trykt i Marvel-Klubbens superhelte-hæfter end jeg selv har. Vi begyndte dog hurtigt at skrive om musik i stedet for tegneserier. Fordi min adresse havde været trykt i Marvel-Klubben, modtog jeg kataloger fra tegneseriebutikker der solgte amerikanske blade, og så gik jeg mere og mere over til at købe de originale amerikanske hæfter. Fra oktober 1989 til juli 2006 fik jeg bragt i alt 78 læserbreve i amerikanske tegneseriehæfter, fra Marvels *What If...?* vol. 2 #4, og til Images *Fear Agent* #6. Én gang fik jeg sågar tilsendt en fotokopieret 'preview copy' af den kommende måneds *Star Wars*-blad fra forlaget Dark Horse, som de ville have mig til at skrive et læserbrev om.

RW: Er det dansk rekord? Og var det dit engagement i dansk fandom, der fik dig til at stoppe?

Tue: Om det er dansk rekord

ved jeg ikke, men det er meget muligt. Jeg havde en række mål for hvilke serier jeg gerne ville have breve bragt i, f.eks. *Elfquest* og John Byrnes *Next Men*, og de mål nåede jeg alle sammen. Fra #40-100 af *Green Arrow* (vol. 1) fik jeg i gennemsnit trykt et læserbrev i hvert tredje nummer, og blev kendt som en af 'the regulars' i dén brevkasse. Jeg udfasede læserbrevene i '00erne fordi jeg læste færre og færre nye amerikanske tegneserier – jeg syntes at kvaliteten styrteddykkede op gennem 90'erne – og brugte internettet mere og mere til andre former for fanaktivitet, herunder heftig deltagelse i de engelsksprogede tegneserie-nyhedsgrupper, især 'racmu.' (RW: står for "rec.arts.-comics.marvel.universe").

APA-fandom: 'Nuff Said! Rainbow Bridge!

Tue: På baggrund af mine trykte breve i amerikanske blade fik jeg også internationale pennevenner, f.eks. hollænderen Olav Beemer, som også havde en masse læserbreve trykt i amerikanske blade. Jeg tror han endte med at have fået et godt stykke over 1000 breve trykt!! Dét er flid! Via ham kom jeg med i to APAzines om amerikanske tegneserier. I '93 kom jeg med i 'Nuff Said, og mødtes også med en gruppe 'nuffere til San Diego ComicCon i '95. I '97 kom jeg med i *Rainbow Bridge*.

RW: Kan du forklare læserne om APA-konceptet? Og ved du hvad Olav Beemer laver i dag?

Tue: APA står for Amateur Press Association. Mig bekendt er de fleste APAzines basalt set fotokopierede hæfter med bidrag fra diverse forskellige mennesker, typisk fra flere forskellige lande. Hver person laver sit eget lille 'zine, som sendes ind til den person som har påtaget sig at kopiere og sammensætte det komplette APAzine, som så sendes ud til alle medlemmerne. Det er ligesom at skrive sammen med 10-15 pennevenner på én gang, plus at man er samlet om et bestemt emne. Det kan være tegneserier, det kan være sci-

ence fiction, eller det kan være noget helt andet. Jeg var i samme periode også medlem af et APAzine der hed *Linguica*, som handlede om sprog og skrivning. Det var rigtigt skægt at deltage i disse APAzines, hvor jeg udover at kommentere på alle de andre bidragyderes 'zines også anmeldte tegneserier og film. Folk skrev ofte under sjove pseudonymer; på et tidspunkt i 'Nuff Said kaldte jeg mig Lord Sorendoom, og mine kommentarer til de andre foregik under overskriften "Say Your Prayers, Silent Sam!" – et citat fra et obskurt Marvel-hæfte. Den tilsvarende sektion i *Rainbow Bridge* kaldte jeg for "Let Your Mercy

Spill", efter teksten i en Leonard Cohen-sang, og der blev korresponderet vidt og bredt om mange forskellige ting – bestemt ikke kun tegneserier. Jeg var dog kun involveret i 'Nuff Said i en tre-fire år, og i *Rainbow Bridge* i to år, så gled tegneserie-interessen lidt i baggrunden for andre projekter. Mit indtryk er desuden at internettet fjernede grundlaget for en stor del af den internationale APA-aktivitet, men jeg ved fra Knud Larn at der i hvert fald stadig er APA-aktivitet i science fiction-fanmiljøet rundt omkring i verden (RW: Dette emne vil selvsagt blive emnet for endnu en artikel). Den gamle garde holder ved! Mens jeg skrev sammen med ham, arbejdede Olav Beemer som oversætter og redaktør på det hollandske Juniorpress, som udgav superhelte-serier på hollandsk. Han var nærmest en slags ung hollandsk udgave af Marvel-Morten. Det er længe siden jeg sidst har haft rigtig kontakt med ham, men jeg ved fra LinkedIn at han stadig er hos Juniorpress og bl.a. er eller har været *Anders And*-oversætter (RW: Der var også andre fra 'Nuff said, der arbejdede i branchen – bidragyderen Chuck Rhoades skrev bl.a. for de obskure blade *Alpha Korps* og *Best Cellars*).

Danske Fanzines

RW: Hvad var så det første danske fanzine du bidrog til?

Tue: *Fat Comic*! Jeg havde en artikel om Marvel i *Fat Comic* # 30. *Fat Comic* startede som et fotokopieret fanzine, men blev med årene til et flot tidsskrift på tykt papir, meget i stil med *Kulørte Sider*, bare i lidt mindre format. Det blev udgivet af Paw Mathiasen og endte med at fusionere med Paws andet tidsskrift, *Serieskaber* og blev til *Seriejournalen*. Det sidste nummer var nr. 32, som kom i 1990. Min artikel i det førnævnte nummer af *Fat Comic* var fin nok, men jeg har i høj grad fortrængt

episoden og aldrig vist bladet til nogen, fordi det pågældende nummer havde en fuldkommen svimlende usmagelig forside, perpetrated by Mårdøn Smet! Nå, men alle hemmeligheder bliver jo afsløret til sidst... suk! Nå, skidt – i dag er jeg lidt ligeglad. Eksemplarer af *Fat Comic* er vist ekstremt sjældne; jeg tror aldrig jeg har set mere end to numre - inklusiv dét jeg havde min artikel i. Der var også et Elfquest-fanzine kaldet *Thinkers Thoughts*. Jeg havde en lille smule kontakt til nogle Elfquest-fans via den amerikanske Elf-

quest-fanklub (som jeg blev medlem af), men det var ikke det store. De havde en liste i hvert af de amr. fanzines over lokale 'holts', altså lokale fanklubber, og via en anden dansk fan i Viborg, som jeg kortvarigt korresponderede med, fik vi en dansk 'holt' på denne liste, men den var aldrig reelt aktiv.

RW: Men I producerede dog et kortlivet fanzine?

Tue: Det var ikke vores 'holt' der producerede det; jeg blev inviteret til at bidrage af nogle andre, men jeg kan faktisk ikke huske de nærmere detaljer.

Fra Stjernekrigerne til StarCraft

Tue: En af mine superhelte-pennevenner var Michael C.T. Andersen, som jeg lærte at kende fordi han fik et brev trykt i det amerikanske *Wolverine* omkring '90/91. Ham skrev jeg ivrigt sammen med, og i '93 mødtes vi i et sommerhus i Blåvand, hvor jeg også traf Ulrik Kristiansen, der stadig er aktiv fan artist, samt brødrene Ole og John Søby (RW: Sidstnævnte lavede senere computer-spillet *Egefolket*), og Elin Skjolden, som sammen lavede *Stjernekrigerne* (RW: Et fanproduceret Star Wars-tegneseriehæfte der kørte i 1988-1994, og som var en udløber af fanzinet *Jedi-Posten*). Det var meningen at jeg også skulle skrive historier til *Stjernekrigerne*, men jeg kom for sent med, og selv om jeg fik skrevet Boba Fetts forhistorie, så blev den aldrig tegnet. Vi gik dog samtidig med planer om et nyt forlag ved navn Virgo Comics, som skulle lave nogle sci-fi-tegneserier, men det kom desværre aldrig længere, bl.a. fordi folk flyttede langt væk fra hinanden (RW: Og efter sigende pga. Michelle Pfeiffer). Via John Søby fik jeg i øvrigt en fan-relevant tjans hos firmaet KE Media: mig og en anden engelsk-studerende blev hyret til at oversætte manualen til den første danske udgave af computerspillet *StarCraft*. Det var et hu-hej-hastejob, så der blev ikke læst korrektur på oversættelsen, og der var derfor vistnok en del slåfejl i den færdige udgave. Derudover oversatte vi også et par andre småting, men det var bare små tekststykker bag på video-kassetter med tegnefilm og den slags.

Secret masters of fandom

RW: Hvornår begyndte du at organisere arrangementer i fandom?

Tue: Det skete i forbindelse med de tegneserie-festivaller der

var i Ballerup i 1990 og 1992 (RW: Tegneserie-Mekka, afholdt i Baltoppen). Til den sidste organiserede mig og en fyr ved navn Jan Robert Andersen et 'Collector's Forum', som tiltrak en god håndfuld samlere af amerikanske tegneserier. Jeg havde skrevet til ham via Marvel-Klubben's brevkasse, som respons på et forslag om at starte en tegneserie-fanklub.

Det blev ikke til mere end en uformel klub uden vedtægter, men vi udgjorde kernen af samlersmiljøet omkring især Faraos Cigarer, hvor Jan blev ansat som ekspedient i nogle år.

De overvejede også at ansætte mig, men sådan skulle det

ikke være – desværre, for i mine yngre dage havde jeg stor lyst til at arbejde i en tegneseriebutik. Havde jeg boet i det langt mere tegneserievenlige USA er der ingen tvivl om at jeg ville være gået ind i tegneseriebutiksb Branchen.

Collectors' Forum var en ganske stabil gruppe på en 8-9 mennesker, som havde ret meget med hinanden at gøre. Det meste af gruppen endte med at blive drinking buddies, men mig og en fyr ved navn Niels E. gad ikke rigtig der der drikke-noget, så vi gled lidt ud af det. Men mange af de andre er stadig gode venner den dag i dag. Da der i begyndelsen af 2000-tallet

blev stillet forslag på *Seriejournalens* forum om at lave en ny tegneserie-festival, så var det fyrene fra Collector's Forum som tog ideen op og løb med den, og organiserede Komiks.dk (RW: Nu omdøbt til Copenhagen Comics). Jeg blev kortvarigt redaktør på *Seriejournalen* online i 2003 da Frank Madsen (RW: Dansk serieskaber, der nok stadig er bedst kendt for tegneserien *Kurt Dunder*) fik nok af nogle uforskammede indlæg på deres forum. Det var så på *Seriejournalen*, at jeg så pressemeddelelsen om Fantastiks dannelse og var med til den stiftende generalforsamling. Senere så blev jeg så også formand for foreningen, i perioden 2006-2009.

RW: Det er ikke så få fan-personalities du har mødt. Er der ellers nogen du vil nævne?

Tue: Ja, i begyndelsen og midten af 90'erne var jeg også involveret i et netværk af Mike Oldfield-fans, bl.a. sammen med Lise Andreasen (RW: I dag aktiv i Science Fiction Cirklen og kendt for Ommadawn.dk og Niels Klim-prisen). I 1995, da jeg læste biologi i Århus, var jeg medstifter af Starfleet Academy Aarhus Branch a.k.a. SFAAB. Det var året før Trekkies.dk blev dannet; vi så nogle Star Trek-afsnit hver 14. dag i en kollegiebar. SFAAB eksisterer stadig; man kan f.eks. finde dem på Facebook.

RW: Arbejder du på nogen nye projekter?

Tue: Fra næste nummer af nærværende publikation erstatter jeg Thomas Winther som medredaktør. Ellers arbejder jeg primært på at tage springet fra fan til pro ved at fokusere på nogle skriveprojekter som jeg har udskudt i meget lang tid. Det drejer sig både om noveller, romaner og tegneserie-manuskripter. Hvis der er nogle gode tegneserie-tegnere som læser dette, og mener de har tiden til at arbejde på et gedigent sci-fi-projekt eller to, så må de meget gerne kontakte mig!

ANMELDELSER

Bøger og tegneserier

- Vagn Grønkilde: *Forræderens datter*
- Niels E. Nielsen: *Herskerne*
- Niels E. Nielsen: *Vogteren*
- Niels Meyn: *Den hvide fjende*
- Stig W. Jørgensen: *Ekkorummet*
- Mark Lawrence: *Prince of Thorns*
- Saladin Ahmed: *Throne of the Crescent Moon*
- Antologi: *Farvel, min astronaut*
- Roger Leloup: *Yoko Tsuno samlebind 1: Jorden Kalder Vinea*
- Jon Bing: *Azur, kaptajnernes planet*
- Antologi: *Hvad Fluffy vidste*
- Jon Brændsgaard Toft: *Blå lys*
- Max Brooks: *World War Z*
- Michael Kamp: *Hospitalet*
- Christian Reslow: *Vrangvendt*
- Jonas Wilmann: *Udkantshistorier*
- Patrick Leis: *Hvisken fra dybet*
- Anna Dyhr Lorenzen: *Den resistente: Farligt spil*
- Stefan Spjut: *Stallo*
- Joe Hill: *NOS4R2*
- Tegneserie-antologi: *Tuschmørke 1*

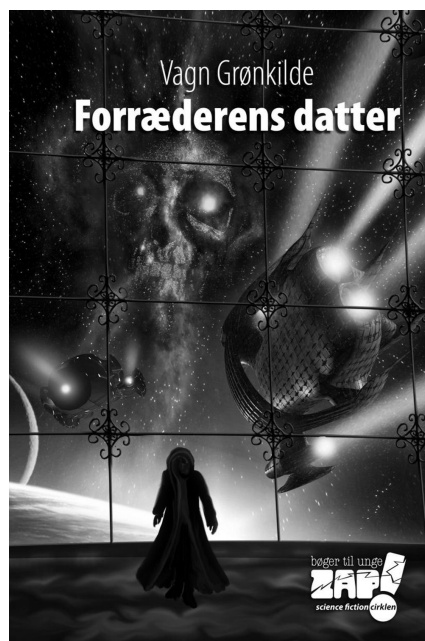
Film og tv-serier

- *Pacific Rim*
- *John Dies at the End*
- *Manborg*
- *RoboCop*
- *Dungeons & Dragons 3: The Book of Vile Darkness*
- *Errors of the Human Body*
- *Torchwood – Sæson 4*
- *Spirits of the Dead*
- *Kiss of the Damned*

himmelskibet.dk/anmelderblog

www.fantastik.dk/anmeldelser

Forræderens datter
Roman af Vagn Grønkilde
Science Fiction Cirklen 2013
194 sider, 198 kr.

Omkring en lille blå planet, i kredsløb omkring en uanseelig gul stjerne, kredser et kejserligt forskningskib. Alt er ikke vel ombord, slet ikke. Skibet er nemlig ved at løbe tør for brændstof. Det er ret ubelejligt, når man befinder sig ved kejserrigets yderste grænse, og har kejserens flåde lige i hælene. Skibets kaptajn har nemlig besluttet sig for at stikke af med skibet, og Kejseren ser ikke med blide øjne på undersåtter der laver mytteri. Deres straf er en grusom død, hvor den usle forræder langsomt tortures ihjel. Bedre bliver det ikke af, at der blandt skibets øverste råd gemmer sig en forræder, der, for at redde sit eget skind, har sendt skibets position til kejserens blodhunde. Der er således meget på spil, mens vi følger vores unge heltinde Astrella Cyrs kamp for at redde sig selv, skibet og hendes kæreste fra konsekvenserne af hendes fars skæbnesvangre beslutning om flugt.

Skibet skal lades med brændstof, og forræderen skal findes, før der sker flere 'uheld'. Men det er sørme ikke nemt at sætte personlige modvilje til side og se

på de voksne med et køligt rationelt blik. For er forræderen den rolige Arrellius Destry? Betroet cheffingeniør og kaptajnens gamle ven (og nu også vores fortællers svigerfar)? Med hans indgående kendskab til rumskibets opbygning, vil en smule sabotage vel være hans mindste kunst? Kunne det være Gaia Poppy, skibets biolog og en irriterende skønhed? Hendes evner (og lyst til) at virke tiltrækkende på den mandlige del af besætningen, kan få vreden op i selv den bedste. Hvad med Shielou Nouvel, skibets læge? Hun er en flagrende personlighed, der ikke kender til begrebet personligt rum. Eller måske Hiraani Coco? En ældre herre, hvis øjne ikke altid kan holde sig fra den kønne unge kvinde. Undervejs skal trådene redes ud, og let er dette ikke for en pige på atten år, hvis hidtidige rolle på skibet mest af alt består i at brygge Tøq-te og være kaptajnens datter. Men mon ikke det lykkedes for hende at redde skibet med lidt held og snilde?

Forræderens Datter var altså ikke lige mig. Det kunne have en hel del med at gøre at jeg har det forkerte køn. Med dens hovedvægt på personligt fnidder og menneskelige relationer synes romanen i hvert fald til dels at henvende sig til piger (i alle aldre). Det kan også være at mit forbehold skyldes at *Forræderens datter* i grunden er et kammerespil i kosmos. En ret nede på jorden fortælling om mennesker, som er drevet til deres yderste. Jeg forbinder gerne science fiction med en følelse af undren, en rejse mod en ukendt fremtid, der rummer både storhed og rædsel. Det fik jeg ikke. Jeg fik til gengæld en fortælling om en ung pige i det kolde rum og nogle tvist undervejs i fortællingen, som jeg ikke havde set komme. Måske er det ikke så ringe endda. *Forræderens datter* er i øvrigt den femte bog i serien Zap!, science fiction fortællinger for de unge.

Bjarne Sinkjær

Herskerne

Roman af Niels E. Nielsen
Science Fiction Cirklen 2013
(oprindeligt udgivet 1970)
234 sider, 249 kr.

I *Herskerne* har det moderne menneske gjort verden til noget af en utopi. Efter at have udforsket og sprængt teknologiens rammer er menneskeheden stået af ræset og har mageligt fundet sig til rette i en mindre ambitiøs tilværelse. Folk lever stille i deres byer, med en række frie universitetsbyer som civilisationscentre. Avanceret teknologi har fjernet de fleste af menneskehedens udfordringer og givet Adams børn velstand og øget frihed. Alle kan slå sig ned i de frie byer, og læse så længe de lyster – i *Herskerne* repræsenteret af drømmebyen San Ysabel. Her møder vi hovedpersonen Esau, der fungerer som lærer på byens universitet, og er respekteret for hans fortolkninger af Byrons metaforer og dyrkning af cyklamenfarvede hybridroser. Og så er han kæreste med pigen Vega. Alle ting synes at have fundet deres rette plads i hans liv.

Esau rykkes op med rode, da han en aften, godt fuld af vin, bevæger sig ned til byens unyttige havn. Esau træder ind i et på mange måder forbudt land, og alt for hurtigt afdækkes for-

bindelser til en anden by, Cap Sheba. Her lever væsner i skyggen. Mekaniske gnomer. Trolde af stål og kød. Alle er de udpinte og ensomme væsner, efterladenskaber fra menneskets stræben mod det umulige. De er en fortidens synd der ikke længere lader sig begrave under årtiers bekvem uvidenhed. Idealistisk mener Esau at de to verdener bør forenes – og forud venter katastrofen.

Da jeg sådan cirka var midt i tyverne, flyttede jeg ind til København efter at have studeret i provinsen. I en gade i mit kvarter lå et lille antikvariat, der ofte fik store stakke af bøger ind, som jeg kunne bladere i gennem. Gennem to-tre år samlede jeg en ganske respektabel samling af bøger på dansk, heriblandt et pænt udvalg af Niels E. Nielsen. Han blev lidt af en helt for mig. Hans ind i mellem pessimistiske syn på menneskeheden matchede mit eget. Niels E. Nielsen udforskede verdenskrig, miljøproblemer, befolkningstilvækst, skel mellem rig og fattig, autonome robotter og meget andet i hans omfattende forfatterskab. Tag en lang række af moderne dystopiske science fiction film, og du vil ofte se at det er et emne som Niels E. Nielsen har udforsket i sine romaner, årtier før. Man skal være forsigtig med at gå tilbage til en gammel film eller bog; ofte lever de ikke op til de gode minder. Science Fiction Cirklen har påtaget sig den opgave at genudgive flere af hans romaner, men holder de i dag?

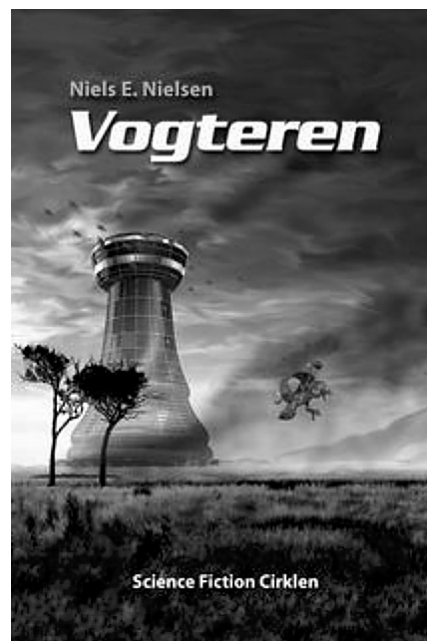
Herskerne er i mine øjne en typisk Niels E. Nielsen-fortælling. Den er umiskendeligt præget af hans ånd. Hans valg af emner og tidsånden er fra halvfjerdsenerne; bagsiden af den teknologiske udvikling begyndte at vise sig i form af forurening, befolkningstilvækst og beslægtede problemer. Den accelererende teknologi affødte en frygt for både teknologiens muligheder og dets faldgruber, ikke mindst en angst for at blive fremmedgjort i ens hverdag. På

en måde foregriber *Herskerne* cyberpunkens flirten med den grænsesøgende teknologi tyve år senere, men Niels E. Nielsen går i langt og meget videre i denne roman og konfronterer os med det grænseløse. Det er i mine øjne dette der gør romanen her værd at læse. *Herskerne* er en god fortælling, der udforsker hvad det vil sige at være menneske, men der er blot for meget ophøjet poetisk sprogblomsteri og løsslupne tankerækker til at det kan blive en virkelig god fortælling. Hvis du har lyst til at stifte bekendtskab med Niels E. Nielsens forfatterskab, ville jeg nok ikke starte her – men bogen var bestemt tankevækkende.

Bjarne Sinkjær

Vogteren

Roman af Niels E. Nielsen
Science Fiction Cirklen 2013
(oprindeligt udgivet 1974)
258 sider, 249 kr.

Vogteren er en science fiction-roman af den flittige forfatter Niels E. Nielsen, og den foreligger her i sit første genoptryk siden 1974, takket være SFC's projekt med at genudgive tidligere danske science fiction-vær-

ker. Bogen er akkompagneret af et efterskrift af Niels Dalgaard, der præsenterer Niels E. Nielsen og sætter værket ind i en større kontekst.

Vogteren udspiller sig i en ikke alt for fjern fremtid, hvor menneskeheden har udpint jordens ressourcer, og hvor kontinenterne er ramt af hungersnød, folkelige opstande, borgerkrige og koloniale invasioner. Vi følger det europæiske korstog ned gennem Afrika, hvor en næsten automatiseret hær af rullende kanoner og camouflerede dræberrobotter er ved at udrydde Afrikas befolkning ved at rulle som et bånd ned gennem kontinentet. Det sker under påskud om at bringe det kristne budskab til Afrika, men kyniske interesser har for længst overtaget projektet, og hvad der begynder som en drøm om at forene menneskeheden i kristen enighed, er nu en massakre på civile for at sikre forsyninger til de oprørsplagede europæiske storbyer.

Midt i dette følger man den unge soldat, Fergus McJan, der omtrent er den sidste kristne i invasionsstyrken, og hans oplevelser fra at have forsvaret projektets berettigelse på den rullende fæstnings tykke mure til at han bliver fanget af en afrikansk oprørsleder, hvorefter han flygter med en afrikansk pige gennem kontinentet mod Sydafrika, hvor de sidste boere, der ser sig som kristne martyrer i et hav af vantro, holder til, og herfra ender han tilbage som fange i den rullende fæstning, men nu med et blik for de uretfærdigheder, der begås, og han bliver her nødt til at træde i karakter for den større sags skyld.

Vogteren er en historie i bedste Niels E. Nielsen-stil, og fans af hans forfatterskab vil ikke blive skuffet. Værket driver af en hård samfundskritik mod overforbrug og kolonialisme og om brugen og misbrugen af det kristne budskab, og hele vejen igennem ligger der mødet med det kolde, strukturerede Europa, rationelt og fornuftigt, og med

det livskraftige, svulstige og bruisende erotiske Afrika. Værket er et barn af sin tid, det er skrevet i 70'erne, hvor verdens problemer på mange områder så anderledes ud end nu, til trods for at en del problemstillinger fortsat er genkendelige, og som læser må man ofte affinde sig med Nielsens til tider noget forsimplede opfattelse af kønsroller. *Vogteren* er et godt eksempel på science fictions rolle som spejl på nutiden og på hvorledes nogle værker spejler problemstillinger, som tiden løber fra, og andre værker spejler mere almenmenneskelige problemstillinger. *Vogteren* er et værk, som tiden er ved at løbe fra, men det i sig selv gør værket til interessant læsning, da det sætter globale problemstillinger ind i en større kontekst, hvor hvad der synes en uoverskuelig problemstilling i en periode afløses af nye i andre perioder. Derved bliver *Vogteren* interessant at læse.

Morten Greis Petersen

Den hvide fjende

**Roman af Niels Meyn
Science Fiction Cirklen 2013
(oprindeligt udgivet 1921)
204 sider, 198 kr.**

Udgivet første gang i 1921 er *Den hvide fjende* en del af SFCs genudgivelse af danske og for det meste glemte science fiction-udgivelser.

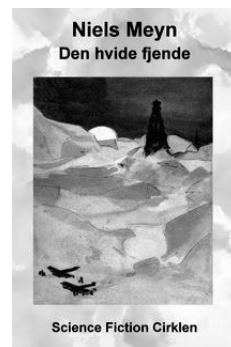
Den hvide fjende er historien om den lovende unge forsker, Jens Rønning, der har studeret klimaforhold og har opdaget at Norden står overfor en ny istid. Han er forelsket i den unge Eva, datter af bankdirektør Kruse, og kærligheden er gensidig, men bankdirektøren ser hellere, at hun giftes med ingeniør Rudolf Berner, som bruger lede kneb til at erobre pigen og miskreditere sin rival, og godt støttet af industrien, som ikke bryder sig om Rønnings dommedagsprofetier

om en nært forestående istid, forsøger man at lukke munden på Rønning og forhindre ham i at advare nationen mod undergang. Rønning får til trods for mange hindringer ansøret kongen om sagens rette forhold, og ved et statskup afsætter kongen regeringen, som er mere opslugt af økonomiske petitesseer, og mens der arbejdes hårdt på at foranstalte evakueringen af befolkningen, jagter Rønnings rival fortsat Eva, indtil det kommer til en skæbnsvanger konfrontation mellem Rønning og Berner i isklædte København.

Den hvide fjende er en undergangshistorie, hvor istiden bryder ud og i løbet af uger begraver Norden i stadigt tykkere lag af is og vinter, mens temperaturerne styrteddykker. Mens katastrofen rammer landet, forsøger man at oprettholde et skær af normalitet ved at lukke munden på Rønning og hans varsler. Han kæmper igen og ved sin side har han den unge Eva, og fra deres og flere andres perspektiv følger vi istidens fremmarch, og hvorledes situationen forværres dag for dag, og hvordan stadigt større dele af befolkningen bliver nødt til at under enorme kuldegrader at udvandre fra landet.

Niels Meyns katastrofehistorie giver ikke noget klart billede på, hvorfor istiden så pludseligt bryder ud, men tanken om istiden bygger på en for datiden gryende forståelse af jordens geologiske alder, og at der har været og vil komme istider. I denne ramme får Niels Meyn fortalt sin underholdende og stemningsrige historie, mens der kommer en ram kritik af pressen og demokratiet, og vi ser, hvorledes kongen træder i karakter for at redde landet.

Science fiction er som anden

litteratur fra andre tidsperioder fremmed på sine helt egne måder. I de fantastiske genrer, hvor der opbygges andre verdener, har man som læser fornøjelsen af at sætte sig ind i en fremmed verden, som forfatteren har udtænkt, men med værker fra en anden tid, som *Den hvide fjende* fra 1921, dukker et ekstra lag af en fremmed verden op, fordi forfatterens tid også er os fremmed, og det dukker frem ikke kun i forfatterens beskrivelse af teknologi eller kønsroller, men også i de finere detaljer, som at politiet bærer hjelme, og at det er så normalt for mænd at bære hat, at det ikke nævnes, når de har hat på, men når hatten ikke er der, og f.eks. antagonisten Berner i en scene fremhæves som barhovedet.

Den hvide fjende er letlæst, handlingen flyder let og ubesværet, og selvom kærlighedshistorien og historien om den handlekraftige konge ikke er de mest ophidsende historier, så fletter de sig fint ind og ud mellem historierne om Rønnings kamp for at få anerkendt sin tese og istidens fremmarch gennem Norden, og som science fiction er værket netop om sin samtid, og det er interessant at følge forfatterens kritik af sin samtid og få et billede af hvordan folk i 1920'erne også kunne anskue situationen.

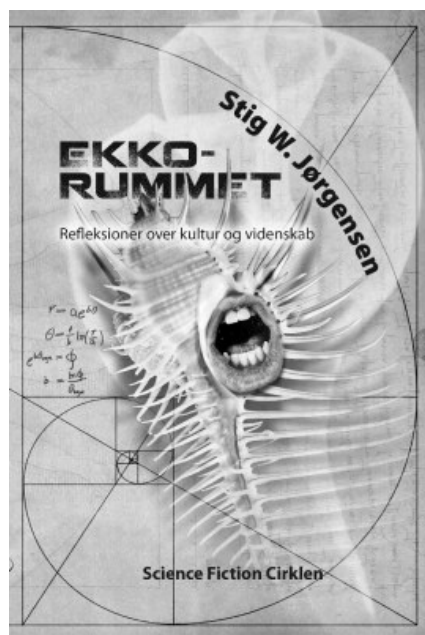
Bogen rundes af med et efterskrift af den grundigt belæste Niels Dalgaard, der løfter sløret for forfatterens baggrund og holdninger, og sætter dem ind i sin samtids kontekst, hvor tilliden til det demokratiske system var langt mindre og hvor flere partier ikke var hævet over at flirte med tanken om den stærke mand, der kan føre nationen og folket til velstand og storhed. Bogen følger desuden med sin udgivelse i 1921 lige i hælene på påskekrisen i 1920, hvor kong Christian X havde afskediget regeringen, og en større krise var tæt på at udløses over hvad nogle betegner som et statskup.

Morten Greis Petersen

Ekkorummet

– Refleksioner over kultur og videnskab

Essays af Stig W. Jørgensen
Science Fiction Cirklen 2013
227 sider, 298 kr.

Ekkorummet er en antologi udgivet af SFC, der består af 42 blogindlæg af Stig Jørgensen, som denne tidligere har udgivet på sin blog *Ekkorummet*. Bloggen var dedikeret til science fiction i bred forstand og til beslægtede emner, som Stig Jørgensen måtte brænde for, og som han kan berette om med stor viden.

SFC har siden valgt at udgive teksterne fra bloggen, som SFC var vært for, og en udgivelse som denne stiller spørgsmål ved, hvad der skal til for at noget er rigtigt udgivet. Er en tekst gældende, hvis den eksisterer på en blog, eller bliver den først på tryk til en rigtig tekst, og er det så et essay, en artikel, en klumme, en kronik eller noget helt femte?

De udgivne blogindlæg (som naturligvis også er udgivne på nettet, netop som blogindlæg) har bloggernes dagbogsformat, der inddrager forfatterens personlige liv i de emner, der bliver dækket, om det er musik, litteratur, film eller kunsten at oversætte, alt sammen i science fic-

tion-genrens optik. Det er historier fra en reflekteret science fiction-fans liv, og hvordan interessen for science fiction også sætter spor i andre sammenhænge, som f.eks. i oplevelser ved Stevnstortet, hvilket bringer Niels E. Nielsens forfatterskab på banen, eller Otto Frellos malerier, der med deres forunderlige motiver, bringer en diskussion af Frellos værker og deres relation til de fantastiske genrer på banen, mens refleksioner over at være mandlig oversætter af kvindelige forfatterskaber bringer science fiction-forfatteren James Tiptree, Jr. på banen, da navnet var pseudonym for en kvindelig forfatter, der blev rost for sine ferme skildringer af mænd.

Blogindlæggene er vel-skrevne, hver især korte og hyggelige at læse, men det giver en oplevelse af at have printet en hjemmeside og samlet teksterne, og bloggernes links til diskussioner og andre tekster dør, også selvom man klogeligt har trykt link-adresserne efter hver artikel.

Morten Greis Petersen

Prince of Thorns

The Broken Empire #1
Roman af Mark Lawrence
Ace Books 2011, 318 sider

Barndommen er en støbeform af glas. Splintres den, kan sjælen aldrig finde sin endelige form. Da prins Jorg Ancrath er ni år gammel, ser han sin mor og lillebror blive slået foran sine øjne, af soldater i en rivaliserende barons sold. Da han er tretten år gammel, er hans sind martret af en forvirring af smerte og vrede. En indskydelse får ham til at flygte fra sit kongelige hjem og slutte sig til en bande morderiske lejesoldater. Da han er femten, vil han være konge. Hans to år på vejene, hvor han har lært krigens blodige håndværk, har

ikke bragt ham en tomme nærmere mod den blodige gengældelse der, måske, kan slukke tørsten i hans sjæl efter blod og hævn. Det er tid for prins Jorg Ancrath at vende tilbage til sit land, sin barndomshjem og sin far. Men hjemme har tingene ikke stået stille, og her venter forræderiet og mørk magi.

Romanen foregår på en alternativ eller måske vores døende jord i en fjern fremtid. Jorg refererer rask væk til Platon og Euclid, men ingen af de lande han nævner, har navne som vi genkender. Det er også en verden der er mærket af teknologi, men de tekniske vidundere er pakket

ind i mystik og overtro. Om det er en fantasy-verden der fungerer, er nok et spørgsmål om personlig smag. Jeg har oplevet flere spil og romaner hvor jeg tændte af på det; her syntes jeg at det fungerede. Det hjælper at *Prince of Thorns* i bund og grund er en sword-and-sorcery roman.

Prince of Thorns er sort, beskidt og fuld af død. Mark Lawrence åbner døren til en verden hvor døden er en evig følgesvend og intet eller ingen synes at følge spillets regler. Vi lærer den verden at kende gennem Jorgs kyniske og kompromisløse blik. Jorg er en anti-helt. Der er lidt eller intet forsonende ved

hans handlinger eller hans verdenssyn, men Mark Lawrence bruger flere kneb til at få Jorg til at glide ned som hovedperson. Ligesom Shakespeare gør det i hans skuespil *Richard III*, er Jorg gennem romanen i dialog med læseren og inddrager ham i hans planer. Og ved at gøre os medviddende om hans forbrydelser, bliver vi også hans medskyldige. Det hjælper også at rækken af bipersoner omkring ham er, om muligt, endnu mere rå og barbariske end vores unge prins. Sidst men ikke mindst, så er Jorg lidt af en underhund, og han er oppe mod kræfter der er stærkere end hans jernvilje. Derfor holder vi med ham, selvom vi ikke kan holde af ham.

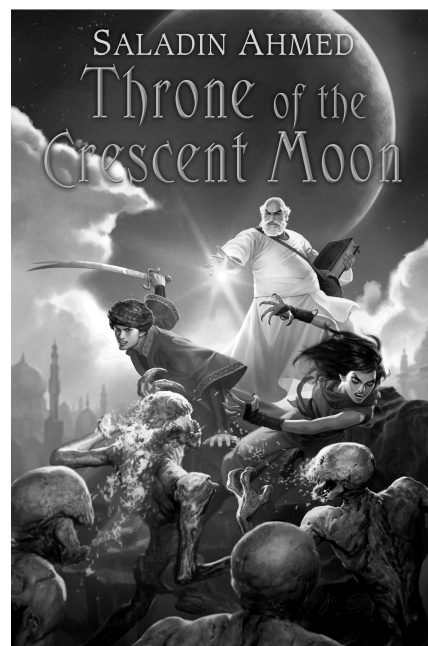
Nogle har sammenlignet Mark Lawrences skrivestil med Joe Abercrombie, men Mark gør selv det kyniske menneskesyn i Joe Abercrombies romaner til skamme. Det, der også gør *Prince of Thorns* læseværdig, er at bogen har en god pacing; scene efter scene følger rask efter hinanden uden fyld eller ventetid. Hvis der i historien er gået tre måneder, fortæller forfatteren kort at der er gået tre måneder, og så halser handlingen ellers videre. Den sidste ting der fangede mig, var uvisheden. *Prince of Thorns* er den første roman i en trilogi. Jeg er bare nysgerrig efter om se, om Jorg vil vedblive med at være lige så ædende amoralsk og hensynsløs kynisk til slut, eller om der er en smule lys for enden af den lange, sorte tunnel.

Bjarne Sinkjær

Throne of the Crescent Moon

Roman af Saladin Ahmed
DAW Books 2012, 304 s.

Vi følger den ærværdige Doktor Adoulla Makhslood, en lettere afdanket ghuljæger der har set bedre dage. Han har svoret sit liv til at ødelægge disse afskyelige væsner, men disse dage er der intet han hellere vil end at trække sig tilbage og nyde en fredelig kop kardemomme-te. Skæbnen vil det anderledes. Kalifatet, der styrer Halvmåne Kongerierne fra den storslåede by Dhamsawaat, er grusomt og korrupt. Det ophøjede styre trues ikke bare af dets egen decadence, men også af ydre fjender. I gaderne udfordres kaliffen af den teatraliske mestertyv Pharaad Az Hammaz, som folket hylder under navnet Falkeprinsen. Mens han undergraver styrets autoritet med vovestykker, så lurder en større trussel i skyggerne i form af en mørk trolldommand og hans hær af ghuls; gudløse monstre der skabes af sand, menneskers hud og den sorteste magi. En serie ugerninger tvunger doktoren i aktion sammen med sin assistent Raseed bas Raseed – en ung dervish-kriger der har viet sit liv til den hellige krigers sti. Til at hjælpe sig mod de

mørke kræfter, rekrutterer doktoren to gamle venner, Dawoud and Litaz. Dawoud er en hvid magiker, hvis magiske kræfter bygger på hans egen livsenergi. Litaz, hans hustru, er en dygtig alky mist. Det sjette og sidste medlem af gruppen er en ung Badawi-beduin, som er blevet velsignet med evnen til at tage en løves skikkelse. Hun er den sidste overlevende af sin stamme, efter at den sorte magikers forbandelser har udryddet resten.

Throne of the Crescent Moon er Saladin Ahmeds debutroman og har internationalt fået en varm modtagelse. For mestendels er romanen underholdende og hæsblesende læsning med karakterer som du hurtigt kommer til at holde af. Scenen for eventyret er sat i en forfriskende og overbevisende, ikke-vestlig, ikke-hvid fantasy verden. Det er et samfund spundet af dyb religiøs overbevisning, et stivnet monarki og uoverstigelige sociale kløfter. Det er også en overraskende moderne verden, hvor begge køn får lov til at bidrage til at overvinde det onde. Alle roser har som bekendt torne, og *Throne of the Crescent Moon* er ikke uden svagheder. Som gammel rollespiller kunne jeg straks genkende den gode dynamiske eventyrgruppe, hvor hvert medlem har sin rolle at spille. Scenerne er handlingsmættede, men følger hinanden som perler på en snor. Det kan i bakspejlet godt føles en smule kunstigt og iscenesat, men det var nu ikke i mine tanker da jeg åd bogen fra ende til anden. *Throne of the Crescent Moon* er ikke nogen dyb bog og nok ikke den roman der vil stå klare st mange år fra nu. Jeg vil sammenligne den med en herlig kop te og god, mørk chokolade. Det glider let ned og efterlader måske ikke det dybe indtryk; men undervejs er det godt selskab.

Bjarne Sinkjær

Farvel, min astronaut

Lige under overfladen 8

Antologi

Science Fiction Cirklen 2013

250 sider, 248 kr.

Science Fiction Cirklen har haft pæn succes med deres årlige novelleantologi-serie *Lige under overfladen* – i 2013 kom der endda to bøger i serien; nr. 7 og 8. Her vil jeg knytte nogle kommentarer til hver af de seksten historier, som er skrevet af både etablerede og nye forfattere i dansk litteraturundergrund inden for de fantastiske genrer. Og man kan jo ligeså godt gå systematisk til værks:

1. Majbrit Høyrup: "Mørkets hastighed". Imponerende og tankevækkende historie om jordiske udvandrere som efter mange tusinde år vender tilbage til Jordens solsystem. De opdager en asteroide-base med en primitiv, blind og indavlet menneskekultur, og nogle af dem er så åbne og medfølelse at de lever sig ind i denne kultur og næsten fortaber sig i den. En historie som jeg også tror vil fungere godt på engelsk.

2. A. Silvestri: "I sit ansigts sved". En uærlig handelsmand forsøger at snyde en bonde i et fremtids-Danmark hvor 'im-

pulsen' (givetvis fra en atomkrig) har ødelagt det meste teknologi. Denne 30-siders historie udvikler sig til at være godt fængende, omend der er et par graverende anglicismer undervejs: "Han ved ikke andet end at køberen kommer til at betale gennem næsen. Og for en gangs skyld ikke urimeligt så." Man synes nok at en skribent af Silvestris kaliber burde vide bedre.

3. Steen Knudsen: "Opvågnen". Velskrevet 8-siders sag om en computer der opnår intelligens i en kritisk situation. Måske for kort til ideens drøjde; man sad og håbede på at det kun var begyndelsen på en længere historie.

4. Louise Floor Frellsen: "Venter på fremtiden". Ganske fin novelle om teleportationsgenvidigheder og en mand der bliver kopieret til et limbo fyldt med egne kopier. Givetvis delvist inspireret af filmen *The Prestige*, og også her forekommer der anglicismer ("givet op på deres drømme").

5. Sofie Boysen: "Be My Baby". I fremtiden i denne korte historie kan man designe sine børn, og mon dét kan undgå at gå galt ...?

6. Tina Christensen: "Solens by". Lidt længere, spændende og action-præget historie om millionbyen Solaris City på hvad der antagelig er en anden planet (tidspunktet er uklart, men 'femte verdenskrig' omtales). Her lever der også drager, som har gravet tunneller under byen og derved bringer den i fare. Magthaverne har skumle planer, som heltinden og hendes allierede fra et 'skjult selskab' forsøger at forpurre, med blod til følge.

7. Christian Kaarup "Baron: Vejen hjem". En havbiolog fra 1973 og en Rwanda-bøddel fra 1996 bortføres af rumvæsner og forsøger at finde ud af hvor de er kommet hen. Skrivestilen er mo-

den og helstøbt, og personerne levende nok til at dette er en af de bedste historier i bogen. Plotudviklingen er dog lidt forudsigelig (især hvis man har set visse dokumentarer i fjernsynet), og slut-twistet ikke super-overraskende.

8. Jesper Goll: "Farvel, min astronaut". Jeg kan godt forstå at antologien har titel efter denne historie, for det er suverænt samlingens på enhver måde mest velskrevne indlæg. En ung kvinde i nær fremtid bliver opslugt af astronomi-studiet og sætter et uortodokst rumrejseprogram i gang, alt imens hendes forældre intet forstår. At sige ret meget mere ville være en spoiler, men jeg kan afsløre at det drejer sig om en metode til at overleve lange rumrejser. Det er storslået science fiction, oplevet af figurer der er overbevisende skildret.

9. Carl Christian Abrahamsen: "Manual til robotliv". Dette indlæg er blot et udmærket lille digt om en arbejdsrobots livsforløb.

10. Ditte Egegaard Hennild: "Vold". Dette er historien om Eva, en slags arketypisk kvinde, som gennemgår stadigt værre rædsler i mange forskellige livsforløb, også som mand. En meget flot, engagerende og litterært skrevet novelle, som virker inspireret af Virginia Woolfs *Orlando*. Jeg gætter på at den indeholder en stærk symbolik, men den afsluttende sekvens syntes jeg ikke rigtig var til at gennemskue. Måske var det heller ikke meningen.

11. Richard Ipsen: "Biofeedback 2.0". Det starter humoristisk med en opfindelse der kan transportere folk til andre verdener via masturbation (!) – og næste niveau af samme teknologi kan transportere et menneskes bevidsthed og vilje ind i et andet menneskes bevidsthed (så vidt jeg forstod), hvilket bl.a. kan bruges til at hjælpe med at

styrke en syg persons immunforsvar. Hovedpersonens kone, Hanne, får kræft, og den nye teknologi – stadig på det eksperimentelle stadie – mobiliseres i forsøget på at kurere hende.

Det er en utrolig dybfølt historie om menneskers stærke bånd til hinanden, og man mere end mistænker forfatteren for faktisk at have gennemgået (næsten) alt hvad han beskriver. Imponerende.

12. Vagn Grønkilde: "Gummian den". Her har vi en sjov 10-siders novelle om grønne rumvæsner i en rum-autocamper, som forsøger at proviantere i et dansk sommerhusområde. Et fint koncept som sikkert sagtens kunne have båret en lidt længere historie.

13. Mogens Graae Hansen: "Copenhagen by night". I et angiveligt politistatsagtigt og miljøkatastroferamt fremtids-Danmark hører vi om en oprørsbevægelses hårde vilkår. Man kommer tæt på et par af medlemmerne, men man hører ikke noget om deres ideologi eller præcis hvad de gør oprør i mod. Udmærket skrevet (og muligvis inspireret af Linda og Valentin-albummet *Storbyen der druknede*), men mangler efter min mening noget idémæssigt substans.

14. Bjarke Schjødt Larsen: "En god dag". Forbilledligt velstruktureret kort historie om en mand der har det godt i sin rumkapsel – komplet med et meningsfuldt twist til sidst.

15. Diana Juncher: "Den tidsrejssende". Endnu en ganske kort historie; her er det en rent fortællende beretning om potentielt paradoksale begivenheder i en kælder til et universitet.

16. Martin Wangsgaard Jørgensen: "Panelet". En søn går i sin fars fodspor som Troniker på Fabrikken, hvor far og søn skal betjene Panelet. Hvad disse ting

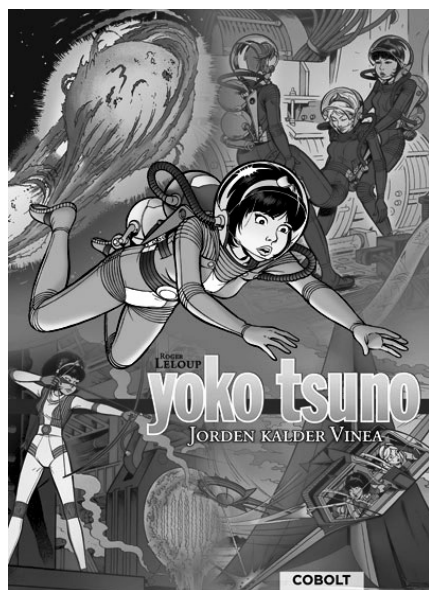
nærmere bestemt er, melder historien ikke noget om, men fokuserer i stedet på arbejdernes stolthed og samhørighed ved denne kontinuerlige tekno-kultur som givetvis foregår i et slags dystopisk, *Brazil*-agtigt samfund.

Beskrivelsen af deres indlevelse i en kultur domineret af faste traditioner, som de opdrages til at elske og være stolte over, er rigtig god og tankevækkende og minder ganske sikkert ikke så lidt om tilværelsen i diverse traditionsrige/bundne kulturer fra den virkelige verden, måske især i Asien.

En ting jeg virkelig godt kan lide ved rigtig mange af historierne i denne antologi er at man introduceres til en fremmed verden uden at det fremmede element forklares umiddelbart. Det er der bare som det naturligste i verden, og det er op til læseren at sætte puslespillet sammen og bygge bro mellem novellens og læserens egen begrebsverden. Det er netop dét som de fantastiske genrer kan, og det er der masser af fine eksempler på her. Bevares – man kan i de fleste af historierne godt mærke at forfatterne ikke er helt på professionelt niveau; både plot og sproglig udførelse er ikke altid helt så sammenhængende og velafrundet som de burde være, men det er jo også mestendels nystartede forfattere som stadig er i gang med at oparbejde erfaring ud i skrivefaget. De er i hvert fald alle godt på vej, og skal ønskes al mulig held og lykke med fremtidige fremtidsprojekter.

Tue Sørensen

Yoko Tsuno samlebind 1
Jorden Kalder Vinea
Tegneserie af Roger Leloup
Forlaget Cobolt 2013
178 sider, 348 kr.

Det er så populært med pæne samlede udgaver af klassiske albumserier i disse tider, og det glæder mig at kunne rapportere at tiden nu også er kommet til en af de mest hæderkronede europæiske science fiction tegneserier, og min personlige favorit, Yoko Tsuno.

Første samlebind – samt evt. efterfølgende bind, må man gå ud fra – er baseret på den fransk-belgiske *Integrale* hardcover-udgave, og der er her tale om en tematisk – ikke en kronologisk – samling. Lidt kronologisk er den dog alligevel, da den optrykker de første tre album med de blå vineanere, nemlig nr. 1 (*Nærkontakt i Jordens indre*, 1979), nr. 4 (*Vulcans smedje*, 1981) og nr. 5 (*Vineas tre sole*, 1982) – som i den originale franske nummerering i øvrigt er nr. 1, 3 og 6. Det er samtidig tre af seriens absolut bedste album, som jeg var helt ekstremt fascineret af da jeg i min grønne ungdom opdagede dem, kun ganske få år efter de var udkommet.

Hvis der er nogen der ikke har læst disse historier, så kan jeg kun opfordre folk til at løbe

ned og købe denne flotte nye udgave, for det er efter min mening sådan cirka de bedste science fiction-tegneserier, der nogensinde er lavet.

Den første historie skildrer hvordan Yoko møder sine to følgesvende, Vic og Pol, og hvordan de under en udforskning af en hule finder vej til en af vineanernes underjordiske baser. Vineanerne er en blåhudet menneske-race fra en anden galakse, som for 400.000 år siden søgte tilflugt på Jorden (en 'fjern tvilling' til deres hjemplanet, Vinea), da stjernerne i deres binære solsystem truede med at kollideres.

De fleste af vineanerne ligger i magnetisk dvale og har gjort det i to millioner år, lige siden de evakuerede Vinea. Nogle få arbejder på at sikre deres fremtid, så deres civilisation vil overleve.

Vineanerne er generelt godmodige og fredsommelige, men én af deres ledere, Karpan, er blevet magtsyg og samarbejder med en artificial intelligence (som er opstået tilfældigt i noget af vineanernes teknologi) om at kontrollere det vineanske eksilsamfund. Yoko og hendes venner, inkl. nye allierede blandt vineanerne, må tage kampen om mod tyrannen.

I den anden historie, som foregår lidt senere, er Karpan sørme kommet til magten igen, og denne gang vil han skabe et kunstigt kontinent, så vineanerne kan bo på Jordens overflade. Den plan bringes i fare da en olieplatform ved et uheld kommer til at ødelægge nogle af vineanernes magma-transporterende rørledninger, så der opstår en stor gaslomme der truer med at udmunde i en kæmpe naturkatastrofe. Meget spændende, og fyldt med skøn underjordisk sci-fi action!

Den tredje historie er imidlertid den bedste: Her viser det sig at et vineansk intergalaktisk fartøj er ankommet til vores solsystem og har spundet et kunstigt sort hul (ormehul?) efter sig hele vejen fra Vinea i galaksen M33, to millioner lysår borte! Og vine-

anerne kan sende et fartøj i gennem dette sorte hul med langt over lyshastighed, så en rejse tilbage til Vinea kun varer to måneder! Nu kan de så for første gang i to millioner år vende tilbage til deres hjemplanet, opdage om den har overlevet og udforske den og måske vende permanent tilbage dertil.

Yoko og hendes to venner kommer med på rejsen, og det er et åndeløst spændende rumeventyr, som på mig stadig virker utroligt troværdigt og realistisk. Det hjælper meget at tegningerne er lavet med en ingeniørs øje for detaljer, både hvad angår design og videnskabelighed. Jeg opdagede i øvrigt for nylig at Roger Leloups design-stil er dybt inspireret af japanske *Godzilla*-film fra 1950erne og 60erne, hvor diverse folk, tøj og teknologi fra fremmede planeter til min overraskelse var næsten mage til vineanernes tilsvarende design-æstetik, omend enklere. Men hvor skulle han også ellers have snuppet detaljerne fra, når nu hans heltinde selv er japaner?

Niels Søndergaards udmærkede oversættelse er bevaret i dette samlebind, og tekstningen er gjort væsentligt pænere, hvilket er en udsøgt fornøjelse at opleve. Der er også en del siders pænt ekstra- og intro-materiale om seriens tilblivelse og baggrund, her i blandt en del forside fra de franske numre af bladet Spirou, hvor Yoko Tsuno-serien oprindeligt blev bragt som føljeton inden den udkom i albumform. Smukt, smukt!

Nu må vi håbe at første samlebind sælger godt nok til at der kommer flere – omend jeg er tilbøjelig til at mene at to tredjedele af hele seriens bedste materiale befinder sig i netop denne samling. Gå ikke glip!

Karakter: 10 stjerner ud af 10.

Tue Sørensen

Azur, kaptajnernes planet
Roman af Jon Bing
Science Fiction Cirklen 2013
164 sider, 149 kr.

Den nyligt afdøde norske forfatter Jon Bings ungdomsromaner om diverse planeter udkom oprindeligt i 1970'erne, og jeg har gode minder om læsningen af dem da jeg i 80'erne støvsugede mine lokale bibliotekers hylder for alt hvad der bare lignede SF. Disse bøger blev i sin tid udgivet af forlaget Tellerup, men er naturligvis for længst udsolgte. Derfor er det glædeligt at man nu igen kan få i hvert fald den første bog i Bings serie via denne SFC-udgivne nyoversættelse.

Azur – kaptajnernes planet handler om drengen Benji på planeten Azur. Azur blev koloniseret for 1200 år tilbage og har i tiden siden ikke haft kontakt med andre jordboer. Før nu, hvor biblioteksrumskibet Alexandria ankommer som en del af skibets rejse rundt i galaksen, hvor det bringer viden, kunst og nyheder rundt blandt koloniserede planeter som ellers sjældent er i kontakt med hinanden.

På Azur er der i det lange tidsrum siden koloniseringen opstået et totalitært samfund, hvor en overklasse af 'kaptajner' kontrollerer al teknologi, mens det store flertal af befolkningen ikke har tilladelse til at have kontakt

med maskiner, udover lidt basal elektricitet og nogle undervisnings-computere. Befolkningen tager naturligvis denne tingenes tilstand for givet, men da Benjis far dør, efterlader han en kryptisk besked som sætter Benji på sporet af sandheden om planetens undertrykkende samfundsform.

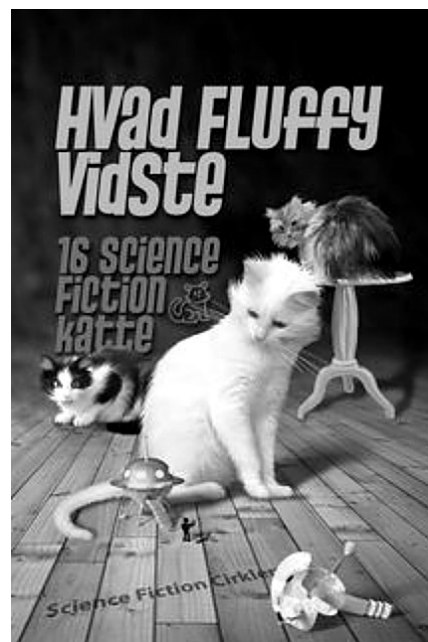
Da de teknologisk avancerede bibliotekarere fra Alexandria samtidig ankommer med deres højt civiliserede moral og smider en hel del sand i kaptajnernes maskineri, er der lagt i kakkelovnen til et opgør med regimet.

Jeg husker tydeligt hvor fascineret jeg var af biblioteksskibet Alexandria dengang jeg først læste denne roman. Dengang var jeg teenager og lige i målgruppen for denne ungdomsroman. Selvom jeg i dag bliver knap så duperet over den enkle skrivestil og forfatterens mange basale forklaringer om lyshastighed og andre ting, tydeligvis sigtet på unge som møder disse ideer og fakta for første gang, så kan jeg stadig sætte pris på intentionen om at tænde op under den unge læsers *sense of wonder* og se at en del af forklaringerne dækker over store klassiske SF-troper om fremtidens teknologiske formåen. I forhold til at bogen er skrevet i 1973 er beskrivelsen af computere f.eks. meget tæt på vore dages internet. Omvendt er der også nuppet ideer fra tidens film; beskrivelsen af bibliotekarernes computerkontrollerede frosne dvaletilstand når de flyver mellem stjernerne, virker taget direkte fra *Rumrejsen* år 2001 (1968).

Azur – kaptajnernes planet er en del af SFCs "ZAP!"-serie, som er en nylanceret linje af ungdoms-science fiction. Den består af en ret broget flok; både ældre og nye værker, både af danske og udenlandske forfattere, og både af amatører og professionelle. At de lanceres i samme serie virker en smule underligt, men hvis de alle er egnede for unge, så giver det vel mening.

Tue Sørensen

Hvad Fluffy vidste
Antologi redigeret af Lise Andreassen og Niels Dalgaard
Science Fiction Cirklen, 2013
280 sider, 248 kr.

Hvad Fluffy vidste er en antologi om katte, endda en science fiction-antologi om katte, udgivet af Science Fiction Cirklen. Den indeholder 16 historier, hovedsageligt amerikanske, men en brite eller to er der også blevet plads til, og tidsmæssigt spænder samlingen fra starten af forrige århundrede til omkring nu.

Når man modtager sådan en tema-antologi, er det første spørgsmål nok: Hvorfor? Hvorfor beskæftige sig med katte og science fiction? Hvad forventer redaktørerne at kunne give læseren, er der nogle nye mønstre eller indsigter, vi kan opnå ved denne sammenstilling? I forordet giver de to redaktører deres bud på hvorfor de har lavet antologien. Desværre er det blot en angivelse af, at de godt kan lide katte, så derfor: Så en temaantologi, hvor kattene er i fokus, men fokus er noget uskarpt.

De forskellige historier i samlingen er af blandet karakter. En del gammeldags science fiction, der føles som om de alle sammen er fra halvtredserne (også selvom de er skrevet for nylig, med en overvægt fra midtfir-

serne), en enkelt Saki-novelle, der virker helt malplaceret, og så nogle mere moderne. Der er ingen der føles specielt banebrydende eller eksperimenterende, men de er stort set alle læseværdige og oversættelsen er kompetent (men føles lidt flad et par steder, specielt i Gene Wolfes historie).

Så til en regnvejrsdag, hvor nettet er nede og bogstaben tom, er der givetvis underholdning at hente her. Men jeg ville ønske at redaktørerne havde fundet en mere spændende vinkel eller sammensat et mere helstøbt udvalg af historier. Andre tider, andre lande, andre former.

Mine personlige favoritter er Fritz Leibers "Rum-tid for springere" og Paul Melkos "Dysfunktionel familiekat".

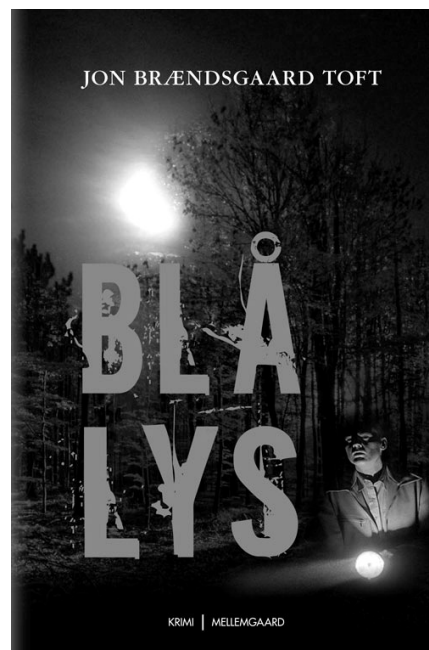
Jesper Rugård Jensen

Blå lys

Roman af Jon Brændsgaard Toft

Mellemgaard 2013

206 sider, 198 kr. (E-bog: 89 kr.)

Et lig bliver fundet i åen der løber igennem Århus, mens et andet bliver fundet i en bil i en parkeringskælder. Politiet sætter

den gamle gnavne kommissær til at lede efterforskningen. Han er en stereotyp enspænder som ikke mange vil arbejde sammen med, men han har sin lige så stereotype friske unge makker som godt kan holde ham ud.

Det er ikke kun politiet der efterforsker sagen, men pressen er selvfølgelig også interesseret, og her er sagen blevet givet til en ung uprøvet kvindelig journalist, som får sig møvet ind på de to politifolks efterforskning.

Sporene peger mod Risø og et nyt radioaktivt stof som de har opdaget. Det viser sig dog at de ikke har opdaget stoffet, men at de har købt det på eBay. Der er store interesser på spil omkring det nye stof, og en konspiration viser sig som både vil stoppe efterforskningen med alle midler, og som rækker op på de højeste danske politiske steder.

Det der gør at denne krimi hører ind under *Himmelskibets* målgruppe er at bogen sælger sig selv på at være en krimi med et strejf af science fiction. Jeg er ikke den store krimilæser og det skal da også siges at det er ved at være længe siden jeg sidst læste en krimi (Stieg Larssons trilogi, en serie som jeg ikke var specielt begejstret for). Jeg er derfor nok ikke helt den rette til at vurdere om denne bog gør sig godt som en krimi, men som science fiction er den ikke det store. Den er lige så meget science fiction som *Indiana Jones* og *Krystalkraniets kongerige*, hvor science fiction-delen virker lidt som en påklistret slutning der ikke helt passer ind i historien.

Historien er desværre ret tynd, hvilket også desværre kan siges om personerne i bogen, og præmissen for historien i *Blå lys* hænger ikke rigtigt sammen. Hvis en velorganiseret hemmelig organisation vil skjule lig, vil de så dukke op på forsædet i en parkeret bil? Ideen med at der skulle blive handlet radioaktive stoffer på eBay, hænger heller ikke sammen for mig.

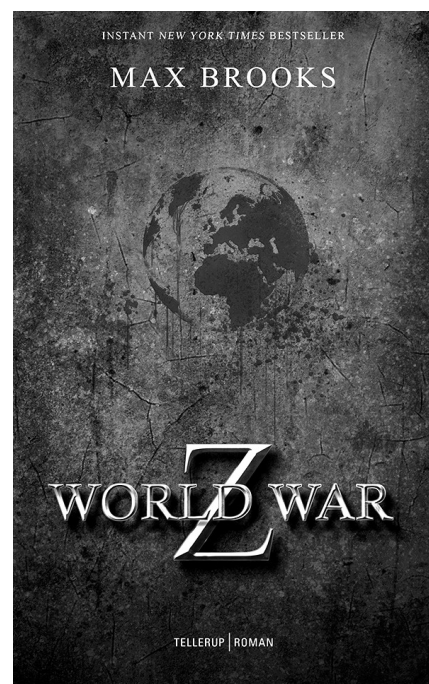
Thomas Winther

World War Z

Roman af Max Brooks

Originaltitel: *World War Z: An Oral History of the Zombie War*
Tellerup, 2013

440 sider, 249,95 kr.

Det er ikke tit at zombiefilm bliver til stort opslåede biograffilm med store budgetter, men det skete alligevel i 2013 med filmen *World War Z*, som havde Brad Pitt i hovedrollen. I filmen har en zombieplage spredt sig over hele jorden, og den er tæt på at udslette mennesket som et levende væsen. Brad Pitt sendes ud for at finde kilden til plagen og derigennem en vaccine.

Filmen havde nogle gode effekter og gode ideer, men efterlod ikke det store indtryk. Indtrykket var dog stort nok til at jeg alligevel tænkte jeg ville læse den bog som den byggede på, også da jeg havde hørt at der var et godt stykke imellem bogen og filmen.

Bogen starter med at fortælle at zombiekrigen nu har været slut i over 10 år, og at det levende menneske vandt. Den består af beretninger fra folk fra hele kloden fra krigen og om deres oplevelser. Igennem disse beretninger følger man både zombie-smittespredning fra de

første døde der rejste sig igen til krigen er i fuld gang og til den er overstået.

Der er civile personer der fortæller om deres flugt, både fra enkelte zombier og fra flodbølger af zombier der strømmer gennem gaderne. Der er myndighedspersoner som forsøger at holde styr på en eller anden form for infrastruktur og som må tage hensyn til helheden og ikke til de enkelte. Der er historier om hvordan forskellige folk har indrettet sig for at overleve, enten i lejre eller ved at bevæge sig rundt. Der er også beretninger fra en der i starten så epidemien som en mulighed for at tjene en masse penge.

Generelt er historierne i store dele af bogen fra de personer som flygtede, for de fleste af dem der tog kampen op, overlevede ikke. Der er dog også militærfolk blandt dem der fortæller historierne. Det er historier om hvordan deres træning og våben lige pludselig ikke er meget værd. De kampteknikker de har lært, er beregnet på at dræbe levende, mens de levende døde er ligeglade med fragmenter fra eksplosioner, og det er kun skud i hovedet der har en effekt.

Som det ofte er med zombiehistorier (i hvert fald de gode af dem), så er zombierne ikke den væsentligste del. De er blot den trussel der får folk til at måtte handle. Dette kunne også have været en science fiction-bog om en alien-invasion, hvor mennesket først infiltreres, derefter bringes i knæ, for så at rejse sig og samlet slå igen, og så til sidst måtte stå tilbage og reflekterer over hvor menneskeheden nu er kommet hen. Alle disse faser har denne bog med, og ved at det er fortalt igennem så mange forskellige personer, så bliver det en historie om en verdenskrig og ikke blot om enkelte mennesker der forsøger at overleve. Det gør også at historien adskiller sig fra f.eks. *The Walking Dead*, hvor zombierne ikke også 'blot' er truslen, men hvor det er den enkelte gruppe og dynamikken

heri som er i centrum.

Det er også atypisk at man her fra starten allerede ved at zombietruslen bliver besejret, hvor man ellers som oftest har svært ved at se hvordan det vil kunne lade sig gøre. Man kan selvfølgelig drøfte hvad det er for en verden som de overlevende står tilbage i, og i bogen berøres både miljømæssige og politiske konsekvenser efter en sådan epidemi, for selvom mennesket stod sammen imod truslen, er det ikke sikkert at gammelt fjendskab er glemt bagefter.

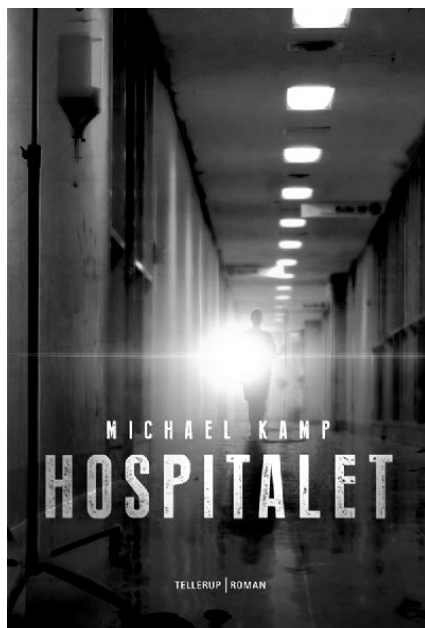
At man stort set allerede fra kapitel et ved at det ender sådan, gør ikke bogen mindre spændende, men man bliver fanget i hele tiden at ville vide mere om hvordan man så kommer hen til denne slutning.

Lad jer ikke skræmme væk af filmen. Læs bogen.

Thomas Winther

Hospitalet

**Roman af Michael Kamp
Tellerup 2013
199,95 kr. (E-bog 79,95)**

“Vi er røget ved siden af resten af verden. Alting hernede forsøger at holde dig tilbage. Indtil lyset går ud og uhyret tager dig.”

Det er med disse ord at den nye tilstand Jonas er havnet i, bliver beskrevet for ham. Jonas er en ung mand der har været ude for et meget alvorligt trafikuheld. Han svæver imellem bevidsthed og mareridtsstilstande, og selvom han gerne vil være tapper, så har han konstant smerter, nogle gange i en grad så det føles som han bliver flået indefra. Han er pumpet fuld med smertestillende medicin som gør at han har svært ved at skelne hvad der er virkeligt omkring ham, og hvad der er syner fremkaldt af medicinen. Men virkeligt eller ej, så føles det virkeligt for ham mens han gennemlever tingene.

Mareridtet er dog først lige begyndt, for en dag 'vågner' han og kan ikke kommunikere, og det er tydeligt at alle omkring ham agerer som var han død. Han bliver bragt til en etage under hospitalet, hvor han godt nok får sin førlighed igen, men det er en anden verden han er kommet til, en verden som han skal slippe op fra for ikke endegyldigt at dø.

Flugten fra denne anden verden er en tur igennem mareridtsscenarier med vanskabninger og mystiske væsner, for hvem de fleste ikke vil ham noget godt. Han møder dog den lille pige Maja, som gerne vil hjælpe ham mod at han tager hende med op fra underverdenen. Det er dog som om mørket er knyttet til hende, og han er ikke sikker på om han kan stole på hende. Flere af de skræmmende skabninger han møder, er forvanskede udgaver af mennesker han kender, og gradvist går det op for ham at det er meningen at han skal lære noget af sin nye tilstand.

Tellerup er ved at få godt gang i deres udgivelser af horrorromaner som ikke primært er rettet mod unge. Udgivelserne er primært af danske forfattere som f.eks. Teddy Vorks roman *Ex*, som tidligere er blevet anmeldt her i Himmelskibet, men udgivelsen af *World War Z* viser

at forlaget ikke vil begrænse sig til danske forfattere, men bestemt meget positivt at der er fokus på de danske forfattere.

Michael Kamp startede som selvudgiver med en række mindre horrorbøger, samt en fantasyserie (hvor vi stadig venter på sidste bind), men efter han er kommet til Tellerup, er der begyndt at komme nogle flere sider i hans horrorbøger, og man kan også kun antage at han må have mere tid til at fokusere på at skrive, nu han ikke selv skal stå for udgivelsesdelen.

Kamp har tidligere skrevet horrorfortællinger hvor scenen har været folkeskoler og plejehjem, men denne gang er det et hospital der er scenen. Det er dog en underverden til hospitalet, eller rettere en sindstilstand i rammerne af et hospital som bogen beskriver, så hvor *Fordærv* var en kommentar til folkeskolen og *Hvor de gamle visner* var en kommentar til plejesektoren, så er dette ikke en kommentar til hospitalsvæsenet. Mange af beskrivelserne og skrivestilen i *Hospitalet* er dog nok mere i stil med hallucinationsbeskrivelserne i hans bog *Bunker 137* og er uden det glimt af humor, omend sort, som der var i for eksempel *Moln* og *Fordærv*.

Bogen har en masse gode beskrivelser af groteske skabninger og en god fængende og medrivende flugtbetegnelse. Flugten og bogens pointe går dog kun til dels op for hovedpersonen og dermed læseren, men på de sidste sider bliver det dog forklaret for både ham og os. Denne erkendelse havde jeg gerne set bedre indarbejdet i historiens udvikling, men det sagt, så er det en god og spændende historie krydret med forskellige makabre og groteske beskrivelser.

Thomas Winther

Vrangvendt

Roman af Christian Reslow
Valeta, 2013
142 sider, ca. 200 kr.

En brutal bande i Skive står ikke tilbage for at tæve tilfældige folk, og når de tager til fest, er det mere med det formål at lave ravage og ødelægge, end det er for at deltage i de andres fest.

Denne bande består af 6-7 personer og ledes af en ung mand kaldet Halvanden. Han er yderst brutal og står heller ikke tilbage for at slå de andre i gruppen eller sin kæreste.

Den aften hvor alt ændrer sig, er de til en fest hvor det ender med slagsmål og en brand der raserer lejligheden. En af gruppens medlemmer er dog kommet til at fortælle andre af festens deltagere gruppens medlemmers rigtige navne, så for at rette op på denne fadæse, fortæller han om en kontakt der vil betale godt for et indbrud.

Gruppen mødes med den mand der har et job til dem. Han er en mystisk person der står indhyllet så de ikke kan se hans ansigt, og han har en udstråling som gør at gruppen er paralyseret og nødt til at gøre som han ønsker.

Efter indbruddet er de alle

lidt i tvivl om hvad der egentlig er sket og om såvel det som mødet med den mystiske mand overhovedet har fundet sted. De husker alle noget, husker noget om et mord, og nu er der en af gruppens piger som de ikke kan finde.

Alt ændrer sig nu, mentalt falder de fra hinanden, mens nogen af dem fysisk ændrer sig til monstre med tentakler, og på andre vokser øjne ud på hele kroppen. Hvor de tidligere kun var monstrøse af væsen, så er de nu monstre som lader deres kræfter gå ud over alt omkring sig, men det ender også med kampe imod hinanden.

Reslows tidligere bøger har været fyldt med monstrøse og groteske beskrivelser af såvel hændelser som vanskabninger. I *Micki 19.50* var det hele en febervildelse hvor alt var uklart og kørte i forskellige tidsspor, mens det i *Kimæren* var et groteskt monster fra urtiden som gik amok.

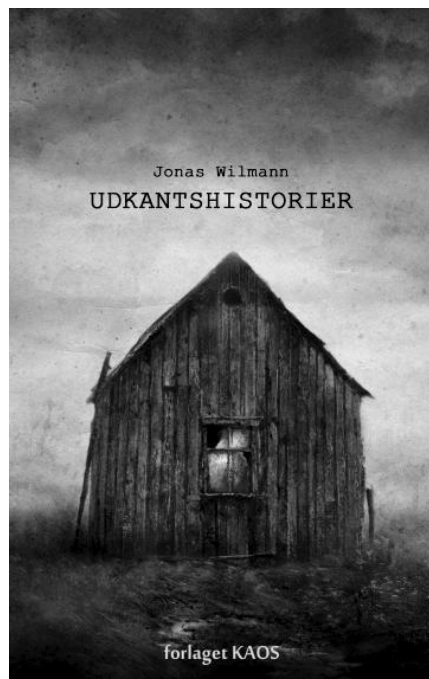
Denne gang er der heller ikke sparet på det groteske og monstrøse, men selvom der også denne gang er masser af beskrivelser af fysiske monstrøsiteter, så er dette også fortællingen om en flok der i sjælen er monstrøse og hvor de nu bliver vrangvendt så deres dæmoniske monstrøse indre nu også bliver tydeligt på ydersiden.

Bogen er kort, små 150 sider, hvilket passer godt til historien, da den bliver intens i sin fortælling. Transformationen fra de indre til de ydre monstre og ikke mindst kampene imellem monstre, er levende beskrevet, så man kan følge groteskhederne på nærmeste hold.

Thomas Winther

Udkantshistorier

Fortællinger af Jonas Wilmann
forlaget KAOS, 2013
202 sider, 229,95 kr.

I et fremtidens Danmark er storbyerne indhegnede for at holde alle de der bor i udkanten udenfor. I udkantsområderne bor folk der kæmper for at opretholde livet iblandt lovløse, kannibaler og okkultister. Iblandt alle disse vandrer en vandringsmand rundt og indsamler udkantens beboeres historier. Vandringsmanden er forfatter, men hvor han tidligere gjorde sig i prosa, så er det nu en direkte skildring af verden omkring ham som er hans emne.

Det er historier om folk der har mistet og om de der har prøvet at få det bedste ud af situationen, men også om de der blot har affundet sig med tingenes tilstand.

Jonas Wilmann har mest gjort det i at skrive horror, men denne er mere en dystopisk fremtidsfortælling. Flere af de små plots er fremskrivninger af debatten om affolkningen af yderområderne. Der fortælles om ekspropriationer der foretages for at opstarte projekter som skal skaffe fremskridt og arbejdspladser, men som ikke rigtigt bli-

ver til noget. Der er historier om unge der keder sig og kører race, her dog med det formål at køre andre ihjel. Igennem det hele er vandringsmanden der genfortæller historierne fra personer og skæbner, samtidig med at han beskriver den dystre verden og sin egen historie.

Hvis man har fulgt Wilmanns forskellige læserbreve og blogindlæg, vil man kunne skimte en del emner og holdninger omkring bl.a. forfattere og bøger hos vandringsmanden som afspejler Wilmann og de emner som han fra tid til anden behandler.

Udkantshistorier er en vel-skrevet og interessant udgivelse, hvor en masse små fortællinger samlet beretter om en verden der er gået i stykker.

Thomas Winther

Hvisken fra dybet

Roman af Patrick Leis
Cadeau, 2013
204 sider, 169,95 kr.

John er en teenager der efter sine forældres død plages af mareridt. Det er mareridt der tager udspring i den lille fiskerby som han voksede op i og om den aften da han var ni, hvor han var

blevet bundet til en stol mens hans far i et uvejr tog ud på havet og aldrig kom tilbage. Efter dette flyttede John og hans mor, men hun slog sig på flasken som hun efterfølgende druknede i.

John er taget tilbage til byen for finde kilden til sine mareridt, men de er intet i forhold til det skrækscenarie han træder ind i. I starten er folk venlige og tager godt imod ham, men da der i løbet af natten forsvinder folk, bliver stemningen hurtigt vendt imod ham. Det viser sig at der fra tid til anden er flere mænd der er blevet taget af havet, og Johns familie har været knyttet til disse hændelser, da de startede da hans tipoldeforældre reddede en skibbruden som bragte noget ondt med sig. Nu lever denne ondskab i havet omkring byen. Johns far havde forsøgt at besejre denne ondskab uden held, men John sætter sig nu for at lykkes hvor hans far fejlede.

Leis gemmer altid referencer til sine tidligere bøger i sine historier, og dem er der da også et par stykker af i denne, og der er således referencer til hans roman *Sort Vand*, uden at *Hvisken fra dybet* dog på nogen måde er en efterfølger, men der kunne godt komme en bog der binder de to historier helt sammen, uden at det direkte er noget der bliver lagt op til. Hvor det i *Sort Vand* var et videnskabeligt skabt 'monster' der var fjenden, så er det denne gang i mytologien og religionen at fjenden er hentet.

Som altid skriver Leis actionmættet og spændende. Dette er ikke den dybe beretning om en ung mand der vender tilbage til rødderne for at finde sig selv, dette er beretning om den unge mand der vender hjem og som må kæmpe for at komme levende væk igen. Det er ligeledes heller ikke den klassiske fortælling om en der vender hjem for at rette op på fortidens synder; her prøver han blot at sikre at der er en fremtid.

Thomas Winther

Den resistente: Farligt spil
Roman af Anna Dyhr Lorenzen
Science Fiction Cirklen 2013
ZAP-serien, 198 sider, 198 kr.

ZAP-serien er en nyhed hos Science Fiction Cirklen (SFC). Det er en serie science fiction-bøger der direkte henvender sig til unge, noget der ikke i sig selv er en ny ide, men det er nyt hos SFC, som ellers primært har haft udgivelser der har henvendt sig til den voksne. Serien består både af nyskrevet dansk SF og oversatte romaner. Udgivelsen af ZAP-bøgerne har dog ikke betydet at der er blevet skruet ned for antallet af deres normale udgivelser, de er kommet til ud over det, og har betydet at 2013 er det år hvor SFC har udgivet flest bøger indtil nu.

I *Den resistente: Farligt spil* følger vi pigen Ida som netop er startet på gymnasiet. Første halvdel af bogen omhandler mest hendes tid på gymnasiet med en ny kæreste, magtkampe imellem grupperinger og de spændinger som opstår i forhold til en gruppe nydanskere da en artikel i det lokale gymnasieblad tager debatten om ytringsfriheden op i forbindelse med Muhammed-tegningerne.

Disse spændinger ender i et terrorangreb hvor en dødelig virus slippes løs, og gymnasiet

omdannes til en karantænezone.

Meget ungdoms-science fiction er action-mættet med en hurtig, fremadstormende handling. *Den resistente* er nærmere en 'normal' ungdomsbog som mere har fokus på den unges hverdag og dagligdags problemer (indtil krisen udbryder). Det er heller ikke en bog hvor det er de unge der træder til og redder dagen imens de voksne ser handlingslammede til. De unge forsøger at gøre deres til at løse krisen, men det er ikke direkte via deres handlinger at der findes en løsning.

Jeg vil tillade mig at sætte spørgsmålstegn ved om denne bog egentlig er science fiction. Der er ikke rigtigt tematikker eller teknologi i den som tilkender giver SF. Jeg vil mere kalde den en thriller, for selvom bogens bagsidetekst skriver at Ida kontaktes af 'væsener', så er jeg som læser ikke sikker på at det ikke blot er noget der udspiller sig i hendes hoved, og selv hvis det skulle være fremmede væsener, så fylder den del ikke meget andet end én side i bogen. Ikke at det skal tale imod bogen at denne del ikke fyldte mere, men da det var fremhævet på bogens bagside, så havde jeg forventet at det ville have en mere fremtrædende rolle i bogen.

ZAP-serien er en interessant nyhed hos SFC, og man kan kun håbe at den bliver vel modtaget.

Thomas Winther

Stallo

Roman af Stefan Spjut
Oversat af Jacob Jonia
Klim, 2013
540 sider, 349 kr.

Det er ikke så ofte, en bogs udseende bliver nævnt i en anmeldelse, men designet af svenske Stefan Spjuts roman *Stallo* fortjener et par ord med på vejen. Kanten på siderne er nemlig sorte, så bogen fremstår som

én stor, sort, massiv klods.

Malmø-forfatteren Nene Ormes' urban fantasy-romaner *Udda virkelighed* og *Sårskild* har faktisk et lignende udseende, og så kunne man forledes til at tro, at det er et svensk fænomen, som Klim bare har kopieret. Men de svenske udgaver af *Stallo* har almindelige hvide kanter, så alt tyder på, at det danske forlag har tilladt sig at tænke kreativt da omslaget skulle designes. Så stor ros til Klim for initiativet eller rettere til designeren Christian Hunnerup Hvid for at have skabt en bog, der skiller sig ud.

Men hvad så med selve romanen? Lever indholdet op til den opsigtsvækkende indpakning? Ikke helt, desværre, selv om det er tæt på. *Stallo* er lidt for lang tid om at komme i gang, og undertegnede skulle omkring hundrede sider ind i handlingen, før den begyndte at fænge, men så bed den sig til gengæld også godt og grundigt fat.

Ordet 'stallo' stammer fra samisk mytologi og bruges om store, menneskelignende (og -ædende) væsener, men i Stefan Spjuts roman antager de mange forskellige størrelser og former og betegnes både som trolde og kæmper af bogens personer.

En af dem er den unge Susso, som i fritiden driver en krypto-zoologisk hjemmeside om disse væsener, fordi hendes morfar

engang tog et luftfoto, hvor man kan ane en bjørn, der har en nøgen, menneskelignende skikkelse siddende på ryggen.

Via hjemmesiden bliver Susso kontaktet af en kvinde, som har set et lille, mystisk væsen ved sit hus, og hun tager derhen for at skaffe fotografiske beviser. Det lykkes hende faktisk at få taget et billede af væsenet, men kort efter forsvinder kvindens barnebarn, og det går op for Susso, at en række børn, som gennem årene er meldt savnet, kan kædes sammen med, at folk samtidig har set noget uforklarligt.

Sideløbende følger bogen den unge mand, Seved, som lever afsondret på en gård i noget, der minder om en sekt, men hvor det gradvist går op for læseren, at det er mennesker, som har påtaget sig at holde væsenerne i skak, så de ikke gør mere skade end højst nødvendigt. En måde at berolige dem på, er netop ved at give dem små børn som selskab, og en dag bliver Seved bedt om at foretage en bortførelse ...

Det er her, at *Stallo* for alvor går hen og bliver uhyggelig, og spændingen skrues i vejret, fordi man både kan identificere sig med Sussos forsøg på at få opklaret mysteriet, mens man samtidig forstår Seveds dilemma efter at have set, hvad der sker, hvis væsenerne får lov til at slippe deres kræfter løs.

Stefan Spjut skriver i ekstremt detaljeret sprog, og det er både romanens styrke og svaghed. Eksempel: "Fra klædeskabet hentede hun den armygrønne rygsæk, der egentlig var Torbjørns. På flappen sad et rundt stofmærke, som forestillede et ulvehoved med åbent gab og en kongekrone."

På den ene side har detaljer som disse intet med handlingen at gøre og er kun med til at trække den i langdrag, men omvendt sørger de faktisk for at rodfæste den i virkeligheden og gør, at man vitterligt ender med tro på, at der render kæmper, trolde og andre sære væsener

rundt i de svenske skove. Og netop som man undrer sig over, hvordan disse væsener har kunnet undgået at blive opdaget i disse moderne tider, hvor det nærmest virker umuligt at holde noget skjult, så kommer Stefan Spjut også med en god forklaring på det.

Stallo kræver en vis tålmodighed hos læseren, men den er indsatsen værd for dem, som har mod på en thriller, der tager udgangspunkt i skandinavisk mytologi. Dem kan der desværre ikke siges at være for mange af.

Lars Ahn Pedersen

NOS4R2

Roman af Joe Hill
Gollancz, 2013, 692 sider.

Joe Hill er søn af Stephen King. Når det overhovedet er nødvendigt at nævne denne i bund og grund ligegyldige oplysning i forbindelse med anmeldelsen af hans seneste roman, er det fordi, NOS4R2 er det nærmeste, Hill indtil videre er kommet på at skrive en Stephen King-historie.

Hvor Hills forrige romaner, *Heart-Shaped Box* og *Horns*, beviste, at han har sin helt egen stemme som forfatter, er det som

om, han denne gang har givet pokker i eventuelle sammenligninger med sin berømte far og kastet sig over temaer fra King-land (noget Hill faktisk også har givet udtryk for i interviews), samtidig med at han har skrevet sin suverænt længste roman.

Trods titlen har NOS4R2 – skal læses som "Nosferatu" – intet med traditionelle vampyrer at gøre, men er nummerpladen på den bil, som bogens skurk kører rundt i.

I stedet handler romanen om Victoria 'Vic' McQueen, der som otte-årig opdager, at hun kan transportere sig, hvorhen hun vil ved hjælp af sin cykel og en bestemt bro nær sit hjem. Desværre bringer det hende på kollisionskurs med den dødelige og tilsyneladende udødelige Charlie Manx, som tager børn med i sin 1938 Rolls Royce Wraith til det mareridtagtige Christmasland, hvor han suger livskraften ud af dem. Med andre ord: En murstenstung roman, hvor hovedpersonen er et barn med særlige evner, hvilket gør, at hun bliver jagtet af onde kræfter, og hvor er det lige, man har set den slags før?

Så langt, så Stephen King, men Joe Hill begrænser ikke sin historie til barndommen. Han lader også læseren følge Vic som voksen og viser, hvilken pris hun har måttet betale for sit møde med det overnaturlige og Charlie Manx: Adskillige indlæggelser på psykiatriske institutioner, alkohol- og stofmisbrug og et anstrengt forhold til sin søn, som har oplevet sin mor svigte i lidt for mange situationer.

En af Hills styrker er hans evne til at skabe personer, der føles så levende, at man som læser er villig til at følge dem hele vejen, selv om de langt fra er perfekte. Det var tilfældet i både *Heart-Shaped Box* og *Horns*, og i NOS4R2 er Vic så godt portrætteret som barn, at det gør ondt i hjertet at opleve, hvordan hendes liv senere udvikler sig.

Det skader selvfølgelig heller ikke, at Hill kan skabe scener,

der er fænomenalt beskrevet, at man nærmest kan se filmversionen for sig, og at han er i stand til at strikke et plot sammen, der er så åndeløst nervepirrende, at man er nødt til lige at tage et kapitel til for at se, hvad der sker, selv om det går ud over ens nattesøvn. Så tager man med, at NOS4R2 er mere spændende end egentlig skræmmende, og at Charlie Manx og Christmasland mest af alt virker som om, de hører hjemme i en Tim Burton-film og aldrig bliver så isnende uhyggelige som de mest mareridtsagtige skabninger fra ... nå ja, Stephen King.

Lars Ahn Pedersen

Tuschkørke 1

Tegneserie-antologi
Ondskabens Flydende Vatikan
2013, 84 sider

Det lille amatørforlag Ondskabens Flydende Vatikan har i de senere år udgivet en halv snes numre af tegneserie-antologien *Fantasmagori* (sidste nr., nr. 10, blev anmeldt i *Himmelskibet* nr. 37), og den serie erstattes nu af en ny antologi-serie med titlen *Tuschkørke*.

Første historie af de seks i dette album hedder "9 Flak", er

på 23 sider og kreeret af Asger Grevil. Det er en hyldet til filmen *The 5th Element* og beskriver én eneste lang jagtscene gennem en futuristisk by. En kvinde har glemt sin pung og må flygte fra regningen på en café, men indehaveren lader hende ikke slippe så let, da han er en formskiftende monster-alien! Det er måske lidt mange sider at bruge på så enkel en sekvens – det bliver lige lovlig luftigt.

Anden historie er Peder Riis' "Rebrandede ryttere" på 15 sider. I den har en lettere diabolisk spindocter påtaget sig at give apokalypsens fire ryttere et nyt og mere tidssvarende image! Det er da en idé med kant! Sjov historie, tegnet i en god, karikeret stil som tydeligvis er i rivende udvikling.

Tredje historie er den 8-siders "Camouflage" af Patrick Leis, som også er et spinoff af en af Leis' seneste gyserromaner, *Sort vand*. En nyskilt far flytter ind i et nyt hus og finder noget underligt 'maling', som han er dum nok til at bruge i sin datters nye børneværelse. Så vanker der tentakler! Leis, som har vundet flere mesterskaber i bodypainting, tegner i en erfaren men eksperimenterende stil, og her med et old-school billede-arrangement – hvilket er absolut positivt ment. Hans historie ligner en klassisk tegneserie, og stilen virker inspireret af Loisel.

"De udvalgte" hedder den fjerde historie, som er en 12-siders sag skrevet af Peder Riis og tegnet af Rikke Lindskov Loft. Den handler om valkyrier der henter slagne vikinger og er et indlæg i debatten om hvordan en sexet kvinde bør se ud. Det er der heldigvis flere meninger om, og vikingerne her er (måske) heldige nok til selv at kunne vælge! Tegnestilen er dejlig cartoony, og fungerer meget fint til historiens formål.

Lene Fagerlund Larsen står for den femte historie, den 7-siders "Kældernatur". Sophia, der tilsyneladende lever i viktoriansk tid, har besøg af sin søster,

som fortæller at det er begyndt at rygtes at Sophia er ved at blive sindssyg. Så ankommer der en kanin med posten, og Sophia tager den med ned i sin kælder, hvor der lader til at være et helt naturreservat! Eller måske er det Sophias sindssyge... En flot tegnet lille historie med flot anvendelse af gråtoner.

Den sidste af de seks historier er den ligeledes 7-siders "Hotellet" af Johannes Havelund. Den blev til på basis af stikordene "bas", "hotel" og "døden" og er en kort beretning om en cello-spiller på et hotel. Den indeholder flere betragtninger om det underlige hotel, og er stemningsfuldt tegnet.

Det er svært at undgå at bemærke at flere af historierne i denne antologi ikke er særlig plotstærke. Selvfølgelig kan man ikke nå at putte særlig meget historie ind på så få sider, men jeg sad nu og kunne godt tænke mig at flere af historierne havde en klar konflikt, som blev behandlet med begyndelse, midte og afslutning. Tegneserier kan være drevet primært af enten historien eller tegningerne; generelt kan man endda sige at den amerikanske tegneserie-tradition ofte er historie-drevet, mens den europæiske er mere tegning-orienteret. Her lægger Ondskabens Flydende Vatikan sig klart – og ikke overraskende – i den europæiske tradition, hvor de fleste af dem tydeligt er fascineret af tegningerne mere end af nødvendigheden af at have en kraftfuld historie. Nu er jeg selv mest til den amerikanske tradition, med fokus på historien, og jeg kunne godt ønske mig at nogle af Vatikanets serieskabere måske gjorde lidt mere ud af plotsubstansen og eventuelt kombinere deres tegne-evner med nogle forfatterspirer – men det afhænger selvfølgelig af hvad de egentlig vil med deres serier. Er det ren fritidsforøjelse eller har de karriere-ambitioner? For indøvende synes jeg, det tyder mest på det første.

Tue Sørensen

Pacific Rim

Film, 2013, 131 min.

Instruktion: Guillermo del Toro
Medvirkende: Charlie Hunnam, Rinko Kikuchi, Idris Elba, Ron Perlman m.fl.

Guillermo del Toros (f.1964) film *Pacific Rim* handler om en krig mellem menneskene og nogle monstre fra havet, som i filmen kaldes kaiju.

Pacific Rim er en hyldest til to genrer, nemlig *kaiju eiga* og *mecha*. Mecha er en undergenre af science-fiction, som er centreret om mennesker der er inden i robotter). Kaiju eiga er en genre centreret om destruktive kæmpemonstre, hvoraf Godzilla er en af de mest kendte. Og med i *Pacific Rim* er der både kæmpemonstre, der ødelægger alting på sin vej, og kæmperoboter.

Menneskene har udviklet nogle kæmperoboter til at kæmpe imod kaiju. Disse robotter kaldes i filmen *jaegere*. En jaeger er styret af to piloter, der ved en særlig tekniks hjælp skaber en forbindelse mellem piloternes hjerner og de kan på den måde mærke hinandens følelser og tanker.

Vi følger piloten Raleigh Beckett, hvis bror dør i en kamp med en kaiju. Raleigh trækker sig siden tilbage fra krigen mod Kaiju og bliver bygningsar-

bejder. Krigen mellem menneskene og kaiju varer i flere år; i år 2020 er krigen kommet i en afgørende fase. Politikerne støtter ikke jaeger-programmet mere, men vil i stedet for bygge kæmpemure som forsvar mod kaiju. De skal derfor rykkes til Hong Kong, hvor de efter nogle måneder vil miste al støtte. Lederen for modstanden, Pendecost, får overtalte Raleigh til at komme tilbage og kæmpe for at undgå apokalypsen. Og hvordan det går, vil jeg ikke afsløre her.

Historien i filmen er således enkel, men effektivt fortalt. *Pacific Rim* underholder. Guillermo del Toro er en bevidst billedmager, der har en filmisk vision og skaber en gennemført æstetik. Actionscenerne hvor jaegerne slås mod kaiju, er godt lavet.

Når det er sagt, må det alligevel siges at *Pacific Rim* er hans svageste film til dato. Det gælder både del Toros tidligere mere mainstream kommercielle film som *Blade 2* og *Hellboy*-filmene og i særdeleshed en film som *Pans labyrint*, som er et mesterværk.

Den første kampscene mellem kaiju og jaeger i filmen foregår midt ude på havet. Det ser godt ud. Men her er der så et problem. Det ser ud som om, at ude på havet er vandet kun nogle få meter dybt. En scene der kun er lavet fordi det ser flot ud at slås ude på havet. Senere slås de på havbunden, hvor havet nu pludseligt er meget dybt! Skuespillet er generelt ok, men specielt Rinko Kikuchi, der spiller Mako, Raleighs partner, leverer en god præstation. En af de bedste scener er den hvor Mako skal være pilot sammen med Raleigh på en jaeger. Her bliver Mako fanget af sit egen erindring om sit traume fra barndommen, hvor hun er ved at blive slået ihjel af en kaiju, og det er tæt på at ende grueligt galt. Det sker fordi erindringer spiller en central rolle i det program (der kaldes *the drift*) som gør at jaegerpiloterne kan

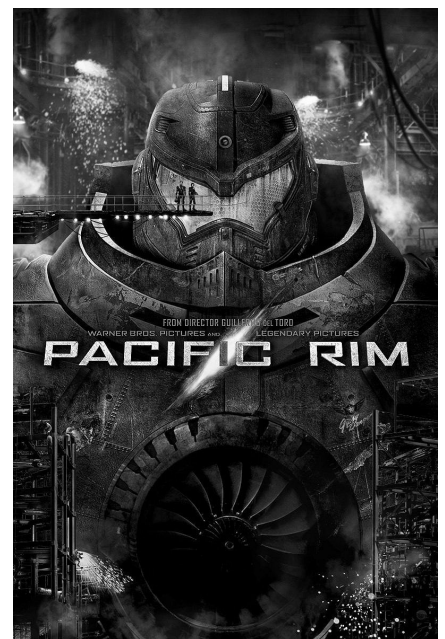
mærke hinandens følelser og vide hvad de tænker. Denne scene trækker helt klart i den rigtige retning. Men filmen trækker også i en anden, mere uheldig retning, nemlig at flere personer er meget karikerede. Her tænker jeg på den skumle sælger af døde kaijuers legemdele, Hannibal Chau (spillet af Ron Perlman), og videnskabsmændene, der skal hjælpe til med at vinde krigen.

Filmens karikerede videnskabsmænd, som det er meningen skal være morsomme, men ikke er det, trækker filmens kvalitet ned. Karikaturerne fungerer ikke. Del Toro kan ellers godt finde ud at karikere sine figurer så det fungerer. Det gør de karikerede figurer i *Hellboy* filmene.

Det ville klart have gjort filmen bedre hvis specielt videnskabsmændene ikke var karikerede. Så ville filmens tone ikke stritte i forskellige retninger, og man ville have fået mere interessante personer og dermed en bedre film ud af det. Godt nok udgiver filmen sig ikke for at være andet end en dessert, men fløden kunne godt være pisket noget bedre.

Karakter: 5 stjerner ud af 10

Jóannes á Stykki

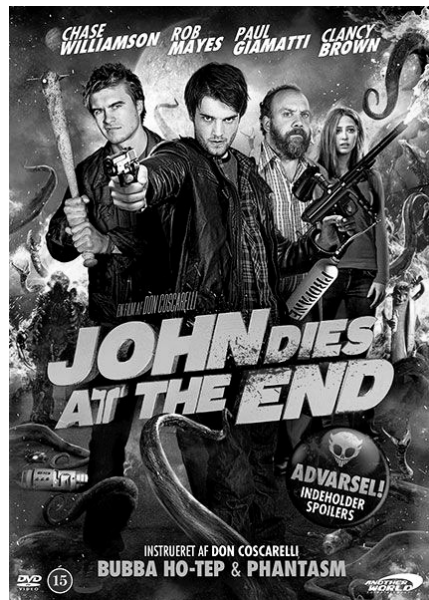
John Dies at the End

Film, USA, 2012, 96 min.

Instr.: Don Coscarelli

Medv.: Chase Williamson, Rob Mayes, Paul Giamatti, Clancy Brown m.fl.

På DVD og Blu-Ray fra Another World Entertainment, 2013

Filmen, du nu skal til at læse en anmeldelse af, bygger på en roman af David Wong, hvad der også er navnet på historiens hovedperson. Men det kan være et sammenfald, for sidstnævnte påpeger forholdsvis tidligt, at han skiftede til dette efternavn, fordi det er det mest almindelige i verden. Så måske kan vi være ganske rolige, måske er der slet ikke tale om virkelige hændelser. Måske er vi slet ikke på skidderen...

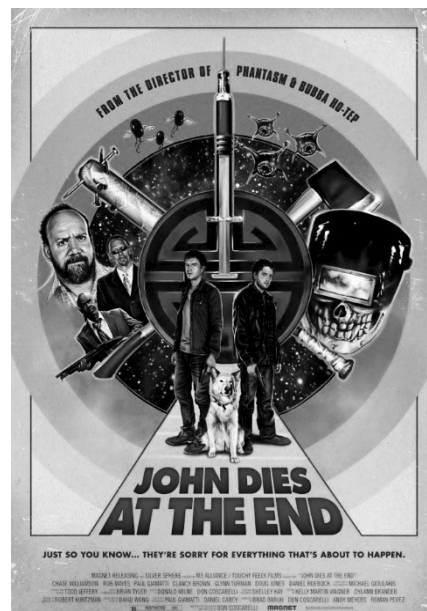
Hvorom alting er, befinder fortællingens David Wong sig på en kinesisk restaurant, hvor han forsøger at dele sin mildt sagt bizarre beretning med den skeptiske journalist, Arnie Blondestone, som dog har en brat opvågning i vente. Davids bedste ven er John, der muligvis dør til sidst. Forinden involveres de to lade typer dog uforvarende i et rod af apokalyptisk tilsnit, da John køber et bevidsthedsudvidende stof af en synsk jamaicaner.

Stoffet, der går under betegnelsen 'sojasovsen', giver ud af

kroppen-oplevelser, der trodser grænserne for tid og dimensioner, men ikke alle brugere vender tilbage med deres menneskelighed intakt. Det går op for de to venner at der er mere mellem himmel og jord end de nogensinde ønskede at kende til og at det har i sinde at lægge sine slimede tentakler på vores verden. Der er med andre ord ikke andet for end at tage det sømbeslåede baseballbat i den anden hånd og sparke noget monsterrøv.

John Dies at the End er et fandenivoldsk overflødhedshorn af absurde optrin og uforudsete drejninger. Trods det Lovecraft-agtige tema med grusomme væsner fra fremmede dimensioner og trods en del splattede optrin, bevarer filmen en let og legesyg tone. Et aggressivt, flyvende overskæg, telefonopkald på tværs af tid og det hinsides og et dørhåndtag, der ved berøring forvandler sig til en stor penis vil næppe appellere til den brede (eller for den sags skyld pæne) smag, og konceptet ville aldrig slippe helskindet igennem et større filmselskabs pengemaskine. Af samme grund er effekterne måske ikke noget at råbe hurra for, men de er charmerende, opfindsomme og kreativt anvendt, som eksempelvis da en blodig effektscene, der næppe var råd til at lave i live action-udgave, illustreres gennem en herligt grotesk tegnefilmsekvens.

Som det måske fremgår, holder jeg med *John Dies at the End*, men træerne vokser desværre ikke ind i himlen. Åbningsscenen refererer med glimt i øjet paradokset om Theseus' skib. Den slår ganske vist tonen an, men pointen bliver hæn-

gende i luften og klinger hult, da den aldrig rigtig kobles sammen med det øvrige af filmen. Lidt research afslørede, at oplægget vedrører noget væsentligt indhold fra bogen, men dette er udeladt i filmatiseringen. Nu er jeg ikke en af disse pedantiske typer, der mener, hele en bogs indhold pinnedød skal medtages i filmudgaven, men resultatet må altså gerne hænge sammen. Diverse andre elementer af filmen forekommer ligeledes lidt uforløste eller forjagede og lugter af, at man gerne har villet rumme flest mulige af historiens påfund på alt for lidt plads.

Heldigvis spartler filmen flittigt sine plothuller og øvrige mangler over med velgørende flabethed og fortælleglæde, godt hjulpet på vej af en vel-castet gruppe skuespillere. Alt i alt var jeg rigtig godt underholdt af den, og hvis intet af ovenstående har skræmt dig væk, bør du ikke betænke dig med at suse ned efter et fix sojasovs fra din lokale filmpusher.

Tilbage står vi selvfølgelig med spørgsmålet om, hvorvidt det overhovedet er værd at bruge penge og tid på en film, der tilsyneladende allerede i titlen afslører udfaldet ...

"Dør John virkelig til sidst?"

Tja, gør vi ikke alle?

Karakter: 7 stjerner ud af 10.

Ruben Greis

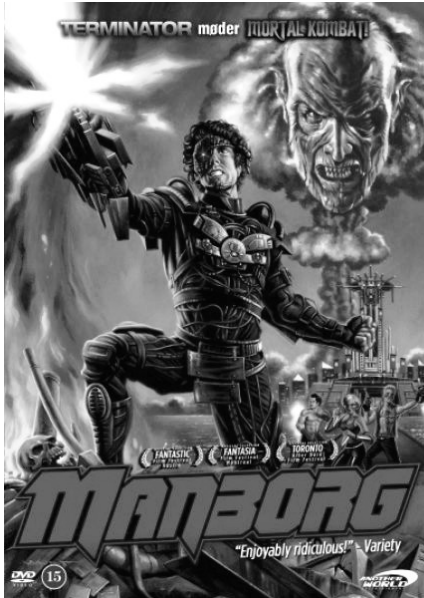
Manborg

Film, Canada, 2011, 72 min.

Instr.: Steven Kostanski

Medv.: Matthew Kennedy,
Adam Brooks, Conor Sweeney
m.fl.

På DVD fra Another World Entertainment, 2013

I fremtiden har den onde Grev Draculon og hans hær af nazidæmoner overtaget verdensherredømmet. De begik bare én skæbnesvanger fejl undervejs: Da de dræbte den forkerte mand, dræbte de ham ikke nok!

Pågældende soldat, der både har mistet sin bror og selv er faldet i kampen mod ondskabens horder, vækkes til live igen som titlens Manborg – halvt menneske, halvt maskine og helt bøvet. Han slår følgeskab med søskendeparret Mina og Justice (der mestrer henholdsvis knive og pistoler) og den eftersynkroniserede kampsportsekspert #1 Man. Det er på tide at afdække Manborgs herkomst, hævne brormands død og bringe ondskaben til knæfald.

Det hele er mindst lige så cheesy og fjollet som det lyder, og det er også planen. *Manborg* er dels pastiche over og mestendels parodi på et miskmask af VHS-æraens genre-B-film og start-90ernes full motion video-computerspil med alle de tometykke klichéer og tåkrum-

mende skuespilpræstationer, der nu prægede disse produktioner.

Filmens udtryk er præget af tydelige discountsminke-effekter og hyggelig stop motion-animation, men også en overflod af tydelig green screen, dårlig computergrafik, lav framerate (der til tider får selve skuespillerne til at virke stop motion-animerede) og alt for mange close ups. Det er tydeligt, at folkene bag filmen har lagt stor omhu i og hygget sig med at ramme alle dårligdommene på kornet, men det betyder også, at *Manborg* næsten sigter for bredt.

Alt andet lige er der et vist spænd mellem eksempelvis dårlig postapokalypse på VHS og *Mortal Kombat*-spillene, både indholds- og udtryksmæssigt, og ligeledes virker sammensuriet af grovkornede effekttyper noget ujævnt. Fortællingen formår i rimelig grad at rumme de elementer, den så gerne vil favne, men ikke uden at det til tider bliver lidt anstrengt. En smallere fokuseret genreimitation havde formentlig givet et mere gennemført produkt. En film, der umiddelbart havde været sværere at skelne fra inspirationsmaterialet, men netop forstod den fine balance i at overgøre sine virkemidler de rigtige steder, så den i modsætning til det parodierede endte med at være frivilligt morsom.

Ikke at *Manborg* ikke er ufrivilligt morsom, men den er ofte meget åbenlys i sin komik, eksempelvis med sideplottet om den onde monsterbaron, der er ulykkeligt forelsket i Mina – “Called her prisoner no. 7 ... But to me, she was always prisoner no. 1!” – eller når en velsmurt dræbermaskine som Justice ikke kan finde ud af at tilberede en pulverblanding. Selv om min pointe netop er at projektet ville være mere gennemført om humoren var mere subtil, morede jeg mig ironisk nok bedst over den åbenlyse af-

slagsen. Måske fordi filmen i sin øvrige udtryksform maler med en alt for bred og insisterende (og for øjnene ofte fornærmende) pensel.

Efter rulleteksterne følger i konceptets ånd en ganske sjov falsk trailer for *BioCop*, en anden VHS-æra-parodi, som i sit udtryk ser noget mere konsistent ud. Traileren trækker måske lidt i langdrag, da den gerne vil inkludere flest mulige sjove påfund, når nu der måske ikke bliver tale om en reel film. Samtidig ligner den dog et bud på, hvordan *Manborg* måske havde fungeret optimalt: en perlerække af genreparodiske scener uden alt det mellemliggende juks.

Manborg høster tilsyneladende mange roser rundt omkring, og jeg er måske bare djævelens sure, gamle advokat her. Hvor meget jeg end kan se og bifalder hvad filmskaberne gerne vil, blev jeg bare sjældent revet med af filmen.

Retfærdigvis skal det nævnes, at jeg så *Manborg* i fuldkommen ædru tilstand. Jeg kan ikke udelukke, at tilføjelsen af øl og flæskesvær kan hæve karakteren nogle takker, og jeg lader gerne tvivlen komme den til gode ved et gensyn. Personligt elsker jeg “so bad, they’s good”-film, men de lader sig ikke sådan bare lige fremstille syntetisk! Den ædle kunst bunder i et uforvarende og ikke nærmere definerbart blandingsforhold mellem oprigtighed, ildhu, manglende ressourcer og ditto talent, der til hver en tid vil gøre den ægte vare sjovere.

Karakter: 4 stjerner ud af 10.

Ruben Greis

RoboCop

Film, USA 2014, 118 min.

Instr.: Jose Padilha

Medv.: Joel Kinnaman, Michael Keaton, Gary Oldman, Samuel L. Jackson, Abbie Cornish, m.fl.

I dag anvender USA ubemandede drone-fartøjer til at "beskytte amerikanske interesser" rundt om i verden, og de beder ingen andre om lov. Dog bruger de dem (så vidt vides) ikke på amerikansk jord. Det er denne situation som denne nye version af RoboCop tager udgangspunkt i – og den er ligeså provokerende som den originale film.

I den nye film har USA i 2028 skabt en slags ekstern politistat ved at sende fuldautomatiske robocops – altså robotter uden mennesker inden i – til alle slyngeklatter (og gud ved hvor ellers) og derved opnået det endelige amerikanske verdenshegemoni som højrefløjen derovre drømmer om. Men på egen jord er 72% af det amerikanske folk imod at lade en maskine være både dommer, jury og bøddel, så det er blevet ulovligt at bruge robocops'ene inden for landets grænser.

Omni Corp, som laver robotterne, mener at pengene fosser ud af deres kasse fordi de ikke har adgang til det amerikanske marked, og de planlægger derfor at skabe en delvist menneskelig robocop som folket kan få tillid til og dyrke som helt, så den omtalte lov kan blive ophævet. Det går naturligvis hverken stille eller etisk for sig.

Alex Murphy udsættes for en bilbombe som smadrer hele hans krop undtagen hovedet, hjertet og lungerne, og udstyres så med en robotkrop. Men da hans samvittighed hele tiden kommer i vejen, skruer den geniale læge, fint spillet af Gary Oldman, simpelthen ned for hans dopamin-niveauer, som styrer hans bevidsthed og frie vilje! Men det er jo svært at holde en god robocop nede, så...! Der bli-

ver naturligvis smæk for skillingen.

Noget af det bedste ved filmen er Samuel L. Jackson, som spiller den Fox News-agtige tv-guru Pat Novak, som fortæller om situationens udvikling med en skarpt højredrejet attitude. På et tidspunkt inviterer han den progressive senator i studiet (i form af et hologram), for bare med det samme at smide ham ud igen så snart han udtrykker en anderledes holdning.

Filmens store politiske fortjeneste er at den faktisk udpensler hvordan store virksomheder manipulerer med politikere og lyver for folket for at opnå deres gunst, dvs. illustrerer hvordan erhvervslivet og højreorienterede politikere er i seng med hinanden og bedriver stærkt udemokratisk virksomhed (på mere end én måde!).

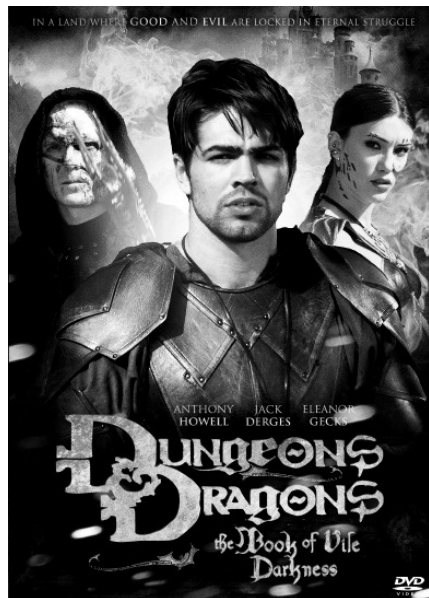
Instruktøren af den nye RoboCop, Jose Padilha, er brasilianer, og jeg hører fra min nye Facebook-ven, Ed Neumeier (manusforfatteren til den oprindelige RoboCop-film og til Starship Troopers-filmene) at Padilha kæmpede en brav kamp mod filmselskabet MGM om også at gøre den nye film politisk, og han vandt! Fantastisk!

Jeg giver filmen 8 stjerner, og det er samme antal som jeg giver den originale RoboCop-film. Jeg har aldrig været helt ligeså stor fan af RoboCop som af Starship Troopers; jeg synes at Verhoevens 1987-film var præget af et budget der var for lille til at realisere hans vision. Det problem er heldigvis løst med genindspilningen, som ser spektakulær ud på alle måder. Når jeg ikke giver den 9 eller 10 stjerner er det fordi en del af action-scenerne er lidt meningsløse og kun består af en masse plafferi som ikke siger mig så meget. Men i forhold til en typisk Hollywood-film er der godt med tankevækkende gods i denne sci-fi produktion, og det kan man kun være særdeles taknemlig for!

Karakter: 8 stjerner ud af 10.

Tue Sørensen

**Dungeons & Dragons 3:
The Book of Vile Darkness**
Tv-film, England, 2012, 90 min.
Instr.: Gerry Lively
Medv.: Jack Derges, Aaron
Saxton, Anthony Howell, Elea-
nor Gecks, m.fl.

En ven kom på besøg en aften med denne fantasy-film under armen. Jeg troede først at det var den første eller anden film i serien, for jeg anede ikke at der var kommet en tredje. Den første D&D film – helt tilbage fra år 2000 – er så frygtelig at den dræner kroppen for flydende smerte (liquid pain – det er et begreb fra disse film!), og jeg har viist og bevidst undgået toeren (*D&D: Wrath of the Dragon God*, 2005). Men nu skulle treeren dog lige have en chance. Og når man tilgår den med de lavest mulige forventninger, så er den faktisk slet ikke dårlig.

En lovende ung ridder, Grayson, fra en ridderorden dedikeret til Pelor, lysets gud, tager ud for at redde sin far (tilhørende samme ridderorden), som er blevet bortført af barbarer ledet af den onde Shathrax, der vil dræne ham for flydende smerte, fordi de skal bruge det til at aktivere en necronomicon-agtig bog. For at nærme sig Shathraxs borg uden at afsløre sig som en lysridder, slutter Grayson sig til en gruppe meget dystre typer, be-

stående af en fighter, en assasin, en magic-user og en Vermin Lord. All bad guys! Grayson går mere og mere på kompromis med sine principper – ja, han ender faktisk med at overtræde dem alle sammen – og man sidder faktisk og frygter at han bliver ond, sådan rigtig! Selv da et virkeligt uhyggeligt udødt barn skal næres ved hans ondskab, bliver han ikke afsløret! Historien opretholder tvivlen om hvorvidt vores helt egentlig ender som en helt eller en skurk helt til sidste scene, og det er faktisk ret godt gået. Desuden er historien forbilledligt enkel (selvom man i begyndelsen her og der glemmer hvad plottet egentlig er, for der kommer jo lige en drage og andre forhindringer i vejen), og selvom produktionsværdierne er billige, så tager de ukendte skuespillere deres dunkle job alvorligt. Overraskende for en tv-film skorter det heller ikke på sex-scener og topløse kvinder (forklaringen på dette er nok at filmen er en britisk og ikke en amerikansk produktion). Den sjoveste scene i filmen er i begyndelsen, hvor vores ridder tager ind i en butik og bare lige køber sig en Paladin-rustning, et magisk sværd og en flaske gift – i handy håndkøb! Der er mange gode referencer til rollespillets detaljer og figurer, og man møder f.eks. også en Helmed Horror.

Det er meget muligt at man vil finde filmen skuffende hvis man havde høje forventninger til den, men hvis man som jeg havde lave forventninger, så risikerer man sgu at blive imponeret.

Karakter: 6 stjerner ud af 10.

Tue Sørensen

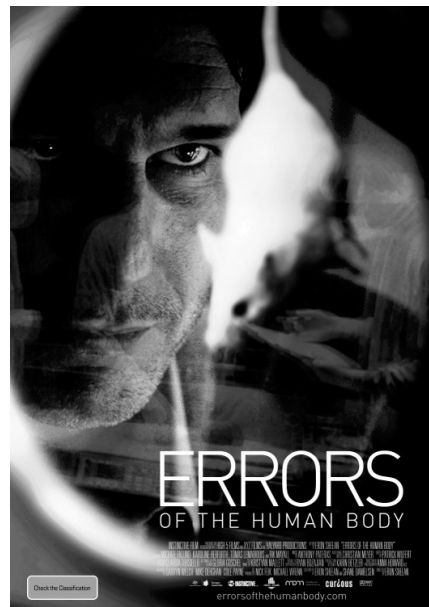

Errors of the Human Body

Film, Tyskland/USA 2012, 105 min.

Instr.: Eron Sheean

Medv.: Michael Eklund, Karoline Herfuth, Rik Mayall, m.fl.

En engelsksproget tysk produktion, lavet med amerikanske penge, instrueret af en australier, med en canadisk mandlig hovedperson, og en englænder i en mindre hovedrolle – *Errors of the Human Body* kan i den grad siges at være en international produktion. Den har kun et lille budget, men historien er ganske fin og i den 'hårde' del af science fiction genren.

Videnskabsmanden Jeffrey Burton har baseret sin karriere på sygdommen 'Burton's Syndrome', som hans søn blev født med. Sønnen levede kun i få uger, og flere år senere er Burtons karriere ved at gå i stå, bl.a. fordi han er deprimeret over sin søns død og over at være blevet skilt fra konen. Men han tilbydes et job i et tysk laboratorium, hvor en af hans tidligere studerende, som han i sin tid havde en affære med, også arbejder.

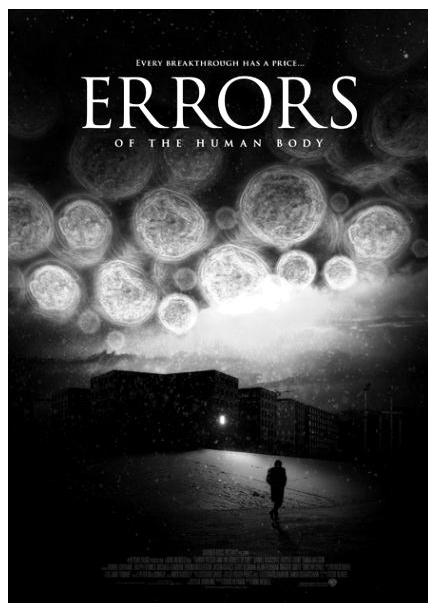
Hun har opdaget et stof som kan regenerere afskårne lemmer på rekordtid og laver dyreforsøg for at se om det kan fungere på pattedyr (og således mennes-

ker). Men en russisk forsker i samme laboratorium stjæler hendes stof og laver sine egne, mere umoralske forsøg. Da Jeffrey prøver at sætte en stopper for dette, inficeres han selv med stoffet.

Både ideer og personskildringer er af beundringsværdig kvalitet; overbevisende og interessante, omend handlingen sine steder er lidt langsom og persongalleriet er meget lille. Rik Mayall spiller laboratoriets leder, i en helt seriøs rolle, og det gør han godt. Der er enkelte detaljer man kunne kritisere, såsom den skødesløse måde Jeffrey bliver inficeret på – sådan ville en erfaren videnskabsmand nok ikke gøre. Men alt i alt en ganske fin science fiction film af en mere realistisk type, som man ikke ser så tit.

Karakter: 7 stjerner ud af 10.
Tue Sørensens

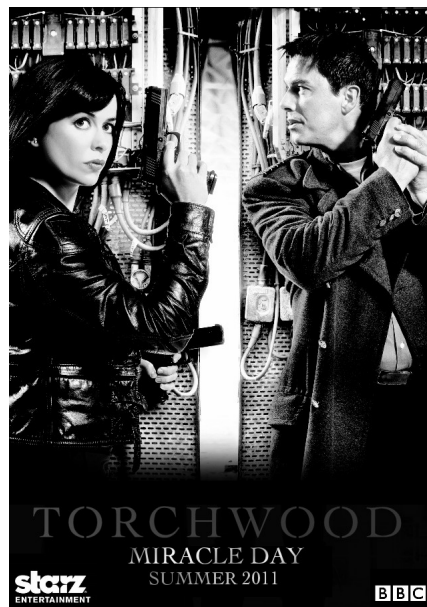
Torchwood – Sæson 4

Tv-serie, UK/USA

10 episoder, 2011

Skrevet af: Russell T. Davies, Doris Egan og Jane Espenson

Medv.: Eve Myles, John Barrowman, Mekhi Phifer, Alexa Havins, Bill Pullman, Arlene Tur, Kai Owen, m.fl.

Da den nye *Doctor Who*-serie fra 2005 blev en stor succes, spildte BBC ikke tiden med at hvile på laurbærrene. Allerede i 2006 introducerede de spin off-serien *Torchwood* (et anagram af *Doctor Who*), som skulle være et lidt mere voksent og lidt mere horror-orienteret hjørne af *Doctor Who*-universet.

Torchwood er navnet på en tophemmelig gruppe som tager sig af mere eller mindre overnaturlige/højteknologiske ting fra fremtiden, fortiden og rummet. Bl.a. blev serien præsenteret som at *Torchwood*-holdet især skulle tage sig af trusler fra rummet, hvor the Doctor havde fokuseret på diverse udenjordske intelligensvæsners opmærksomhed på Jordens eksistens. Dette element blev der dog skuffende nok aldrig rigtig gjort alvor af; der var mere horror, mordgæder, tidsrejser og personlige genvordigheder (især omkring den udødelige Captain Jacks mystiske hemmeligheder), og kun ganske få egentlige rumvæsener.

De to første sæsoner af serien (2006-2008) havde enkelte geniale afsnit (f.eks., efter min mening, "Cyberwoman" og "Out of Time") og mange fusere og var af ret ujævn kvalitet. Det var heller ikke alle figurerne der var superspændende. Seriens seertal var også ujævne, og derfor fyldte tredje sæson i 2009 kun fem episoder (de to første var på tretten episoder). Til forskel fra de første to sæsoner, hvor hvert afsnit var en afsluttet historie, var tredje sæson én lang historie, ved navn *Children of Earth*. Den blev en stor succes, og vejen var derfor banet for en længere fjerde sæson. *Children of Earth* har mange fans, men historien, som handlede om nogle aliens der bruger børns uskyldighed som narkotikum, fandt jeg selv fuldkommen afskyelig og på alle måder utroværdig og for langt ude. Eller måske bare for horroragtig for min smag.

Men fordi jeg derefter nærmest ikke kunne holde ud at tænke på *Torchwood* og fordi næste sæson først kom efter endnu to år (2011), kiggede jeg ikke på fjerde sæson da den kom. Den fik også en del negativ omtale, hvilket bidrog til at jeg ignorerede den. Men nu har jeg endelig fået den set, og jeg må sige at den overraskede mig enormt. Det er én lang ti-episodes historie, som har titlen *Miracle Day*, hvilket refererer til at folk pludselig ikke længere kan dø. Over hele verden holder folk op med at dø, omend de stadig kan tilintetgøres gennem f.eks. brand og eksplosioner. *Torchwood*-holdet endte tidligere med at blev opløst, og flere af dem døde, så nu må Captain Jack og Gwen Cooper – de eneste overlevende – genoplive *Torchwood* i samarbejde med nogle CIA-agenter, og store dele af handlingen rykkes til USA. Det er en fin måde at starte forfra på, især hvis personerne er gode, og det er de. De to CIA-agenter, Rex og Esther, virker meget realistiske og er en fornøjelse at opleve. Rex starter med

at blive 'dræbt', så han faktisk spenderer hele historien i 'undead' tilstand. En anden hovedperson er en læge som deltager i lægefaglige paneler om hvad i alverden forklaringen dog kan være på at folk ikke kan dø – vi hører masser af videnskabelig spekulation. Der bliver flere og flere syge og gamle, og verdens ressourcer vil snart blive strakt til bristepunktet. Hvad skal man gøre?

Første afsnit er måske lidt langsomt, men der skrues kraftig op for både drama og action i afsnit to, og især frem til afsnit seks fandt jeg serien hæsblæsende underholdende og var totalt absorberet af den gode historie. Halvvejs gennem det hele har verdens regeringer endelig draget nogle konklusioner på basis af lægernes ekspertpaneler og går i gang med at indføre nye 'categories of life', hvor de f.eks. implementerer endegyldige løsninger for de værst ramtes vedkommende.

Løsningen på den store gåde har (selvfølgelig) noget med Torchwood-universets indre elementer at gøre, og derfor er man næsten nødt til at bedømme fjerde sæson mere i forhold til de forrige tre sæsoner af samme serie end til alt muligt andet sci-fi generelt, og gør man det, så fremstår fjerde sæson efter min

mening som den suverænt bedste af Torchwood-sæsonerne. Den er skrevet med tydeligt engagement og fortællelidenskab, og den genskaber effektivt fascinationen ved Gwen Coopers figur og zoomer ind på hendes modstridende pligter som hhv. mor og sej Torchwood-agent.

Der er også en vis humor i situationen, fordi hovedpersonerne jo rask væk med dødbringende slagkraft kæmper sig i gennem alle mulige bad guys, men her dør folk ikke når de bliver skudt eller får drejet halsen om. Det fører til nogle komiske optrin, som vedligeholder seriens lidt lette tone og sikrer at den ikke tager sig selv alt for alvorligt.

Denne sæson udgør noget nær den højeste kvalitet vi ser indenfor Doctor Who-universet, og det er virkelig fint lavet. Det hjælper i øvrigt også at gamle Star Trek-skuespillere som John De Lancie og Nana Visitor dukker op i mindre roller undervejs. Jeg er meget positivt overrasket og forstår ikke hvorfor mange fans åbenbart ikke kan lide denne sæson.

Karakter: 9 stjerner ud af 10.

Tue Sørensen

Spirits of the Dead

Film, Frankrig 1968, 121 min.

Instr.: Roger Vadim, Louis Malle og Federico Fellini

Medv.: Jane Fonda, Peter Fonda, Brigitte Bardot, Alain Delon, Terrence Stamp, m.fl.

På DVD fra Another World Entertainment

1960erne var det store årti for filmatiseringer af Edgar Allan Poes historier. De mest kendte af dem er nok stadig Roger Cormans amerikanske udgaver, primært med Vincent Price i en hovedrolle. Disse har jeg set nogle stykker af for nylig, og de er ganske udmærkede, selvom indholdet oftest er et mismask af adskillige forskellige Poe-historier. Med episodefilmen *Spirits of the Dead* (*Histoires extraordinaires*) kom franskmændene på banen; her er der tale om tre korte Poe-versioner i én, instrueret af to kendte franskmænd og en kendt italiener.

Min reaktion på disse tre episode-film er at franskmændene burde holde sig langt væk fra Poe. Den ene film er værre end den anden, og der er langt mere navlebeskuende instruktør-ego i disse film end der er Poe. Var det mon en konkurrence om hvem der kunne lave den værste Poe-filmatisering? Disse film er domineret af ulideligt prætentiose og lommeilosofiske voice-overs, mens personerne generelt er udtryksløse og dramaet er en stiv karikatur af sig selv.

I den første film, en ekstremt simplificeret udgave af Poes historie "Metzengerstein", følger vi

nogle dekadente aristokrater som nonchalant intrigerer mod hinanden, nonchalant udholder livets ufattelige meningsløshed og på teatralisk men effektiv vis tager konsekvensen af deres overklasse-weltschmerz. Man føler ikke med dem, og deres egne følelser virker også falske. Dialog er der næsten intet af. Det eneste gode ved den første episode er at man ser smukke Jane Fonda i det ene fantastiske flotte kostume efter det andet; stort set et nyt outfit i hver scene. Måske er det i virkeligheden hendes garderobe der er temaet her?

Den anden film, baseret på "William Wilson", er endnu et fransk studie i utiltalende apati, hvor vores onde hovedperson bl.a. pønser på at dissekere en ung kvinde levende. Hvor tonen i Poes litterære, engelsksprogede historie er afvæbnende imponerende og stemningsfuld, bliver denne franske udgave blot til et karikeret studie i følelsesløs grusomhed; stift, smagløst og kedeligt.

Den tredje film, "Toby Dammit" af Fellini, er den mest besynderlige og selvoptagede af de tre. Den virker med sine mere end 60 minutters længde uendelig i sin emmen af kontinental pseudo-intellektualisme og bøsset æstetik. Den handler om en falleret og alkoholiseret engelsk skuespiller som er taget til Rom for at filme sit store come-back, mest fordi han får en ny Ferrari i betaling. Terrence Stamp i hovedrollen gør hvad han kan for at passe ind i Fellinis udtryksform, og det formår han faktisk; han er en af de få skuespillere som har en karisma der siger spar to, ligesom f.eks. også Peter Cushing og Christopher Walken. Desværre kan hans evner ikke redde dette cinematisk biluheld. Opsøg hellere Poes originale historier.

Karakter: 2 stjerner ud af 10.
Tue Sørensen

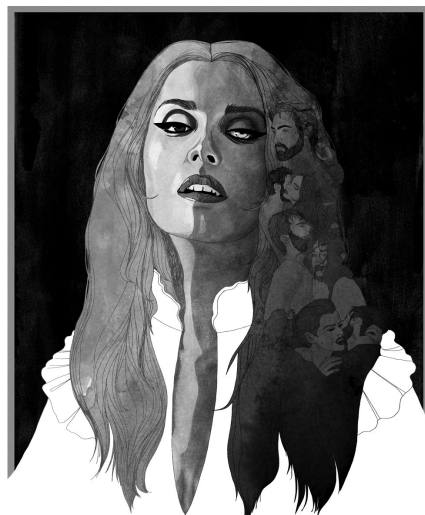
Kiss of the Damned

Film, USA 2012, 97 min.

Instr.: Xan Cassavetes

Medv.: Joséphine de La Baume, Milo Ventimiglia, Roxane Mesquida, Michael Rapaport, m.fl.

På DVD fra Another World Entertainment

Written & Directed by XAN CASSAVETES

KISS OF THE DAMNED

HER LOVE WILL NEVER DIE.

Djuna er vampyr, flere hundrede år gammel. Det er 60-70 år siden hun sidst havde et forhold til en fyr, men nu falder hun for den unge Paolo, som er selvopofrende nok til at lade hende 'vende' ham, så han også bliver vampyr. De lever lykkeligt sammen, som en perifer del af et lille, men civiliseret vampyr-samfund som stort set ikke længere drikker menneskeblod,

men holder sig til dyr eller det eksperimentelle syntetiske blod de køber hos en militærforbindelse. Snart ødelægges deres hjemlige idyl af Djunas søster, Mimi, som er anderledes ubehersket og myrder et menneske nærmest hver nat. Kan deres forhold overleve denne prøvelse?

Det lyder alt sammen lidt som en romantisk vampyr-sæbeopera, ikke sandt? Det synes jeg i hvert fald. Instruktøren insisterer på at det her er vampyrer for voksne, hvor f.eks. *Twilight*-filmene blot er for børn. Jeg kan faktisk reelt ikke se den store forskel i modenhedsniveauet. Måske er temaet med vampyrer som eksponenter for 'den kvindelige mystik', og den mere overlagte Anne Rice-agtige erotiisering af bideriet og bloddrikningen, udtryk for en lidt mere klar og rå vision, men til gengæld er *Kiss of the Damned* tydeligt lavet af en uerfaren instruktør og med et særdeles uanseligt budget. Stilmæssigt skal filmen forestille at lægge sig op ad europæiske vampyrfilm fra 1960'erne og 70'erne, og det gør den måske også, men håndværksmæssigt forbliver resultatet middelmådigt, og da det samme er tilfældet for det meget bekvemme, utroværdige og udetaljerede ønskedrømsplot, adskiller *Kiss of the Damned* sig derfor i sidste ende ikke frygtelig meget fra en *Twilight*-film.

Karakter: 5 stjerner ud af 10.

Tue Sørensen

GENRETANKER: HVAD ER SCI- ENCE FICTION?

Af Tue Sørensen

"You know, it always bothers some of my colleagues when I tell them that, if a conclusion is not poetically balanced, it cannot be scientifically true."

- Isaac Asimov, fra *The Robots of Dawn*

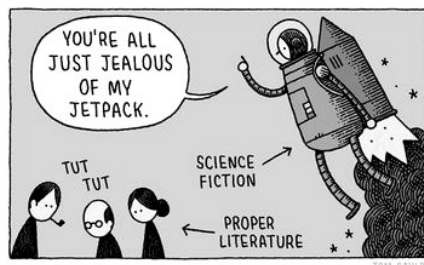
Både blandt forfattere og læsere har det altid været et yndet tidsfordriv at diskutere, og forsøge at definere, de litterære genrer. Der er skrevet digre værker om dette emne, og det optager fra tid til anden også enhver genre-fan med bare en lille smule tænksomme tilbøjeligheder. Jeg har selv længe fulgt med i debatterne og dannet mig mine egne tanker om de dertil knyttede spørgsmål og aspekter, og dem vil jeg nu forsøge at anskueliggøre. Det følgende er kun et kort sammendrag af nogle mere vidtgående idéer som jeg planlægger indtil flere bøger om.

Science fiction er en kategori af litteratur og i større perspektiv en kategori af kunst. Hvis man skal definere de elementer der kendetegner en bestemt kategori af noget, så må man først søge at definere hvad der kendetegner helheden, i dette tilfælde kunst i det hele taget. For mig at se består kunstnerisk substans, i forskellig grad, af to dominerende drifter eller motivationer: driften efter at forårsage nydelse, og driften efter at stimulere intellektet til rationel problemløsning. Det er disse to ting som gør at man taler om 'skønhed' og 'sandhed' i kunst. God kunst skal indeholde både noget skønt og noget sandt.

Det skønne kan man også

kalde hedonisme; det meste musik handler f.eks. mest om at modtageren – eller udøveren – skal nyde det her og nu. Det samme er tilfældet med f.eks. dans, og man kan sige at begrebet 'underholdning' i sin mest basale forstand (hvor det ofte anses for underlødigt i forhold til mere cerebrale typer af kultur) også falder ind under hedonistisk kunst. En bog eller en film kan være nok så kompleks og intellektuel, men hvis den ikke er fortalt på en underholdende måde der skaber umiddelbar nydelse hos modtageren, så vil mange kunstforbrugere hurtigt fravælge den. Således skal der i de fleste tilfælde helst være en balance mellem ren nydelse og så det 'tungere' intellektuelle indhold i et givent stykke kunst. En balance, som sagt, mellem skønhed og sandhed.

Den anden kunstneriske drift – det *sande*; at stimulere intellektet til rationel problemløsning – er langt mere kompleks end den første og kommer til udtryk på en lang række vidt forskellige måder. Det er kunstnerens drift efter at stille spørgsmål (og måske endda også svare på dem), at henlede modtagernes opmærksomhed på et vigtigt samfundsproblem og på denne måde nå til bunds i 'the human condition' ved at hjælpe os med at

kende os selv og vores verden. Det giver sig ofte til kende som f.eks. et filosofisk, politisk eller andet form for budskab eller tema, alt efter hvilke problemer der ligger kunstneren på hjerte.

Selvfølgelig er det muligt at en given kunstner blot er interesseret i at lave kunst (f.eks. skrive bøger) om sit eget liv og sine egne erfaringer; om ting der betyder noget helt personligt for ham eller hende. Det er der mange der gør. Og kunstforbrugere som på en eller anden måde kan engagere sig i netop de erfaringer, vil selvfølgelig finde den slags kunst særligt meningsfuld for dem. Men den slags kunst som opnår klassikerstatus og vedbliver at nyde stor anseelse over århundreder, er en type som transcenderer det rent personlige og til alle tider kan være meningsfuld for store segmenter af menneskeheden. Med andre ord: en del kunstnerisk kvalitet er subjektiv, men der findes også objektiv kunstnerisk kvalitet!

De fleste vil nok sige at man ikke på nuværende tidspunkt kan definere hvad der gør god kunst objektivt godt, men det er netop her at jeg gerne vil foreslå nogle forslag. I følge min erfaring handler kunstnerisk substans først og fremmest om tre ting: kunst, historie og videnskab. De fleste store kunstværker, i diverse medier, er allegorier der undersøger, i forskellig grad, hvad kunst er, hvordan historien skrider frem, og hvilken rolle videnskaben har i menneskeheds udvikling. Via disse tre elementer kan et stort kunstværk være med til at analysere menneskets natur og hvordan vi har tænkt og følt i løbet af verdenshistoriens forskellige sta-

dier, på basis af de typer samfund, vi har levet i (stammekultur, feudalt monarki, borgerlig republik, etc.).

Det kræver naturligvis en stor mængde sandsynliggende eksempler at gøre fyldestgørende rede for sådanne påstande, og det har vi ikke plads til her. Da vi helst skal nå frem til at snakke om science fiction, vil jeg for nu springe hen over aspekterne om kunst og historie og gå direkte til videnskabens rolle.

Videnskaben i kunsten

Kunst handler som nævnt om skønhed og sandhed. Skønhed er det umiddelbart flotte, imponerende og behagelige ved et givent værk, og mange vil typisk tro at det skønne element er værkets fremmeste og måske eneste kvalitet. Imidlertid dækker det skønne oftest over et dybere indhold af det sande; et element af noget rationelt, noget tankevækkende, noget spørgende (og måske ligeledes noget svarende). I de bedste kunstværker er elementet af det sande så fokuseret at det ligefrem repræsenterer videnskaben, omend det hyppigt kan være yderst dunkelt.

Nogle få eksempler blandt uanede mængder: I Peter Greenaways film fra 1982, *The Draughtsman's Contract* (dk.: *Tegnerens kontrakt*), repræsenterer tegneren videnskaben, i det hans tegninger gengiver omgivelserne ned til mindste detalje og derved afslører spor efterladt af en morder og på den måde løser mordgåden (på samme måde repræsenterer enhver detektiv i krimi-litteratur naturligvis videnskaben).

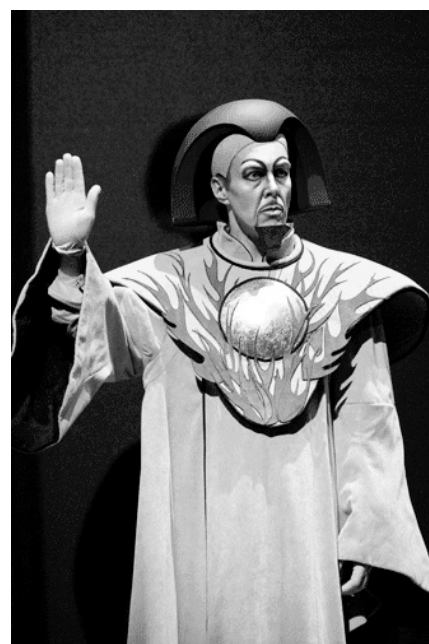
I Mozarts *Der Zauberflöte* (dk.: *Tryllefløjten*) fra 1791 skal Sarastro overfladisk set forestille en eksponent for frimurerordenen, men i den dybere betydning er han en allegorisk illustration af videnskaben, mens Nattens Dronning er kunsten, som med tiden må underlægge sig videnskaben, fordi videnskaben i lø-

bet af historiens udvikling ender med at forstå hvad kunst er og derved approprierer kunstens radikalitet.

I Shakespeares storslåede skuespil fra omkring år 1600 er der en videnskabsfigur i stort set hvert eneste af stykkerne – det er Horatio i *Hamlet*, Friar Laurence i *Romeo and Juliet*, Kent i *King Lear*, Oberon i *A Midsummer Night's Dream*, Orlando i *As You Like It*, Brutus i *Julius Caesar*, Macduff i *Macbeth*, Petruccio i *The Taming of the Shrew*, etc., etc.

I alle anerkendte store kunstværker finder man denne figur; mange gange som heltens hjælper (et klart eksempel er Bill Murrays ven i Jim Jarmusch-filmen *Broken Flowers* fra 2005), i tragiske sammenhænge nogle gange som en figur der køres ud på sidelinjen og aldrig kommer til sin ret (et perfekt eksempel er Peter Stormares figur i Lars von Triers *Dancer in the Dark*). Hos Cervantes er det naturligvis den unge Bachelor, Samson Carrasco, som gennemskuer Don Quixotes ridder-vildfarelse og kurerer ham for den.

Når man også identificerer de øvrige allegoriske elementer i klassiske kunstværker og ser hvordan de spiller sammen på et overordnet og generaliseret ni-

Sarastro

We shall not cease from exploration, and the end of all our exploring will be to arrive where we started and know the place for the first time.

(T. S. Eliot)

izquotes.com

veau, så kan man samle et imponerende puslespil af kunstnerisk substans. Ligesom der er en rationel/videnskabelig figur som repræsenterer sandhed, er der oftest ligeledes en emotionel/kunstnerisk figur som repræsenterer skønhed, og disse figurer er i den simpleste plot-form lig med de to protagonister; helten og heltinden, som skal gennemgå en eller anden konflikt for at få hinanden til sidst. Helt basalt har vi her en beskrivelse af en begyndertilstand af harmonisk forening, som afbrydes af at en konflikt splitter harmonien op i to størrelser som i begyndelsen virker modsatrettede: fornuft og følelse. Mand og kvinde. Sandhed og skønhed. Som plottet udvikler sig og repræsenterer menneskehedens historiske udvikling, bliver konflikten mere og mere konkret og kommer stadig tættere på en løsning. De to modsatrettede størrelser opdager at de slet ikke er modsatrettede, men kan eksistere i harmoni, endda forene sig. Fornuft og følelse; sandhed og skønhed, viser sig at være det samme, eller stærkt kompatible, og den oprindelige harmonitilstand kan genoprettes i en ny og viisere udgave. T.S. Eliot siger det f.eks.: "We shall not cease from exploration, and the end of all our exploring will be to arrive where we started and know the place for the first time."

Fiktion er en teori om virkeligheden

Den konflikt der skal løses i en

given fiktiv fortælling, kan være næsten hvad som helst, men kumulativt kan man sige at det er selve virkelighedens beskaffenhed der analyseres. Den basale plot-form som det meste fiktion benytter sig af – elementer af følelse og fornuft som er blevet splittet op og forsøger at genopnå deres gensidige harmoni – kan derfor omskrives til at betyde at fiktion er en teori om virkeligheden. Nøjagtig ligesom religion, filosofi og videnskab er fiktion et forsøg på at opdage hvordan virkeligheden (herunder naturligvis mennesket) fungerer, ved at man skaber en miniature-udgave af en verden og et plot som giver mening inden for de opstillede rammer. Som en klog mand engang sagde: "The difference between fiction and reality is that fiction has to make sense."

Videnskaben er i dag overbevist om at virkeligheden er indrettet efter regler som vi i sidste ende kan forstå, men i det meste af menneskehedens historie har de fleste mennesker ikke forstået eller accepteret det videnskabelige verdensbillede i detaljer, og menneskets tendens til at fortælle historier – og skabe kunst i det hele taget – er således et forsøg på at opstille en lille kunstig virkelighed som giver mening, i forsøget på at forstå den større, omkringliggende virkelighed. Præcis ligesom en videnskabelig teori. Og jo mere kunstneren ved om verden, samfundet, videnskaben og menneskets historie, jo mere kunstnerisk substans kan han fylde sit kunstværk med. Den største kunst er den som er mest kompakt; mest proppet med viden, fortalt på en smart måde som vækker alle mulige interessante tanker hos modtageren.

Morpheus i *Matrix*-filmene er en figur som i min tolkning repræsenterer Shakespeare, og om ham siger Trinity at "He knows more than you can possibly imagine."

Det særlige og definitive ved science fiction

Og på baggrund af dette kommer vi langt om længe til science

Morpheus

fiction-genren. Hvad er det der i særlig grad gør denne genre interessant og værdifuld? Hvad gør science fiction? Hvad kan science fiction? I henhold til analysen ovenfor om figurer i klassiske værker der repræsenterer videnskaben, er science fiction den eneste genre (udover en hel del krimi-mysterier, som jeg fortsat bliver nødt til at definere som en mere jordnær og kliché-præget subgenre af science fiction) hvor videnskab og videnskabsfolk har en utvetydigt klar og fremtrædende hovedrolle, fordi SF-forfattere og SF-læsere i dag er klare over at videnskab vil komme til at betyde stadig mere for civilisationens og menneskehedens udvikling.

At videnskaben – om man så vil kalde den fornuft, sandhed eller rationalitet – siden Shakespeare eller tidligere har været anerkendt blandt planetens største kunstnere (og videnskabsfolk har utvivlsomt været enige) som én af de to-tre væsentligste tendenser i menneskets kulturudvikling, vidner ifølge min overbevisning om at dens rolle og dens kulturelle anseelse kun vil vokse eksponentielt i fremtiden, efterhånden som verdens befolknings niveau af viden og uddannelse stiger, kunstforståelsen bliver bedre, og religionerne får stadig mindre at skulle have sagt.

Indtil videre er det i kunstens

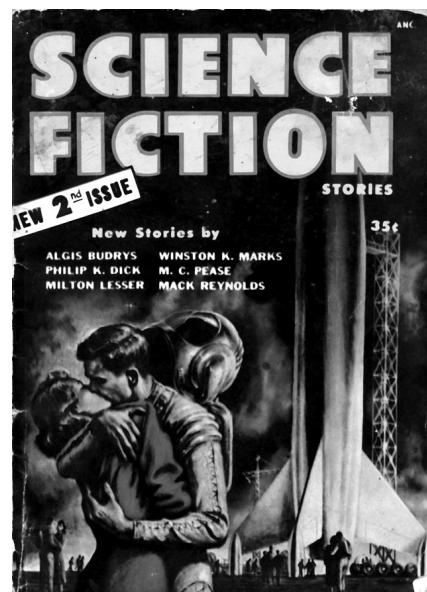
verden kun science fiction-genren som virkelig har fingeren på pulsen i denne udvikling og kan pege direkte og uden omsvøb på den essentielle rolle som videnskaben spiller i verden i dag og som kun vil blive større i fremtiden. Science fiction er derfor et vigtigt våben i hvad man kan kalde en ontologisk krig; krigen om hvilket verdenssyn der bør være fremherskende. Rendyrket science fiction er utvetydigt på det videnskabelige verdensbilledes side; videnskabens 'ideologi' om hvordan virkeligheden hænger sammen udgør fundamentet for science fiction-genren i sin rene form.

Science fiction tjener videnskaben ved at spekulere og teoretisere over de ufattelige og uendelige muligheder der ligger i videnskabelig og teknologisk udvikling og den nye forståelse og de nye evner der følger med. Præcis som en videnskabelig teori, bare mindre hæmmet af regler og paradigmatisk fordomme. Og hvad mere er: ligesom fiktion er en teori om hvordan virkeligheden fungerer, så er science fiction den genre der ved hvordan virkeligheden fungerer; nemlig sådan som det videnskabelige verdensbillede beskriver, og fra dét unikke udgangspunkt kan den tage de videnskabelige ideer og koncepter videre på højt kvalificeret vis.

I den kapacitet er science fiction også den eneste genre der beskæftiger sig med konstant forandring, da den ved fra videnskaben at hele universet på én gang er én eneste kontinuerlig årsag og virkning, og ingenting er statisk og uforanderligt. Forandring er universets grundtilstand, og alt andet i universet følger samme princip, især hvad angår liv og sociale forhold. SF handler ikke bare om at kunne se en anden type samfund end vi lever i nu; men om at lære os at ethvert samfund altid har været og altid vil være i konstant forandring. Fortiden og nutiden forandrer sig ligeså meget som fremtiden.

Helt overordnet er science fiction til syvende og sidst intet mindre end den historiske realisering af at kunst tilnærmer sig videnskab. Science fiction er en form for mindre regelbundet videnskab, praktiseret som kunst. En skøn blanding af det ene og det andet. Både videnskab og science fiction handler om langsigtede planer og styring og vil komme til at handle stadig mere om dette som tiden skrider frem, fordi sådanne planer og projekter vil blive stadig vigtigere for os som samarbejdende global civilisation. Ligesom videnskab er science fiction det fænomen der kommer tættest overhovedet på menneskets – ja, selve livets – opdagende og undersøgende adfærd: videnskaben undersøger verden omkring os, ligesom både dyr og mennesker gør når de skal finde føde eller på anden måde påvirke omgivelserne på en hensigtsmæssig måde, f.eks. ved at konstruere et teknologisk avanceret samfund. Princippet bag denne basale adfærd er identisk med princippet bag videnskaben, og endemålet er også det samme: effektiv overlevelse og trivsel. En lykkelig slutning. Et utopisk samfund.

“Et rationelt samfunds første handling er at udrydde al lidelse.” - Karl Marx

HISTORIEN OM GRADY

Af Linh Ngo

Mit navn er Linh Ngo. "Historien om Grady" er den første novelle jeg har valgt at udgive og hører bedst ind under horrorgenren. Jeg skrev min første horror-novelle som 9-årig og har siden da haft en klar formodning om, hvad jeg ville være, når jeg engang blev voksen. Helt voksen er jeg heldigvis aldrig blevet, og af selvsamme grund (tror jeg), bliver min fantasi ved med at producere sære historier. Mine inspirationskilder er bredtfa-
v-
nende og spænder lige fra serie-mordere, klassiske horrorforfat-
tere som Stephen King, Edgar A. Poe og H.P. Lovecraft, til surrea-
listiske film af David Lynch. Jeg skriver når jeg kan komme til det, og fordi jeg ikke kan lade være. Resten er historie. God læ-
selyst.

*"... Og røgen fra deres pinsler stiger op i evighedernes evighe-
der, og de har ingen hvile, hver-
ken dag eller nat, de der tilbeder
Dyret og dets billede eller tager
dets navn som mærke."*

Johannes Åbenbaring 14:11

Inde i nogle af os hviler der et mørke, som ingen nåde kender til. Et altopslugende og kaotisk mørke, som efterlader os i glem-slen, tomme og fordærvede, og i den kulsorte nat er der intet ekko. Kun en evig sagte hvisken om alle vores synder. Er vi heldige, skånes vi for den grå-dige evighed, er vi ikke, vil vi hvileløst vandre rundt blandt hæslige væsner, vi selv har skabt, og ingen, selv ikke os selv, vil kunne høre vores lydløse skrig.

Porten til den evige nat vog-tes i skyggen, og er vi ikke var-somme, forføres vi let af en gå-defuld hvislen. Blåøjede vandrere vi rundt i lysets mange facetter og ænses ikke det grusomme, det gemte. Det inderste af de mørkeste afkroge. Der, hvor mennesket ophører, og kun uhy-ret i os hersker. Der, hvor lyset bliver opslugt af mørket.

Grady H. Ellison åbnede den tunge port og lukkede den ikke igen. Uvidende om dets de-struktive kræfter, lod han sig styre. Og mørket omringede ham. Fortærede og slugte ham.

I udkanten af landsbyen Crumlin, som ligger i amtet An-trim i det nordlige Irland, lå der et lille hus højt oppe på en bak-
ketop, hvor landsbypræsten Grady boede, sammen med sin kone, Ailish Maeve Ellison. Store og høje træer omgav det lille træhus, og nede for enden af bakken lå der en gammel kirke af keltisk oprindelse, som Grady gjorde tjeneste i. Tæt op ad kir-ken lå den gamle kirkegård, der med alle sine kors tronedede på den hellige jord.

Huset, de boede i, var spar-somt indrettet, og det var ikke meget, de ejede. Det eneste, de havde af værdi, var et gammelt

klaver, som stod i hjørnet af stuen overfor pejsen. Klaveret var mørkebrunt og lavet af ege-træ. Det havde tilhørt Ailish' bedstemor og blev spillet på ved højtider, når det var blevet stemt. I den anden ende af stuen hang der på væggen et kors, som Grady selv havde hugget ud af træ og malet sort. Det var det første, der blev hængt op i huset, og det sidste han kiggede på, når han forlod stuen om aftenen. Et stort og aflangt pendulur i mørkt træ hang på væggen ved siden af det sorte kors og bimlede hver time.

Den ene dag lignede den an-den, hvilket passede Grady bedst. De blågrønne øjne havde med årene fået et gråligt skær, og huden i hans ansigt var tyk og læderagtig. Et tungt og filtret fuldskæg, der engang var sort, var nu gråt, og hans mund sjæl-dent andet end en lige streg. Han stod op på samme tidspunkt hver morgen året rundt. Bad sin morgenbøn, knælende ved siden af sin seng og gik derefter di-rekte ned i spisekammeret, mens Ailish stadig lå og sov.

Her åbnede han skabslågen over komfuret, tog fat om halsen på en stor gennemsigtig flaske og lod brændevinen løbe ned i hans svælg og ud i hans blod-årer. Bedøvelsen gjorde ham godt, og han udførte derefter dagens opgaver i bestemt ræk-kefølge. Tidligt om aftenen efter den sidste slurk brændevin, og inden han lagde sig i sin seng, som stod en halv meter fra hans kones, knælede han igen og bad sin aftenbøn. I den bad han om frelse. Frelse fra jordens lidelser og al ondt. Og med de sidste ord lagde han sig i sin seng, lukkede sine øjne og gruede for morgen-dagen. Året rundt.

Ailish var hans diametrale modsætning. Lys og mild, uden skyggen af mørke. Hun havde betaget ham fra første gang, de havde mødtes, og da hun gav ham sit ja, troede han ikke sine egne ører. For inderst inde havde han ikke fortjent hende. Hver-ken hendes godhed eller kærlig-

hed. Hun var alt det, han ikke var og mere til. Hendes store brune øjne havde stirret overrasket på den smukke guldring, der var gået fra generation til generation i Gradys familie og som nu lå i hans svedige håndflade. Hun faldt ham grædende om halsen og bekræftede hans ønske. Og intet i verden kunne ændre på, at hun nu var hans. Hun forgudede ham og han hende. Men som årene gik, sløredes Gradys blik.

En kølig forårmorgen, på deres seks års bryllupsdag, aborterede Ailish for første gang. Hun var seks måneder henne og sad midt i en gudstjeneste, da varmt blod sev ned af hendes inderlår og dannede store mørkerøde plamager på underdelen af hendes lange grønne kjole.

Fosteret var dødt og havde været det i et stykke tid, havde landsbylægen sagt, da han stod med det i sine blodige hænder. Det slimede grå foster lå livløst krøllet sammen, og mens Ailish græd som pisket, fortrak Grady ikke en mine. Efter den sjette abort rådede landsbylægen dem til ikke at prøve igen. Det var Guds vilje, havde han sagt og klappede derefter Grady på skulderen.

Dagene gik deres vante gang. Uger blev til måneder og måneder til år. Og mens Ailish langsomt havde taget Guds vilje til sig, forsvandt Grady ind et sted, hvor intet og ingen kunne nå ham. Hverken morgenbøn eller aftenbøn bad han mere, og på alle tidspunkter af døgnet hang der en stærk lugt af spiritus i luften omkring ham. Kun ganske få ord røg nødtvungent ud af hans mund, når andet ikke kunne

gøre det, og når han en sjælden gang tog hende, føg det med alskens infame og blasfemiske skældsord. Tavs lagde han sig bagefter over i sin egen seng og efterlod hende rystet og brugt.

Hendes milde væsen, der førhen evnede at gøre ham rolig, gjorde ham nu sært mistænksom, og hendes lyse sind, der plejede at løfte hans tunge tanker, udmattede ham nu bare. Intet, hun sagde eller gjorde, kunne behage ham. Mad smagte ham ikke som før, og selv når Ailish serverede hans yndlingsret, som bestod af saltet svin med kål og gulerødder, følte han ingen tilfredsstillelse. Tonerne fra klaveret, hun spillede på, skur-

rede nu grimt i hans før så hen-givne ører, og hvert et kærligt ord hun hviskede i dem, føltes som Djævelens.

Hans sind og hans krop blev tungere for hver dag, der gik, og Ailish var blevet til noget andet, end hvad han engang kendte til, for hendes skønhed så han ikke længere.

Snart forekom alt omkring ham fremmed, og han krøb længere og længere ind i sit eget mørke, som hilste ham velkommen med sit grådige favntag. Hvileløst vandrede han rundt, dag ud og dag ind, mens han intet følte. Kun et tomt hylster af kød og knogler. Mennesker og ting, der omgav ham, var ikke

længere virkelige, og manden, han så i spejlet hver morgen, skulede ondsksfuldt til ham. En snigende vrede ulmede i hans katatoniske krop, mens urene tanker fyldte hans sind. For i nattens mulm og mørke havde Grady forvandlet sig til noget andet, end hvad han engang troede, han var. Gud havde forladt ham. Straffet ham. Og havde efterladt ham i mørket.

*

Grady sov sjældent efterhånden, og når han endelig gjorde, vågnede han altid ængsteligt op. Det hvide lagen var som regel gennemblødt af sved, og han hev efter vejret. Som havde der siddet noget tungt på hans bryst.

En isnende kold decembernat lå han i sin seng og stirrede apatisk op i træloftet. Vinden hylede udenfor, og sne var begyndt at falde. Hans øjenlåg føltes tunge, og selvom angsten for at falde i søvn fyldte hver en celle i hans kronisk udmattede

krop, gav han snart efter og lukkede sine øjne. I samme øjeblik slog klokken tolv på det gamle pendulur nede i den lille stue, og tre høje bank buldrede på døren nedenunder. BANK! BANK! BANK! Det gav et sæt i ham, og han kiggede over på Ailish, der sov dybt og fredfyldt. Han rejste sig fra sin seng, gik ud af sovekammeret og ned af den smalle knirkende trappe. Han stoppede op for enden af den og lyttede. Igen lød der tre høje bank, og den massive egetræsdør buldrede foran ham. Med langsomme skridt gik han hen til døren. Slog slåen fra og åbnede den tunge dør.

Han stirrede ud i den tomme

luft, mens sneen lagde sig som et kridhvidt tæppe. Måneskinslyset afslørede friske fodspor, der ledte op til døren. De havde form som et menneskes og var omgivet af noget, der lignede sod. Han fulgte fodsporene, indtil de stoppede brat et stykke fra døren. Som var de kommet af ingenting. Han viskede dem ud med sine bare fødder og gik ind i huset igen. Lukkede døren bag sig og slog slåen for. Ailish sov stadig tungt og ubekymret, da han lagde sig i sin seng. Han betragtede hendes sorgløse ansigt i måneskinslyset og foragtede hende. For hvad, vidste han ikke. Den efterfølgende nat skete der nøjagtigt det samme. Da klokken slog tolv, buldrede tre høje bank igen på den tunge egetræsdør. De samme fodspor i sneen ledte igen op til døren og startede akkurat det samme sted som natten før. Som var de kommet af ingenting. Og igen viskede han dem ud, gik ind i huset, lukkede døren bag sig og slog slåen for.

På den tredje nat satte han sig ned i den mørke stue og ventede. Fuldmånen stod højt på himlen og lyste den sorte nattehimmel op. En hylende vind peb igennem skorstenen og et utæt vindue, mens lange knoklede grene piskede mod ruden. Da tiden nærmede sig, rejste han sig fra lænestolen og gik hen til døren. Han slog forsigtigt og lydløst slåen fra. Klokken slog atter tolv, og tre høje bank buldrede igen på den tunge egetræsdør. BANK! BANK! BANK! Han rev døren op og stirrede igen ud i den tomme kolde luft og så intet andet for sig end sit eget åndedræt, der forsvandt ud i den isnende kolde vinternat som små skyer af røg. Han smækkede døren i så hårdt, at slåen selv gled ned og låste døren.

God aften, Grady, hvislede det bag ham.

Han vendte sig om og så en menneskelignende skygge i mørket der omgav dem begge. "Hvem dér?" spurgte han.

Ved du da ikke det, Grady?

svarede skyggen drilsk og fortsatte. *Du burde vide det. Du har selv skabt mig.*

Grady trådte et skridt tilbage.

I dit mørke er jeg blevet fodret og i de utallige lange snævre korridorer i de mørkeste afkroge af dit sind, har jeg i årevis kravlet langs dine sodbesudlede vægge. Hungrende og dvælende. Jeg har lyttet til hvert et suk og hver en bøn fra dit uudgrundelige indre. Drukket af dit blødende sår og ædt af dit rådne kød. Ventet på, at denne nat skulle komme.

Slåen på den tunge egetræsdør gled op bag Grady, og døren åbnede sig på vid gab. Han vendte sig om og stirrede ind i en lang mørk gang. Den hvide sne og de høje træer, der engang omgav det lille hus, var forsvundet, og verden udenfor, som han kendte den, fandtes ikke længere. Forundret vendte han sig om igen og kiggede rundt i mørket efter svar. Men skyggen var væk.

Han kiggede op på den lukkede dør ind til sovekammeret for enden af trappen og forestillede sig Ailish' sorgløse ansigt i måneskinslyset. Vendte sig om og begav sig ind i den lange mørke gang.

*

Graaadyyyy... Skyggens gådefulde hvislen lød for enden af den lange mørke gang, og med sine bare hænder fulgte han den ene væg. En tyk og varm klæbrig masse sivede ned af væggen og klistrede hans fingre til mens lyden af et grædende spædbarn lød et sted langt væk fra, hvor Grady befandt sig.

En sød og kvalmende stank hang i luften, og han famlede sig frem i noget, der mindede om en evighed. Hans hænder brændte fra den varme klæbrige masse, og på fingrene hang huden i laser. Den slubrende masse sivede ned på gulvet og dannede små klæbrige søer, han måtte kæmpe sig ud af. Hver gang han havde trukket sig ud af en, trak en anden ham til sig igen, og snart

skrællede huden også af hans fødder. Den skarpe og konstante smerte afkræftede Gradys gamle krop, men han fortsatte stædigt og ufortrødent sin færd. Smerten var ikke vigtig.

En høj knirken rungede i den lange mørke gang. Det var lyden af en dør, der åbnede sig, og mens et svagt gulligt lys viste sig, fra en tynd sprække i døråbningen, lød der skingre toner fra et ustemt klaver. Han var nået til enden af gangen.

Graaadyyyy... hvislede skyggen igen. *Kom. Kom indenfor. Kom indenfor og se. Se, hvad de fortæller dig.*

Grady kæmpede sig igennem det sidste stykke af gangen og stod nu endelig foran døren. Skingre toner fra klaveret skar i hans ører, mens lyden af det grædende spædbarn blev højere og højere. Han lagde sig ind mod døren, og med al sin vægt skubbede han den tunge dør op. Det rungede og gjaldede, højt og overdøvende, indtil der med et blev helt stille. Al lyd ophørte. Klaveret spillede ikke mere, og barnegråden var holdt op. Det eneste, der var tilbage, var lyden af Gradys tunge åndedræt.

Han stod midt inde i en stue, der lignede hans egen. Men noget var anderledes. Store og dragende flammer knitrede fra pejsen, som var større, end den plejede at være. Meget større. Den fyldte næsten hele væggen, og ildragerne, der hang på stativet ved siden af, var dobbelt så lange. Der var ingen vinduer, og penduluret gik baglæns. Alt var falmet i farven, tapetet var revet af væggene, og korset var vendt på hovedet.

Se, Grady! Se! hvislede det i hans ene øre. *Se derovre!*

Hans hoved blev pludselig flået til den anden side af noget, han ikke kunne se, og først nu, så han Ailish sidde henne ved klaveret i hjørnet af stuen med ryggen til ham. Hun havde den samme grønne kjole på, som hun havde på til gudstjenesten, da hun aborterede første gang. Blod dryppede ned fra kjolen og

ned på hendes bare fødder. Den var også falmet i farven, mens de store mørkerøde plamager på underdelen af kjolen stadig lyste ligeså klart som i hans hukommelse.

“Ailish?” kaldte han. Men hun svarede ikke og vendte sig ikke om, som hun plejede. Hun sad helt stille på den lille træbænk foran klaveret. Med langsomme skridt gik han hen imod hende. Smerten fra hans blodige hænder og fødder mærkede han ikke længere, og jo tættere han nærmede sig hende, jo mere knyttede han sine næver.

Han stod nu bag hende og betragtede hendes ryg, hendes lænd og hendes hofter. Det lange mørke hår sad løst, og han tog fat i det med sine blodige hænder, løftede det op og kyssede hende i nakken. Slap det igen og stak sit hoved helt ind til hendes. “Ai-iiish...” hvislede Grady ind i hendes øre. Langsomt vendte hun sig om. Hendes ansigt havde ingen øjne, ingen næse og ingen mund. Kun hud sad, der, hvor ansigtet skulle have siddet. Han

kærtegnede huden og kyssede hende på panden. En sær krybende lyd lød bag ham et sted.

Ailish drejede hovedet til den ene side, løftede sin arm og pegede over mod det omvendte kors. Grady kiggede derover, men kunne ingenting se. Indtil han kiggede ned.

På vej i deres retning kravlede der noget, der lignede en lille slimet grålig klump kød, som efterlod sig et langt spor af slim på det mørke trægulv. Han betragtede det, som det kom krybende hen over stuegulvet.

Sulten og søgende. Da det var nået hen til dem, tog Ailish det op. Blottede sit ene bryst og lagde den slimede klump ind til brystvorten. Den suttede højlydt og med velbehag, mens blod sivede ned af Ailish’ bryst. Hun lagde sit hoved bagover og nød måltidet.

Pludselig stivnede hendes krop, og den slimede klump lå livløs ved hendes bryst. En ildrager var jaget igennem dem begge, og Ailish sank langsomt sammen på træbænken og klaveret. Skingre toner skar i Gra-

dys ører, mens blodet flød. Han stod et kort øjeblik over dem og betragtede dem begge to, inden han hev ildrageren til sig igen. Hængte den på plads på stativet og smed Ailish og den slimede grå klump ind i de grådige slikkende flammer. Gik op af den smalle knirkende trappe og ind i sovekammeret, hvor han lagde sig i sin seng og faldt i en dyb søvn.

*

En skarp solstråle ramte Gradys ansigt og vækkede ham næste

morgen. Udenfor vinduet stod vintersolen højt på himlen, og den meterhøje sne glimtede i solens skær. Han slog øjnene op og kiggede på begge sine hænder, der så ud, som de gjorde dagen før. Hele og uskadte. Det samme gjorde hans fødder. Intet var hændt, og det havde alt sammen været en bizar forløsende drøm. Eller havde det?

Ailish lå ikke i sin seng, og hendes hvide natkjole lå nydeligt foldet sammen på hendes hovedpude. En knitren lød nede fra stuen af, og en sød kvalmende stank hang i luften. Han rejste sig fra sengen, gik ud af sovekammeret og ned af trappen.

Nede i stuen knitrede flammerne ivrigt fra pejsen. Stuen så nøjagtigt ud, som den gjorde dagen før. Hel og intakt. Men noget var anderledes. Der var intet spor af Ailish i huset, og den hæslige stank af brændt kød sydede i luften.

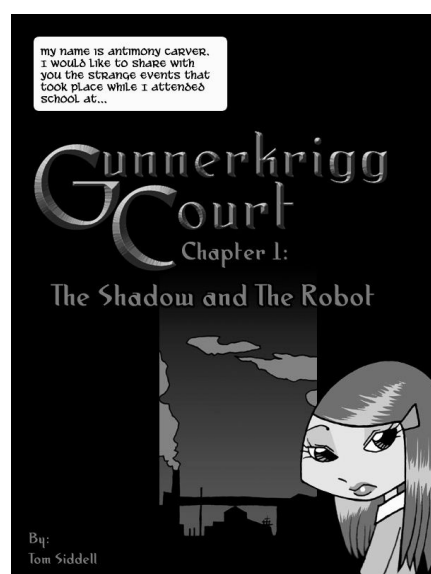
Grady greb fat i en ildrager og ragede rundt i ilden. Der var intet at se, og han satte veltilfreds ildrageren fra sig. Et smil bredte sig på hans læber, velvidende,

at han aldrig nogensinde kunne blive dømt for noget, der ikke kunne findes. Men inde bag de knitrende flammer lød der en svagt hulkende jamren, og da Grady drejede om på hælen, rakte der en hudløs blodig arm ud fra flammerne og greb fat om hans ben.

Gradys krig kunne høres i miles omkreds, og røgen fra hans pinsler steg op igennem skorstenen og forsvandt ud i den blå luft under vintersolens skarpe stråler.

FANTASY- TEGNESEKRIER: GUNNERKRIGG COURT

Af Klaus Æ. Mogensen

Den allerførste side af
Gunnerkrigg Court

En af de nyeste sider

Gunnerkrigg Court er en webcomic af Tom Siddell. Serien har kørt siden 2006 og er i skrivende stund nået op på 47 kapitler og over 1300 sider. De første 41 kapitler er desuden samlet i papirudgaver, og der er udgivet en sidehistorie, *Annie in the Forest*, som to hæfter.

Gunnerkrigg Court har vundet Web Cartoonists' Choice Awards flere gange i forskellige kategorier: i 2006 for *Outstanding Newcomer*, i 2007 for *Outstanding Environment Design* og i 2008 for *Outstanding Dramatic Comic* (prisen er ikke blevet uddelt senere). Dertil kommer et utal af nomineringer, blandt andet for farvelægningen.

Gunnerkrigg Court kan ved første øjekast minde en del om *Harry Potter*: Den unge, forældreløse hovedperson ankommer til en højst mærkværdig kostskole, hvor der sker forskellige ting af magisk karakter. Denne lighed er dog kun overfladisk, for skolen (titlens Gunnerkrigg Court) er en ganske anden størrelse end Hogwarts, og historien, som den udruller sig i løbet af serien, ligner overhovedet ikke Harry Potters.

Hovedpersonen Antimony 'Annie' Carver ankommer til Gunnerkrigg Court efter at hendes mor er død efter lang sygdom. Hendes far har været forsvundet i mange år og regnes også for død. Der sker mange mærkelige ting på skolen, og flere af eleverne og lærerne har ret specielle evner, som bliver afsløret hen ad vejen. En elev kan fx teleportere og en anden bløder mørke ud af øjnene, og en lærer er usårlig, mens en anden er en ridder der bekæmper monstre.

Annie selv viser sig også at have nogle særlige evner, selvom det til at begynde med ikke er helt klart hvad de er eller hvor de kommer fra. Der holder også mærkelige væsener til på skolen, blandt andet en skygge uden krop, et spøgelse og en dæmon der bliver fanget i en tøjdukke.

Annies bedste veninde bliver

Et tidligt glimt af skolen.

Man ser den aldrig i sin helhed.

Katerina 'Kat' Donlan, som er god til alt teknologisk, især at lave robotter. De repræsenterer modsætninger – magi og teknologi, ild og vand, yin og yang, følelse og fornuft – men holder trods det (eller netop derfor) sammen i tykt og tyndt, hvad enten det handler om kostskoleintriger eller mere alvorlige sager.

Gunnerkrigg Court ligger ved en kløft, og på den anden side af kløften, forbundet med en bro – men forbudt område for eleverne – ligger skoven Gillittie Forest, som er befolket med diverse magiske væsener. Skoven

En kapitelforside udformet
som filimplakat

Coyote kommer med et frækt tilbud

Tegningerne er gode fra starten, men udvikler sig alligevel en hel del i løbet af serien, og hovedpersonen selv er næsten ikke til at kende igen fra de første sider til de senere (se billederne først i artiklen). Hvert kapitel indledes med en titelside, hvor tegneren ofte eksperimenterer med tegnestil og farver (og serien er i øvrigt meget flot farvelagt).

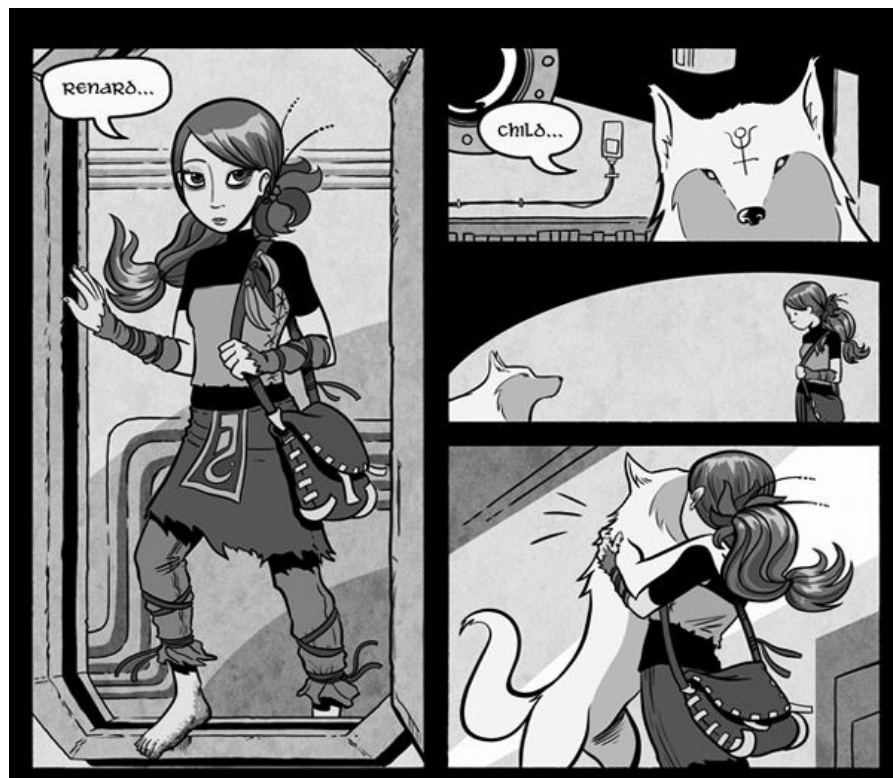
Denne side bør ses i farver

er ikke noget helt ufarligt sted, men det hindrer ikke Annie i at besøge den. Her møder hun blandt andet indianerguden Coyote, et særdeles intrigant væsen, som fatter en særlig interesse for hende. I løbet af serien får man løftet sløret for stedets baghistorie, som er ganske kompliceret og har tæt forbindelse til Annies forældres skæbne (på dette punkt minder serien faktisk en smule om *Harry Potter*).

Ud over at handle om alle de mærkelige ting der sker på skolen og i skoven, er *Gunnerkrigg Court* også en coming of age-historie, hvor de unge hovedpersoner bliver udfordret på venskab, seksualitet og konsekvensen af deres handlinger. Dette gøres ret subtilt, uden at hamre pointerne igennem og uden at blive overdrevet sentimental. Serien er også ret varieret; den blander dødelig alvor med absurd humor og det karikerede med det realistiske.

Gunnerkrigg Court er en serie der bør udforskes af læseren, så derfor vil jeg ikke fortælle mere om handlingen, andet end at den består af en mængde kortere, af-

sluttede historier, der hænger sammen i en større helhed, mens en kompleks *backstory* langsomt bliver afsløret. Grænsen mellem god og ond er ikke så tydelig som i *Harry Potter*, og konflikterne ikke så banale.

Annie vender tilbage efter et længere ophold i skoven

SF-TEGNESERIER: ICON

Af Tue Sørensen

DC Comics søsatte i 1993 en linje af superhelte-tegneserier som under ét blev kaldt "Milestone". Det var en håndfuld serier som alle sammen var tilrettelagt, skrevet og tegnet af afro-amerikanere, med redaktør/forfatter Dwayne McDuffie i spidsen. Disse serier var hovedsageligt af, om og for sorte amerikanere, men andre måtte selvfølgelig også gerne læse med. Efter ca. 4 år lukkede linjen pga. faldende salgstal.

Flagskibsserien var *Icon*, som omhandlede en slags sort version af Superman. Det var efter min mening suverænt den bedste af Milestone-serierne, ikke mindst fordi den havde et væsentligt science fiction-element. Hovedpersonen, som efterhånden bliver kendt som superhelten Icon, er faktisk et udødeligt rumvæsen ved navn Arnus, som styrtede ned på Jorden mens Abraham Lincoln var præsident og tog form efter det første menneske han mødte, og det var en sort slave.

Efter slaveriets afskaffelse adopterer Arnus en menneskelig identitet, Augustus Freeman, og bliver en republikansk entreprenør som bruger de næste par hundrede år på at vente på, og bidrage til, at Jordens teknologi skal nå et niveau hvor han kan bygge et rumskib og vende tilbage til sin egen civilisation. Arnus har store superkræfter, men vælger for det meste at undlade at bruge dem – indtil han i vor tid møder en ung kriminel pige som bevidner hans kræfter da han overrasker hende under et indbrud i hans hus, og hun overtaler ham med tiden til at blive en superhelt (med hende som sidekick, naturligvis).

Herefter bliver handlingen overvejende politiseret og social-realistisk med fokus på unge minoriteters vilkår, omend der også bliver tid til at kæmpe mod superskurke. Icon er konservativ, men konfronteres med masser af sociale problemer på gadeniveau og bliver mere og mere involveret i disse problemer.

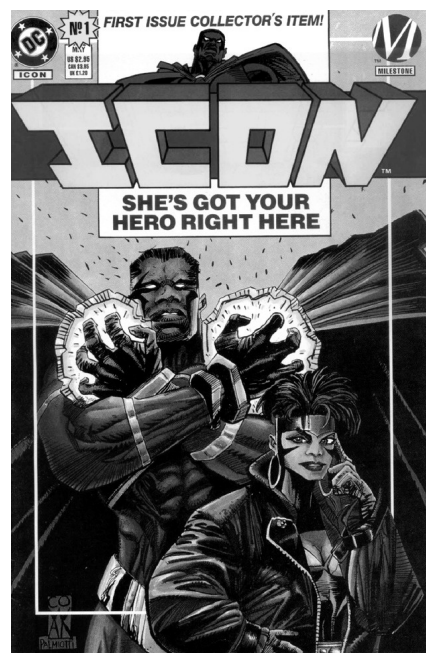
Det er en underholdende og godt skrevet serie, og hvad der gør den rigtig god er at de fleste numre er tegnet af en af mine absolutte yndlings-superhelte-tegnere, Mark D. Bright (især kendt for sit arbejde på *Iron Man* sammen med Bob Layton, hvor de sammen producerede den helt centrale saga "Armor Wars" i 1987-88). Bright har en ret standardiseret superheltestil, som imidlertid fungerer rigtig godt som (arke)typisk superhelte-udtryksform. Det er en fornøjelse af opleve. Desværre har Brights *old school* tegnestil ikke været behørigt efterspurgt hos d'høje herrer Marvel- og DC-redaktører de sidste adskillige år, og han lader til at være gledet ud af tegneserie-industrien, hvilket er en stor skam.

Der kom 42 numre af *Icon*, og et stykke inde i serien ser man også hvad der foregår oppe i Arnus' kosmiske civilisation. Da den originale Arnus er forsvundet og man tror han er død, bliver han 'rekonstitueret' ud fra

sin DNA-fil, for det dér med at dø, det bruger de ikke deroppe! Da den originale Arnus endelig vender tilbage til sin civilisation, finder han så en kopi af sig selv, der har genoptaget hans tilværelse. Derfor beslutter han at leve videre i sin jordiske identitet som Augustus Freeman og superhelten Icon.

Hvis man vil læse denne serie, så er den kun delvist trykt i samlede udgaver; der er en samling af de første 8 numre, som hedder *Icon: A Hero's Welcome* (udkommet 1996, genoptrykt 2009), og derudover kom der i 2010 en samling af nøglenumre fra resten af serien, heldigvis bestående af de mest sci-fi agtige numre. Denne samling hedder *Icon: The Mothership Connection* og optrykker #13, 19-22, 24-27 og 30. De resterende numre kan kun købes enkeltvis hos online tegneseriebutikker.

For omkring fem år siden fik Milestone-figurene en renæssance og blev integreret i det egentlige DC-univers. Her sloges nogle af dem bl.a. med Justice League of America da Dwayne McDuffie skrev serien i 2009. Dwayne McDuffie skrev også nogle gode numre af *Fantastic Four* inden han tragisk døde af komplikationer efter en hjerteoperation i 2011, kun 49 år gammel.

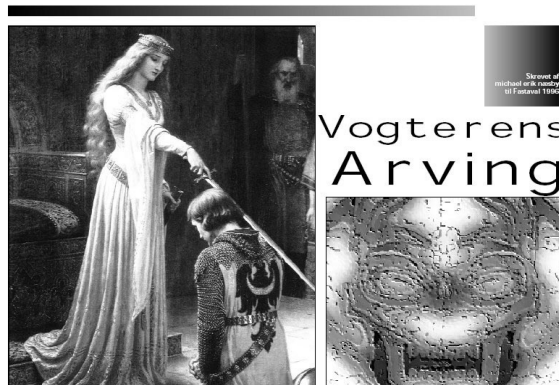

TIL MINDE OM MICHAEL ERIK NÆSBY (1960- 2014)

Af Lars Konzack

Onsdag d. 12. februar 2014 blev Michael Erik Næsby begravet. Nyheden om hans alt for tidlige farvel spredte sig hurtigt via de sociale medier, og der blev straks sat en indsamling i gang. Det viste sig, at alle de mange mennesker, som han påvirkede med sine scenarier på danske rollespils-kongresser mere end gerne ville bidrage med, at han fik et ordentligt farvel.

Michael Erik Næsby var en institution i dansk rollespil. Jeg var særligt glad for, at han ikke kunne holde sin kæft. Han var en mand, der turde sige, når han

Rollespilsscenarie af Michael Erik Næsby

var uenig og stod ved sine holdninger og argumenterede for dem med omhu. Sommetider kunne han også indrømme, hvis han tog fejl, men i reglen så han klart og tydeligt en problemstilling, som han gerne ville få os andre til at forstå vigtigheden af. Det handlede om, hvordan vi skulle forstå rollespil som hobby og kunstform.

Jeg husker ham særligt, som han sad på Fastaval ved et af bordene. Når han først havde fundet sit sæde blev han siddende der næsten uanset, hvad der foregik omkring ham. Og på den måde fungerede han som et fast holdepunkt midt i alt det kaos, der opstod på rollespils-kongressen. Man kunne altid få en god snak, og han var i stand til at snakke med alle mennesker. Mange rollespilsforfattere har fået gode råd til, hvordan de skulle forbedre deres scenarie.

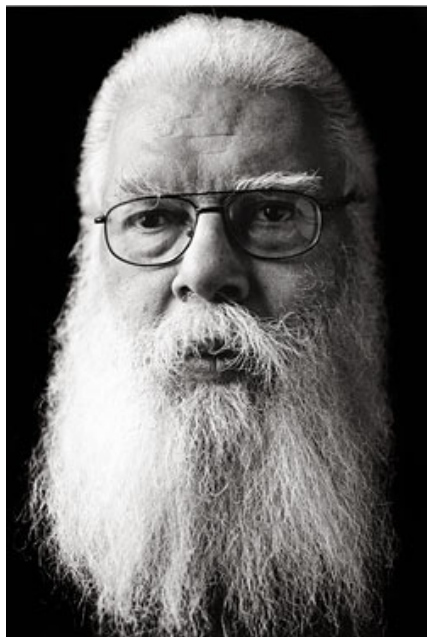
Men det som Michael Erik Næsby nok vil blive mest husket for, er de mange scenarier han skrev til danske rollespils-kongresser. Det begyndte i 1994 med scenarier til Spiltræf. Over 30 blev det til. Alene Fastaval blev beriget med 18 scenarier. I 1996 vandt han for bedste effekter med scenariet Vogterens Arving, og i 2000 vandt han bedste scenarie med Messe for en galning.

Michael Erik Næsby vil blive husket af alle danske rollespil-lere, der har nydt hans selskab.

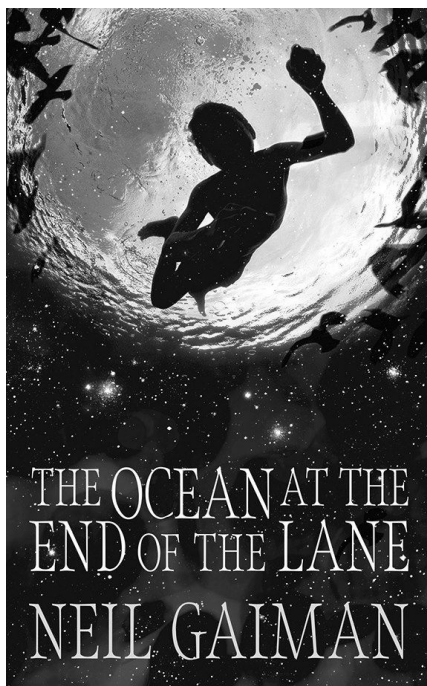

NYT OM FANTASTIK

Ved Klaus Æ. Mogensen

Samuel R. Delany

Priser

Horror Writers Association Life Achievement Award er tildelt **Stephen Jones** og **R.L. Stine**.

James Tiptree Jr. Award, der gives til science fiction og fantasy der udforsker kønsrøller, er tildelt **N.A. Sulway** for romanen *Rupetta*.

Robert A. Heinlein Award, der gives for science fiction og faglitteratur, der inspirerer til udforskning af verdensrummet, er gået til sf-forfatter og NASA-forsker **Geoffrey A. Landis**.

Samuel R. Delany er blevet tildelt **Damon Knight Grand Master Award**, som bliver givet af Science Fiction & Fantasy Writers of America.

Manil Suris science fiction-roman *The City of Devi* har fået *Literary Review's Bad Sex Award* for denne sætning:

"Surely supernovas explode that instant, somewhere, in some galaxy. The hut vanishes, and with it the sea and the sands – only Karun's body, locked with mine, remains. We streak like superheroes past suns and solar systems, we dive through shoals of quarks and atomic nuclei. In celebration of our breakthrough fourth star, statisticians the world over rejoice."

Neil Gaimans roman *The Ocean at the End of the Lane* har vundet den britiske *National Book Award Book of the Year*.

Dødsfald

Den norske science fiction-forfatter **Jon Bing** er død, 69 år gammel. Han skrev blandt andet new wave-romanen *Det bløde landskab* og ungdomsserien om biblioteksrumskibet *Alexandria*, hvoraf første bind, *Azur, kaptajnernes planet*, netop er genudgivet på dansk (se anmeldelse i dette nummer). Han skrev også flere ting sammen med landsmanden **Tor Åge Bringsværd**,

Jon Bing

bl.a. tv-miniserierne *Blind passenger* (1978) og *Tag den ring* (1982). Begge er blevet vist på dansk tv. Ved siden af forfatter-skabet var Bing professor i jura.

Den amerikanske forfatter **Aaron Allston** er død, 53 år gammel, af et hjerteanfald under sf- og spilfestivalen Visioncon. Han er mest bredt kendt for at have skrevet en del *Star Wars*-romaner, men skrev også en hel del ting til rollespil, bl.a. *Rolemaster: Mythic Greece*, *Dungeons & Dragons Rules Cyclopedia* og *Champions: Fifth Edition*.

Den danskfødte kunstner **Erik Blegvad** er død, 90 år gammel. Han illustrerede bl.a. sine egne oversættelser af H.C. Andersen og Mary Nortons klassiske børnefantasy *Bed-Knob and Broomstick* (Da.: *Hokus Pokus Kостейskift*).

Den amerikanske animator og filmproducent **Arthur Rankin**,

Jr. er død, 89 år gammel. Han er bedst kendt for tegnefilmudgaven af *Hobbitten* fra 1977, men lavede også en udmærket tegnefilm over Peter S. Beagles *The Last Unicorn* (1982) og den populære 1980'er-tv-tegnefilmserie *Thundercats*.

Den amerikanske forfatter **Neal Barrett, Jr.** er død, 84 år gammel. Han er bedst kendt for science fiction-serierne *Aldair* og *Through Darkest America* og romanudgaven af *Dungeons & Dragons: The Movie*.

Den britiske forfatter **Colin Wilson** er død, 82 år gammel. Han er blandt andet kendt for sine Cthulhu-romaner *The Mind Parasites* (1967) og *The Philosopher's Stone* (1969) og romanen *The Space Vampires* (1976), der blev filmatiseret som *Lifeforce* (1985).

Colin Wilson

Kommende festivaler

Star Wars & sci-fi messe

Randers, 12. april 2014

Æresgæster: Alan Flynng og Pam Rose (begge fra *Star Wars*).

www.starwarsmesse.dk

Satellite 4/Eastercon 2014

Glasgow, UK, 18-21. april, 2014

Den britiske nationale festival.

Æresgæster: John Meaney, Juliet E McKenna, Jim Burns m.fl..

www.satellite4.org.uk/

Åcon 7

Ålandsøerne, 1-4. maj 2014

Hyggelig festival for ægte fans.

Æresgæst: Karen Lord

acon7.wordpress.com

Fantasticon 2014

Valby Kulturhus 14-15. juni 2014

Årlig dansk festival for alle de fantastiske genrer.

Æresgæster: Paul J. McAuley (UK) og Rochita Loenen-Ruiz (PH/NL).

www.fantasticon.dk

Steampunkfestival/Swecon

Gävle, Sverige, 27-29. juni 2014

Den svenske nationale festival.

Æresgæster: Cory Doctorow, Mike Perschon, Miriam Rosenberg Roček, Chris Wooding m.fl.
steampunkfestival.se

Finncon 2014

Jyväskylä, Finland, 11-13. juli

Den store nationale finske festival med gratis adgang!

Æresgæster: Elizabeth Bear, Hannu Rajaniemi, Jukka Halme.
2014.finncon.org

Loncon 3/Worldcon 2014

London. 14-18, august, 2014

Den årlige verdenskongres.

Æresgæster: John Clute, Chris Foss, Malcolm Edwards, Jeanne Gomoll, Robin Hobb og Bryan Talbot.

www.loncon3.org

World Fantasy Convention 2014

Arlington, Virginia, USA 6-9. november, 2014

Æresgæster: Guy Gavriel Kay, Les Edwards, Stuart David Schiff, Lail Finlay og Jane Yolen.
worldfantasy2014.org

NYT FANTASTIK PÅ DANSK

Ved Janus Andersen

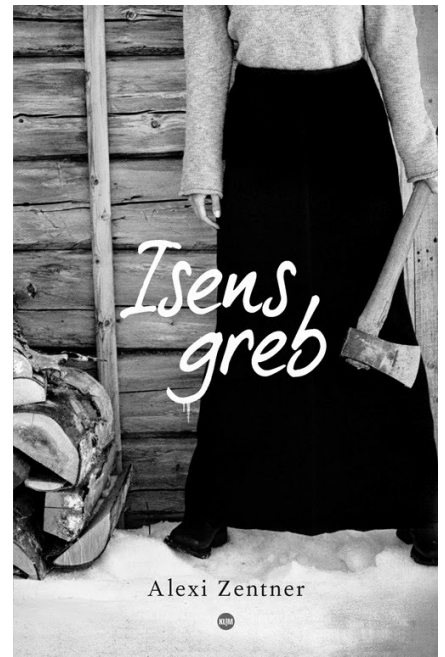

Skønlitteratur, voksne

- Colling Nielsen, Kaspar: *Den danske borgerkrig 2018-24*. Gyldendal, 222 sider
- *Farvel, min astronaut* (Lige under overfladen, 8), redaktør: Carl-Eddy Skovgaard. Science Fiction Cirklen, 244 sider
- Harris, Charlaine: *Til døden os skiller* (Den internationale bestsellerserie om Sookie Stackhouse, nr 13). Lindhardt og Ringhof, ca. 350 sider
- *Hvad Fluffy vidste*: 16 science fiction-katte, redaktør: Lise Andreasen & Niels Dalsgaard. Science Fiction Cirklen, 276 sider
- Isomäki, Risto: *Sandet i Sarasvati*. Turbine, 391 sider
- Kamp, Michael: *Hospitalet*. Tellerup, 272 sider
- King, Stephen: *22.11.63*. Hr. Ferdinand, 864 sider
- Larsen, Stefan K.: *Plancks momentum*. Rosenkilde & Bagnhof, 299 sider
- Leis, Patrick: *Hvisken fra dybet*. Cadeau, 204 sider
- Martin, George R. R.: *En dans med drager* (En sang om is og ild, bind 5). Gyldendal, 1027 sider
- *Mestertyvens sidste ønske: ny dansk fantasy 2013*, redaktør: Toke Riis Ebbesen. Kandor / Replikant, 361 sider
- Meyn, Niels: *Den hvide fjende*. Science Fiction Cirklen, 200 sider
- Michael, Ib: *Himlen brændte*. Gyldendal, 378 sider
- *Nær og fjern* (Lige under overfladen, 7), redaktør: Carl-Eddy Skovgaard. Science Fiction Cirklen, 260 sider
- Reslow, Christian: *Vrangvendt*. Valeta, 142 sider
- *Samlemappe no. 1*, redaktør: Rasmus Brink Pedersen. Eget forlag, 155 sider
- Sandemo, Margit: *Blændværk* (Lysets rige, 11). Jentas, 212 sider
- Sandemo, Margit: *Natsortero* (Lysets rige, 10). Jentas
- Saramago, José: *Kain*. Samle-

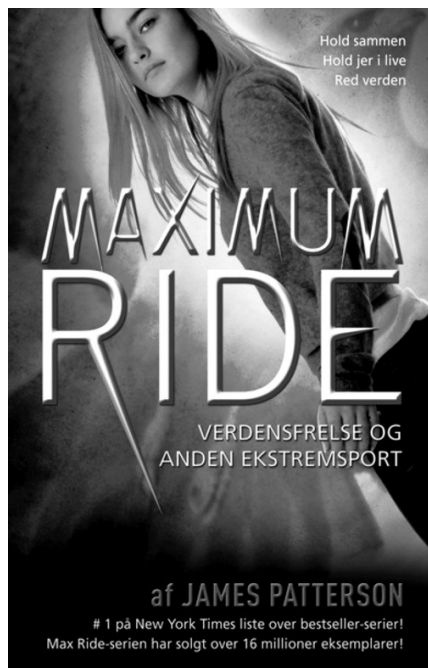
ren, 147 sider

- Sehlberg, Dan T.: *Mona*. Modtryk, 426 sider
- Stapledon, Olaf: *Stjerneremageren*. Science Fiction Cirklen, 314 sider
- Terrin, Peter: *Vagten*. Turbine, 299 sider
- Toft, Jon Brændsgaard: *Blålys*. mellemgaard, 204 sider
- Toft, Jon Brændsgaard: *I månnens skær*. mellemgaard, 62 sider
- Tolkien, J. R. R.: *Arthurs fald*. Gyldendal, 280 sider
- *Utopia (thirteen)*, forfatter: Tabish Khair ... [et al.]. Det Heterotopiske Bibliotek, 1 æske
- Verne, Jules: *En verdensomsejling under havet*. Løvens Forlag, 460 sider
- Zentner, Alexi: *Isens greb*. Klim, 237 sider

Ungdomsbøger

- Andersen, Kristoffer Jacob: *Dansk tusmørke: humor, horror, fantasy*. Kandor, 164 sider
- Bidstrup, Lise: *Prepper*. Høst, 185 sider
- Clare, Cassandra: *Urværksprinsessen* (Djævelske mekanismer, 3. bog). Borgen, 480 sider

- Cramer, Majbrit Ravnholt: *Et guddommeligt eksperiment*. Alfa, 351 sider
- Cross, Julie: *Tempest – fanget i fortiden* (Tempest, #1). Tellerup, 452 sider
- Finderup, Mette: *Blodvarslet* (Den grønne ø, 2). Gyldendal, 371 sider
- Garcia, Kami: *Beautiful creatures – udfriet* (Beautiful creatures, 4). Carlsen, 412 sider
- Haiberg, Louise: *Oprører* (Dæmondræberen, 1). Tellerup, 482 sider
- Hejgaard, Janne: *Lola & spejlene* (Lola midt i verden, 3. bog). Klim, 287 sider
- Hocking, Amanda: *Overgange* (Blodets bånd, 4). Carlsen, 319 sider
- Hunter, C. C.: *Hvisken ved månelys* (Shadow Falls, 4). Tellerup, 428 sider
- Meinke, David: *Glam*. Høst, 266 sider
- Patterson, James: *Verdensfrelse og anden ekstrem sport* (Maximum ride, 3). Carlsen, 455 sider
- Pierce, Tamora: *Forræderen* (Mastiff, 2). Tellerup, 266 sider
- Pierce, Tamora: *Sammen sværgelsen* (Mastiff, 1). Tellerup, 350 sider
- Riordan, Rick: *Athenes*

udvalgte (Olympens helte, 3. bind). Carlsen, 628 sider

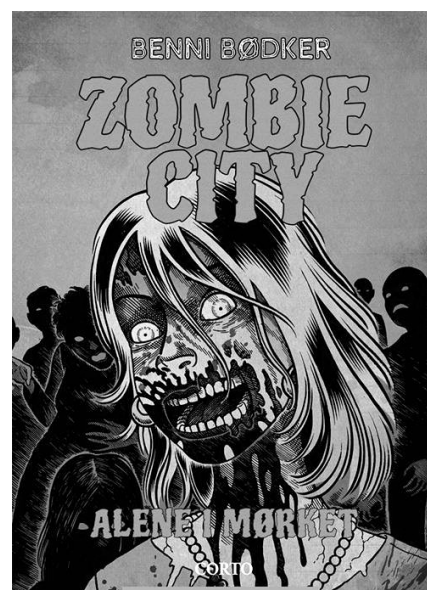
- Rødtne, Nicole Boyle: *Papsøstre* (Wicca-veninder, 2). Facet, 204 sider
- Sorrow, Alex: *Time Riders – rovdynenes tid* (Time Riders, 2). Buster Nordic, 426 sider
- Terry, Teri: *Splittet* (Slettet, 2). Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck, 299 sider
- Ward, J. R.: *Den skjulte broder* (The black dagger brotherhood, #4). Tellerup, 665 sider
- Weatherly, Lee: *Angel – frihed* (Angel-trilogien, 3. bind). Carlsen, 543 sider
- Wung-Sung, Jesper: *Skolen*. Høst, 138 sider
- Yancey, Rick: *Den 5. bølge*. Gyldendal, 511 sider

Tegneserier

- Aronofsky, Darren: *Mod menneskets dårskab* (Noa, 1). Cobolt
- Azumi, Ryo: *Manga profeter* (Manga Messias, 5). Bibelselskabet, 282 sider
- Christin, P.: *Erindringer fra fremtiden* (Linda og Valentin). Cobolt, 55 sider
- Crisse: *Vingesus over Salmydessos* (Atalante, 4). Donovan Comics
- Peyo: *Smølferne: 1958-1966*. Cobolt, 286 sider
- Froideval, F. Marcela: *Pilou* (Den Sorte Månes krøniker special, 2). Arboris, 46 sider
- Loeb, Jeph: *Batman – den lange halloween*. G. Floy Studio, 369 sider
- Morvan, Jean-David: *Frizonen* (Konvojen, 12). Arboris, 48 sider
- Oscar K.: *Borges*. Fahrenheit, ca. 160 sider
- Ruijters, Marcel: *De hellige*. Forlæns, 159 sider
- Crisse: *Sjælearvingen* (Kookaburra, 6). Arboris
- Milton, Freddy: *Dæmonen fra Dysterdyb* (Familien Gnuff, 18). Arboris

Børnebøger

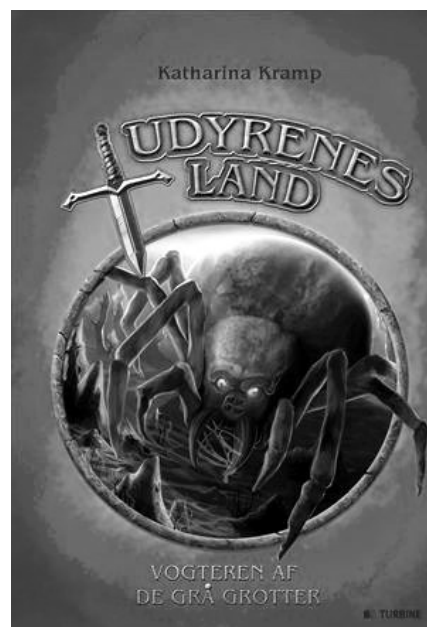
- Angermayer, Karen Christine: *Smagens perle* (Sølvfinne, 4). Flachs, 72 sider
- Banks, Rosie: *Det Magiske Bjerg* (Det Hemmelige Rige, 5). Flachs, 109 sider
- Banks, Rosie: *Havfruerevet* (Det Hemmelige Rige, 4). Flachs, 106 sider
- Beck, Lean Waage: *Silkeguddinden Cannu*. Sax Skagen, 43 sider
- Benn, Amelie: *Drageriget Dragonia – Stormdragernes angreb* (Drageriget Dragonia, 1). Flachs, 75 sider
- Bidstrup, Lise: *Taiyou-templet* (Okinawa, 3). Carlsen
- Blichfeldt, Emil: *Trolldom & knurhår* (Spådrømmen, 1). Calibat, 159 sider
- Bradford, Chris: *Gamer*. Flachs, 116 sider
- Brændstrup, May-Britt: *Krystaltronen* (Glasfolket, 2). Facet, 218 sider
- Bugge, Erling: *Agent Niss Mann – i julemandens hemmelige tjeneste*. Cadeau, 72 sider
- Bødker, Benni: *Alene i mørket* (Zombie City). Corto, 48 sider
- Bødker, Benni: *De dødes by* (Zombie City). Corto, 47 sider
- Bødker, Benni: *Den druknede by* (Infernus, 5). Gyldendal, 87 sider

- Bøgh Andersen, Kenneth: *Kenneth Bøgh Andersens Antboy – slim, snot og superkræfter* (Antboy, 5). Høst, 185 sider
- Carroll, Lewis: *Alice i Eventyrland* (Ill. Tove Jansson). Carlsen, 131 sider
- Christiansen, Jesper Nicolaj: *Opgøret* (Ronin, 5). Carlsen, 64 sider
- Clark, Emma Chichester: *Alice bag spejlet*. Carlsen, 48 sider
- Collins, Suzanne: *Gregor – i dødens labyrint* (Gregor, 2). Gyldendal, 253 sider
- Collins, Suzanne: *Gregor – og blodets forbandelse* (Gregor, 3). Gyldendal, 287 sider
- Davidson, Susanna: *Baba Yaga – den flyvende heks*. Flachs, 48 sider
- Daynes, Katie: *Den lille havfrue*. Flachs, 48 sider
- Diallo, Moussa: *Mysteriet om Himlens Barn: det fantastiske eventyr om Bonga*. Kibili, 81 s
- Ejersbo Frederiksen, Sara: *Den hvide væbner*, bind 1. Turbine
- Eken, Cecilie: *Den sorte safir*. Høst, 295 sider
- Ersland, Bjørn Arild: *Den dag vi drømte om*. Alvilda, 88 sider
- Fermer, David: *Verdens hårdeste kamp* (Team Z). Turbine, 86 sider

- Finderup, Mette: *Sandheden om Blodtunge* (Sværdets mester, 6). Gyldendal
- Fleischer, Charlotte: *Den lille Heks maler skyer* (Vejen til Spang Kuk, del 5). Sofort, 31 sider
- Fleischer, Charlotte: *Den lille Heks og de forheksede koste* (Vejen til Spang Kuk, del 6). Sofort, 31 sider
- *Fortællinger fra Skovkanten*, bind 3, redaktør: Mads Lunau. Rollespilsakademiet
- George, Jessica Day: *Tirsdage på slottet*. Alvilda, 248 sider
- Gotthardt, Peter: *De glemte grave* (Elverfolkets skæbne, 3. bog). Carlsen, 72 sider
- Gotthardt, Peter: *Dragens dom* (Den gyldne skål. Ruinbyen, bog 1). Alvilda, 72 sider
- Graves, Annie: *Fanget i spejlet*. Jensen & Dalgaard, 49 sider
- Graves, Annie: *Hjælp! Min bror er en zombie!* Jensen & Dalgaard, 50 sider
- Gaarder, Jostein: *Anna og Nova: en magisk fabel om Jordens overlevelse*. Høst, 204 sider
- Hahn, Kerstin Lundberg: *Skyggen i væggen*. Høst, 153 sider
- Haller, Bent: *Den dag skyggen med den høje hat –*. Høst, 111 sider
- Hansen, Boris: *Solens følge* (Den ældste myte, 2). Rosenkilde & Bohnhof, 382 sider
- Harild, Kirsten Sonne: *Flugten* (Synnes hævn, 1). Carlsen, 115 sider
- Hoff, Kasper: *Den mystiske bog* (Doktor Z, 6). Gyldendal, 135 sider
- Hoff, Kasper: *Ene og Løgneres Konge*. Alvilda, 128 sider
- Jensen, Louis: *Kong Knap og bamsens forsvundne øje*. Gyldendal, 188 sider
- Jensen, Michael: *Dødbringende slim, bind 1* (Karatekatten Kaja på eventyr; bind 2.1). Michael Jensen
- Jensen, Michael: *Dødbringende slim, bind 2* (Karatekat-

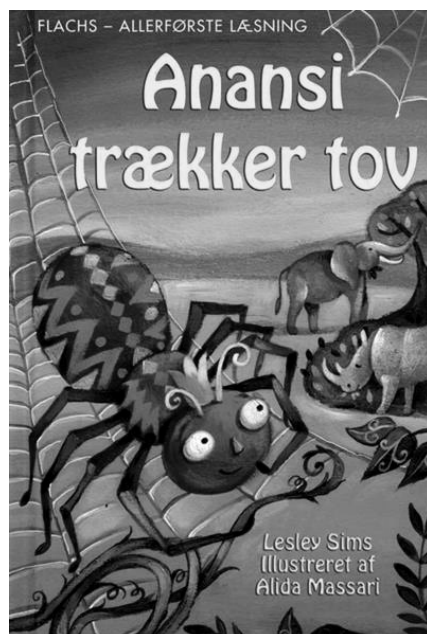

- ten Kaja på eventyr; bind 2.2). Michael Jensen
- Jensen, Michael: *Floden der løb baglæns*. Michael Jensen, 156 sider
- Jones, Gareth P.: *Considineforbandelsen*. Flachs, 205 s.
- Kjær, Jan: *Menneskejægeren*. Carlsen, 333 sider
- Klausen, Orla: *Gråmænd* (CD+BOG) (Ulvs rejse, 4. del). AV Forlaget Den Grimme Ælling, 48 sider
- Kramp, Katharina: *Udyrenes land – helvedeshunden fra Tågedalen* (Udyrenes land, [1]). Turbine, 110 sider
- Kramp, Katharina: *Udyrenes land – vogteren af de grå grotter* (Udyrenes land, 2). Turbine, 109 sider
- Kristensen, Lars: *Sværdet & tidsscepteret* (Gumpy – den ildpruttende gargoil, 4. bog). Skriveforlaget, 217 sider
- Kaaberbøl, Lene: *Flere fortællinger om bærfolket* (Fortællinger om bærfolket, 2). Alvilda, 155 sider
- Lassen, Kat L.: *Livets port*, 2. del. Skriveforlaget
- Mackinnon, Mairi: *Det gyldne tæppe*. Flachs, 48 sider
- Meinert, Anne: *Dinas forbandelse* (Fortællinger fra Ildúria, 1). Turbine, 116 sider
- Melin, Mårten: *Forvandlet*. Turbine, 187 sider

- Milton, Freddy: *Questland – Prinsen og taberen* (Questland, 2). Limbo, 264 sider
- Mostue, Sigbjørn: *Krakens gab* (Alfetegnet, 3. del). Weihrauch, 348 sider
- Nonved, Pernille: *Matrixa fra heksekovent*. mellemgaard, 112 sider
- Nygaard, Orla: *Den hvide dame*. Alrune, 47 sider
- Owen, Laura: *Winnies vilde fangst*. Jensen & Dalgaard, 95 sider
- Pilkey, Dav: *Kaptajn Underhuler og de radioaktive robo-bokseres rærlige rædselsregime: den tiende heltefortælling*. Carlsen, 216 sider
- Qvistgaard, Lise J.: *De vise syv* (Det gyldne tårn, 4). Elysion, 44 sider
- Qvistgaard, Lise J.: *Den magiske bog* (Det gyldne tårn, 1). Elysion, 44 sider
- Qvistgaard, Lise J.: *Dyster-skov* (Det gyldne tårn, 3). Elysion, 44 sider
- Qvistgaard, Lise J.: *I kongens by* (Det gyldne tårn, 2). Elysion, 44 sider
- Rasmussen, Nis, f. 1947: *Amanda og dukken*. Cadeau, 44 sider
- Rawson, Christopher: *Historier om hekse*. Flachs, 48 sider
- Richardson, E. E.: *Forbandedesæskenen*. Flachs, 79 sider

- Riskjær Boysen, Karen: *Genfærdets hævn*. mellemgaard, 374 sider
- Roholte, Dorte: *Mærkelige Mynthe*. Carlsen, 155 sider
- Rødtne, Nicole Boyle: *Knuste kranier* (Zombie jæger, Bog 2). Alvilda, 97 sider
- Rødtne, Nicole Boyle: *Sort blod* (Zombie jæger, Bog 1). Alvilda, 97 sider
- Schwartz, Sandra: *Den magiske kniv* (Myrernes rige, 2). Meloni, 31 sider
- Sedgwick, Marcus: *Monsterbjergene* (Elverpigen og Ravnedrenge, 2. bog). Flachs, 198 sider

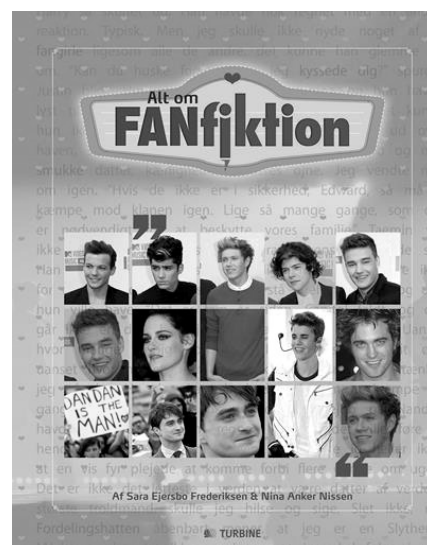

- Senderovitz, Claus: *Pigen der ville være alene: elleve fabler*. Turbine, 120 sider
- Sims, Lesley: *Anansi trækker tov*. Flachs, 32 sider
- Skammerens børn – nye fortællinger. Kultur Østerbro, 215 sider
- Slot, Steffen: *Den dag julemanden skød en elefant: en forårshistorie fra Afrika* (Den nat julemanden gled i en sukkerroe, 2). KlarPirat, 82 sider
- Snebjerg, Peter: *Varulv*. Carlsen, 66 sider
- Stark, Ulf: *Jul i Skoven*. Gyldendal, 101 sider
- Søndergaard, Trine: *Samson*

- på *Venus* (Rejsen til solen, 4). Meloni, 32 sider
- Toft, Dan: *Øjne i mørket*. Cadeau, 44 sider
- Uth, Alex: *Magtens spor*. Kongernes Jelling, Museet på Koldinghus, 214 sider
- Wandahl, Camilla: *Den kolde nøgle* (Søstre på de syv have, 4). Høst
- Wandahl, Camilla: *Havets tåre*. Forum, 140 sider

Fag- og anden litteratur

- Ejersbo Frederiksen, Sara & Anker Nissen, Nina: *Alt om fanfiktio*. Turbine, 123 sider
- Fisher, Jude: *The hobbit – the desolation of Smaug: en guide i billeder*. Gyldendal, 75 sider
- Reynolds, David West: *Star Wars – klonernes angreb: den ultimative illustrerede guide*. Alvilda, 95 sider
- Sahl, Nina: *Rollespil*. Gyldendal, 36 sider
- Thorning Hansen, Rasmus: *Rundbord, ridderskab og religion i Lancelot-Prose: aristokratiske livsmodeller i højmiddelalderens største romancyklus om Arthur-civilisationen og jagten på Den Hellige Gral*. Syddansk Universitetsforlag, 287 sider
- Wallace, Daniel: *Batman: bogen om nattens ridder*. Carlsen, 199 sider

Bryder dette dine grænser? Interview med Jens-Chr. Kjær af Rasmus Wichmann, foretaget i forbindelse med Dancon 2012

Jens-Christian Kjær fra Brande er en af Danmarks mere obskure fan-eds, måske fordi han siden begyndelsen af sit engagement i fandom har været bosiddende i det mørkeste Jylland.

Ikke desto mindre er hans 'zines Quasar, Brudte Grænser og Nangijala Chronicles stadig holdbare på grund af deres banebrydende layout; med tekst der dannede billeder, og et udvalg af illustrationer hvis lige ikke er set siden.

Indholdet inkluderede mest digte, inklusiv bidrag fra senere faneds såsom Carl-Eddy Skovgaard Larsen (SFC) og Nicolas Barbano.

Jens-Chr. Kjær har selv udgivet digte lige siden, både på sit eget forlag "Ravnebanneret", og på nettet under pseudonymet "Ashi" (navnet på hans gamle offset-maskine).

At bryde de skandinaviske grænser...

Rasmus Wichmann: Det første og vanskeligste spørgsmål er hvordan du kom ind i fandom.

Jens-Chr. Kjær: Det er jo lige før jeg ikke selv kan huske det længere! (griner) Men jeg skrev digte til at begynde med. Og så på et tidspunkt så faldt jeg over Science Fiction Cirklen, faktisk, fordi jeg også interesserede mig for science fiction-bøgerne. Og så var der jo andre der lavede de her ting og siger der, fanzines, og syntes jeg selv at jeg ville lave ét med hovedvægt på digte i science fiction-genren. Og det er sådan set dér det starter, i '77-78', deromkring. Så rendte jeg ind i ham Ragnar Fyri oppe i Norge, som jeg så har haft en del kontakt med også.

RW: Jeg bemærkede mig at der generelt var en del nordisk stof med i datidens fanzines. Hvordan rendte i ind i dem?

JCK: Jeg kan faktisk ikke helt huske det længere! Jeg har aldrig mødt ham på den måde, det er alt sammen foregået på skrift.

RW: Jeg har hæftet mig ved at der er en del kontakt med Sverige, i og med der altid kommer folk til hinandens messer. Men selve den skriftlige kontakt er nærmest ikke-eksisterende.

JCK: Altså, der var en idé i at, da vi startede alle de der, at man rent faktisk byttede fanzines med de andre, ikke også?

Altså, jeg sendte en helt gratis væk, og jeg fik en gratis tilbage igen, og så videre. Og på den måde fik man også samlet et indtryk fra de andre af. Og det udviklede sig så til at man anmeldte forskellige andres.

RW: Det koncept lever jo sådan set endnu. Men der bliver ganske enkelt ikke skrevet på svensk og norsk til de danske blade længere. Har du nogen anelse om hvordan det kan være?

JCK: Nej, men nu har jeg jo også været meget længe ude af det, selv om jeg genoptrykte et par af numrene i PDF-form [red.: "<http://tiny.cc/le4b8w>"], men ellers har jeg jo ikke gjort mig i det.

RW: Hvad fik nordmændene og svenskerne til at skrive ind på det tidspunkt?

JCK: Tror du ikke bare at det har været muligheden for at komme ud med det?

RW: Jo, men da jeg var mest aktiv i SFC, så inviterede vi faktisk folkene fra Aniara i Norge til at skrive til *Proxima* - men det mislykkedes, selv om jeg var ovre for at møde dem.

JCK: Nu ved jeg godt at københavnere kan forstå – næsten snakke – svensk, men os andre, vi har selvfølgelig lidt svært ved svensk.

Jeg kan godt kæmpe mig igennem – jeg har også svenske science fiction-bøger – men norsk, det ryger lige igennem. Om det har været en sprogbarriere i sin tid, det ved jeg ikke. Det kan godt ske.

**DEN GLADE
SIDE AF
SCI.-FIC.
FORMIDLET
AF: SIRIUS!**

Vittighedssektionen var et fast indslag i Brudte Grænser

Et par glemte koryfæer

RW: Hvem har været dine vigtigste samarbejdspartnere igennem årene?

JCK: Det var ubetinget Ragnar Fyri, som jeg havde meget med at gøre, og som jeg havde en kassettebånds-udveksling af musik med.

RW: Hvor lang tid holdt i kontakten?

JCK: I hvert fald til midt-firserne. Han lavede meget crazy fanzines, kan man godt kalde det. Det var sådan alt muligt mærkeligt ting og sager. [red.: *Angeldroftisk Varp*, *Angeldroftisk Bresin*, og *Ratatosk* under pseudonymet Bactrianus] Han gik også ind i den her tegneserie – *Elfquest* [red.: "Elverfolket"].

RW: Fik han selv udgivet noget?

JCK: Jeg trykte noget for ham, men jeg ved ikke hvor meget han fik ud af det.

RW: Den legendariske Uno Krüger er kendt som én af fan-medstifterne, men han dukkede ikke op i så mange fanzines selv, ud over *Brudte Grænser*. Hvordan fik du ham med på det?

JCK: Det år jeg havde *Brudte Grænser* første gang, da var vi ude på Amager til "Fabula." Der tror jeg egentlig nok at vi mødtes. Han havde sådan en portfolio af tegninger som jeg købte, og så fik jeg ham i øvrigt også spurgt om han ville give tilladelse til at jeg brugte det, og sådan noget. Det er den vej det er gået. Og så har han jo skrevet et enkelt digt.

RW: Så er der hele processen med layouting. Der var alt fra tekstspiraler til tekst trykt oven på billeder. Hvordan gjorde du det?

JCK: Jeg har klippet og klistret. De få tegninger jeg selv har tegnet, det er ikke noget specielt. Men ellers er det simpelthen sat sammen. Det er trykt på sådan et mini-offset. Sådan en kontormaskine. Og så kopierede man det jo over på en metalplade, og så kørte det ellers. Ole E. Petterson havde jeg en del samarbejde med, da vi så begyndte at eksperimenterede med firfarvetryk og al den slags der. Det krævede lige lidt ekstra. Han leverede fire-fem tegninger til det samme billede, det ene var gult, det andet grønt osv.!

RW: Det slog mig at der måtte være en hel del kontakt i mellem redaktører og så tegnere og

illustratorer i det hele taget?

JCK: Jeg har altid spurgt, og så altid fået lov. Jeg har faktisk ikke betalt noget. Det eneste jeg har betalt mig til, det er sådan set det var Forlaget Ravnebannerets logo.

Det er Lars Beierholm [red.: Har udgivet *Zip*, hvor en del fanart er genoptrykt] som lavede det i sin tid. Vi har også samarbejdet omkring ungdomsskolens program på det tidspunkt, hvor han også leverede små science fiction-illustrationer.

Efter fandom

JCK: Haiku og haiga er noget jeg startede op i 2006, og begyndte at skrive igen. Der var lang tid hvor jeg ikke skrev noget.

Jeg blev jo gift i 1985, og rent faktisk er det nok fra '85 til 2006 hvor jeg ikke har skrevet noget, hverken til skrivebordet eller noget lignende. Digtene er røget over i noget der hedder "Four Seasons Haiku" – det er mere internationalt.

RW: Hvad vil du kalde den stilart du begyndte at skrive i?

JCK: Det er bare prosa. Det er jo et stort begreb. Og så havde jeg jo meget det science fiction-agtige. Men på det tidspunkt havde jeg ikke en speciel genre – det var først da jeg begyndte på *Brudte Grænser* at jeg specifikt begyndte at holde det i den stil.

RW: Deltager du i videre forstand i forfattermiljøet nu?

JCK: Ikke andet end på digte-dk... dot com, som det hedder nu! Det er jeg med i. Det er jo mest danske tekster der er derinde. Jeg laver haika og haiga derinde.

Et eksempel på
Jens-Chr.
Kjærs kunnen
inden for
layouting

UNIVERSITETSBIBLIOTEKET OSLO

Norges NASJONAL- INSTRUMENT!

Jeg mener at Norges
nasjonalinstrument er

Det leende

ANGELDROFTISK

VARP®

Nummer 15.....A.D.1979

NYTT! NYTT!

Kr. 595,-

☆ ☆ ☆ ☆ ☆ ☆ ☆ ☆

☆ I DETTE NR.: ☆

☆ Selvlysende ☆

☆ amerikanske ☆

☆ **TROLL** ☆

☆ og to fredelige hunder ☆

☆ ☆ ☆ ☆ ☆ ☆ ☆ ☆

TILSATT UKJENT KONVERSASJONSMIDDEL

Ad 0504

Forside til Ragnar Fyris legendariske
weirdzine - i dag kun muligt at fremskaffe via
Norges Nationalbibliotek, eller hos gale
samlere!

Techie-haiku 3

By Ashi, on August 3rd, 2006

Hot communication port
keeps me in contact
all year round.

Techie-haiku 2

By Ashi, on August 3rd, 2006

Keyboard strokes
word outcome dependent
on seasonally scenes.

Techie-haiku 1

By Ashi, on August 2nd, 2006

My internet connection
blurred away in darkness
I bought a diary

Error 40

By Ashi, on May 17th, 2009

Human error
thank you for your cooperation
please bang your head in the keyboard - now

Error 152

By Ashi, on May 19th, 2009

Error code 152 -
please clear the search field
and try again
tearing apart the keyboard
will not help
thank you

Festival for science fiction, fantasy & horror

FANTASTICON

Valby kulturhus
Valgårdsvej 4 - 8, Valby

Supported by Valby kulturudvalg

2014

14TH - 15TH JUNE

Guests of honour

Paul McAuley (UK)

Rochita Loenen-Ruiz (PH/NL)

www.fantasticon.dk

Illustration: Tom Kristensen